

Forhandlinger i Stortinget nr. 51

2005

12. des. – 1) Bev. på statsbudsjettet for 2006, kap. under Olje- og energidept. og Miljøverndept.
2) Endring på statsbudsjettet for 2005 vedr. båndlegging av friluftsområder
3) Forslag fra repr. Brende, Holten Hjemdal og Kvasshheim om statlig erverv av Vestre Vollane

745

Møte mandag den 12. desember kl. 12

President: Thorbjørn Jagland

Dagsorden (nr. 26):

1. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2006, kapitler under Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (rammeområdene 12 og 13) (Budsjett-innst. S. nr. 9 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 1 (2005-2006) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006))
2. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endring på statsbudsjettet for 2005 under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 30 Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder (Innst. S. nr. 32 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 4 (2005-2006))
3. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Børge Brende, Line Henriette Holten Hjemdal og Gunnar Kvasshheim om statlig erverv av eiendommen Vestre Vollane på Hardangervidda (Innst. S. nr. 33 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:7 (2005-2006))
4. Referat

Presidenten: Representantene Asmund Kristoffersen, Eli Sollied Øveraas, Heidi Sørensen, Gunnar Kvasshheim og Børge Brende, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Fra representantene Morten Høglund, Erna Solberg og Ågot Valle foreligger søknader om permisjon i tiden fra og med 12. desember til og med 16. desember – alle for å delta i den norske delegasjon til Verdens handelsorganisasjons, WTOs, sjetteministerkonferanse samt parlamentarikermøte i Hongkong.

Disse søknader foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Første og andre vararepresentant for Hordaland fylke, henholdsvis Audun Bjørlo *Lysbakken* og Aud Karin Oen, oppholder seg for tiden utenlands og er av den grunn forhindret fra å møte på Stortinget.

Følgende vararepresentanter foreslås innkalt for å møte i permisjonstiden:

For Akershus fylke: Tove Nyhus.

For Hordaland fylke: Eli Årdal *Berland* og Bjørn Lothe. – Det anses vedtatt.

Tove Nyhus, Eli Årdal *Berland* og Bjørn Lothe er til stede og vil ta sete.

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges to settepresidenter for Stortingets møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Sigvald Oppebøen Hansen og Gunn Olsen. – Andre forslag foreligger ikke, og Sigvald Oppebøen Hansen og Gunn Olsen anses enstemmig valgt

som settepresidenter for Stortingets møter i inneværende uke.

Statsråd Odd Roger Enoksen overbrakte 5 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1–3 behandles under ett – og anser det for vedtatt.

Sak nr. 1

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2006, kapitler under Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (rammeområdene 12 og 13) (Budsjett-innst. S. nr. 9 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 1 (2005-2006) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006))

Sak nr. 2

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endring på statsbudsjettet for 2005 under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 30 Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder (Innst. S. nr. 32 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 4 (2005-2006))

Sak nr. 3

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Børge Brende, Line Henriette Holten Hjemdal og Gunnar Kvasshheim om statlig erverv av eiendommen Vestre Vollane på Hardangervidda (Innst. S. nr. 33 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:7 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 2 timer og 5 minutter, og at taletiden fordeles slik:

Arbeiderpartiet 45 minutter, Fremskrittspartiet 25 minutter, Høyre 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet 10 minutter og Venstre 10 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen, og inntil tre replikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne fra hver partigruppe innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Gunnar Kvasshheim (V) [12:08:20] (komiteens leder): Komiteen har jobbet seg fram til en budsjettinnstilling som greit viser hvor det er enighet og hvor de politiske skillelinjene går. Grovt sagt kan en si at det er bred enighet om prioriteringene i budsjettet, med unntak av Frem-

skrittspartiet, som har et alternativt opplegg på vesentlige punkter.

Den nye regjeringen følger i all hovedsak opp budsjettframlegget fra Samarbeidsregjeringen. Gjennom en annen innretning bl.a. på skattepolitikken har den nye regjeringen skaffet til veie om lag 8 milliarder kr til bruk på budsjettets utgiftsside. Jeg konstaterer at dette i liten grad har ført til at de budsjettområdene som vi i dag diskuterer, er prioritert. Det er noe overraskende, ikke minst i lys av det ambisjonsnivået i miljøpolitikken som legges i Soria Moria-erklæringen.

Forskjellene i prioritering mellom den nye regjeringen og partiene som utgjorde Samarbeidsregjeringen, har blitt enda mindre gjennom behandlingen av budsjettet i Stortinget. Gjennom anslagsendringer er det skapt et økt handlingsrom som Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre bruker til å prioritere også poster på Miljøverndepartementets og Olje- og energidepartementets budsjett. Dermed er de små forskjeller mellom de framlagte budsjettene blitt enda mindre gjennom behandlingen i Stortinget. De viktigste elementene i Samarbeidsregjeringens offensive miljøpolitikk videreføres dermed gjennom budsjettene som i dag er til behandling.

Det knyttet seg stor spenning til hvordan den bebudede satsingen på CO₂-rensing og deponering ville bli reflektert i budsjettet. En kan konstatere at Regjeringen nøyer seg med å bevilge 20 mill. kr til å kvalitetssikre og kostnadsberegne de veivalg som er trukket opp i Soria Moria-erklæringen. Det gjenstår å se om Regjeringen er villig til å betale prisen for å rense utslippene fra Kårstø-anlegget og for å etablere en verdikjede knyttet til håndtering av CO₂. Vi konstaterer også at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre setter av noe mer penger enn Regjeringen i arbeidet for å få til CO₂-rensing.

Venstre er for øvrig enig i den hovedtenkning som ligger bak Regjeringens politikk på dette område. En legger til grunn at CO₂ er en ressurs og ikke et problem. Det tror jeg er en helt rett tilnærming.

I forbindelse med budsjettprosessen er det for øvrig avklart at rensing av CO₂-utslippene fra Kårstø «innen 2009», som det står beskrevet i Soria Moria-erklæringen, betyr i løpet av 2009, og ikke før 2009, slik det er sagt fra SV-hold. Dette framgår av brev fra OED til komiteen.

Også på andre områder er SVs løfter og ambisjoner nullet ut i løpet av Regjeringens to måneder lange arbeid. Olje- og energiministeren har fortalt at det ikke blir petroleumsfrie soner i nord, slik som SV og Senterpartiet lovet. Miljøvernministeren må vi forstå slik at hun har akseptert det utfallet.

Til Stavanger Aftenblad i dag sier Tore Nordtun at det vi har oppfattet skulle være en forvaltningsplan for nordområdene, først og fremst er en industriplan. Jeg håper at miljøvernministeren i løpet av debatten i dag vil avklare om hun er enig i at den planen som skal legges fram på nyåret, er en industriplan og ikke en forvaltningsplan, og om hun dermed slutter seg til representanten Nordtuns synspunkt.

Det er uenighet og ikke minst usikkerhet knyttet til saker som omtales i budsjettinnstillingen, men som ikke er

reflektert i selve tallmaterialet. Det er tale om saker som Regjeringen arbeider med og vil komme tilbake med. Det gjelder f.eks. hva som skal skje med hjemfallsordningen og med et bebudet industrikraftregime. Regjeringspartienes skråsikkerhet fra valgkampen har nå fått en mer avdempet form. Venstre støtter arbeidet for å sikre hjemfallsordningen også i framtiden, og vi er også enig i at industrien trenger et forutsigbart kraftregime. Men vi ønsker ikke et opplegg som sender regningen til andre forbrukere, og som gir en mindre effektiv utnyttelse av ressursene.

Det er positivt at den nye regjeringen støtter Samarbeidsregjeringens rekordstore satsing på kulturminnearbeidet. Dermed er det klart for et etterlenget løft på et område hvor det lenge har vært behov for et krafttak. Jeg registrerer at Regjeringen tross nye milliarder til disposisjon på utgiftssiden, ikke bruker én eneste ny krone til kalking av vassdrag. Tvert imot avsetter de tidligere regjeringspartiene mer penger både til kalking og til Gyro-bekjempelse. Jeg regner med at Regjeringen vil følge opp den satsingen som har vært når det gjelder friluftslivet, og jeg er glad for at det rekordhøye nivået på bevilgninger som har vært i Friluftslivets år, vil videreføres i det nye året.

I høst har det vært en debatt rundt flere spørsmål som har hatt å gjøre med statlig kjøp av eiendommer til friluftsmål for å sikre allmennheten fri ferdsel. Det er bra, for det er et viktig politikkområde. Det vakte berettiget oppsikt da regjeringspartiene allerede før regjeringsskiftet slo fast at de ville kjøpe en eiendom på Bygdøy for 30 mill. kr. Håndteringen av den saken var preget av at en ønsket å ha noe å vise fram i utstillingsvinduet. Det er tid for å handle, ikke for å forhandle, sa Jens Stoltenberg. Det innebar at en handlet uten å innhente faglige råd, uten å ha skikkelig dialog med Oslo kommune, og uten å vite hva det ville koste å sette i stand bygningene på eiendommen – kort sagt, uten å gjøre det meste som er vanlig i saker som dette og når det er snakk om beløp i denne størrelsesorden.

Regjeringspartienes hyperaktive håndtering av Bygdøy-saken kunne indikere at en skulle få en regjering som ville kjøre offensivt også i andre saker som hadde med friluftsliv å gjøre. Da den 146 000 dekar store eiendommen Vestre Vollane kom for salg, sa statssekretær Henriette Westhrin i Miljøverndepartementet nei til kjøp allerede samme dag som departementet ble kjent med at eiendommen skulle selges, og lenge før en visste hvilken pris det var tale om. Mens en startet med å handle, ikke forhandle, ble det i løpet av kort tid endret til avslå, ikke vurdere.

Halvparten av nasjonalparken på Hardangervidda er i privat eie. Det er sjelden at en så stor eiendom i dette området kommer for salg. Venstres syn er at staten burde gjort et reelt forsøk på å komme i posisjon for å kjøpe Vestre Vollane. SV er åpenbart av samme oppfatning, i motsetning til miljøvernministeren. Dette er en viktig prinsipp sak for SV, sa Heidi Sørensen, sakens ordfører, da det offentlige ordskiftet gikk. Og SVs ordfører i Vinje kommune, Arne Vinje, mente at det var svært viktig at dette området var i offentlig eie. Samme oppfatning hadde

Norges Jeger- og Fiskerforbund, Den Norske Turistforening og Friluftslivets fellesorganisasjon. Det ble bl.a. vist fra deres hold til erfaringene fra Njardarheim i Setesdal og Ryfylkeheiane, hvor Statskog nå er grunneier i et område som tidligere var eid av private. Eierskiftet førte til større og større åpning for allmennheten med rimelig tilgang til jakt og fiske.

At Regjeringen til slutt motvillig kom på banen med et bud på 25 mill. kr for Vestre Vollane, hører med. Budet var et pliktløp, gitt av en uengasjert budgiver under press.

Jeg benytter anledningen til å fremme de forslag som Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre står sammen om, og de forslag som Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre står sammen om, i de sakene som er til behandling i dag.

Presidenten: Representanten Gunnar Kvasseheim har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tore Nordtun (A) [12:17:13]: Stoltenberg-regjeringen tar i Soria Moria-erklæringen til orde for størst mulig åpenhet når det gjelder de miljøfaglige vurderingene som skal gjøres i forbindelse med konsesjonsrundene på sokkelen, i motsetning til det Bondevik-regjeringen, som Venstre var en del av, stod for. På dette punktet har denne regjeringen snudd, i motsetning til det som Kvasseheim påstod.

I Aftenposten 6. desember ser man at tidligere statssekretær, nå opposisjonspolitiker, Gunnar Kvasseheim sammen med Venstres leder plutselig er «glad for» at Regjeringen nå offentliggjør disse rapportene og ikke hemmeligholder dem, slik som den forrige regjeringen gjorde. En bedre illustrasjon på Venstres vinglepolitikk finner man knapt. Når kan vi vente at Venstre gjør en innrømmelse i en miljøsak?

Gunnar Kvasseheim (V) [12:18:12]: Venstre har ikke skiftet syn når det gjelder offentliggjøring av de innspillene som kommer i forbindelse med ulike konsesjonsrunder. Vi har hele veien ment at de burde være tilgjengelige og være et grunnlag for det offentlige ordskiftet. Når vi ikke har nådd fram med vårt synspunkt, er det fordi det aldri har vært noen miljøvernminister fra Arbeiderpartiet som har offentliggjort disse dokumentene. Over lang tid er det etablert den praksis at innspill fra underliggende etater ikke skal offentliggjøres. Det var den hovedbegrunnelsen som ble brukt av Samarbeidsregjeringen da en videreførte praksisen. Men Venstre framførte at vårt syn var at det burde være åpenhet. Nå har den nye regjeringen lagt det til grunn, og jeg har sagt at det synes jeg er veldig positivt. Jeg tror at den nye praksisen har kommet for å bli og ikke vil bli endret neste gang Arbeiderpartiet får miljøvernministeren, og at en dermed ikke kommer tilbake til den politikk som Arbeiderpartiet etablerte.

Tord Lien (FrP) [12:19:28]: Kvasseheim snakket i sitt innlegg om hvor viktig det er med mer penger til kalking. Det må jeg si overrasker meg i stor grad. Og det første

spørsmålet jeg må stille, er: Mer penger i forhold til hva? For det som er helt sikkert, er at det som Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre sier i sine merknader til denne saken, at man «er enig i at behovet for kalking i norske vassdrag fortsatt er stort», ikke følges opp i forslaget fra Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti om å bevilge 2 mill. kr «mer» til kalking. For realiteten er at forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre er en reduksjon i kalkingsbevilgningene med 28 mill. kr i forhold til hva vi har i år. Da kunne det være interessant å høre: Hvilke kalkingsprosjekter er det Gunnar Kvasseheim og de borgerlige partiene ønsker å redde med 2 mill. kr? Er det Mandalselva, er det Vossavassdraget, Suldalslågen, Jørpelandselva eller Nidelva?

Gunnar Kvasseheim (V) [12:20:48]: Den omtalen av kalking av vassdrag jeg hadde i mitt innlegg, var at jeg slo fast at den nye regjeringen tross 8 milliarder kr mer på utgiftssiden ikke brukte én krone mer til kalking av vassdrag. Og så sa jeg at de samarbeidende partiene fra foregående regjering gjennom budsjettbehandlingen har funnet til sammen 5 mill. kr, så en kan styrke kalkings- og Gyro-arbeidet i forhold til det som er Regjeringens opplegg.

Men det er rett at det blir krevende å gjennomføre kalkingsarbeidet innenfor den budsjetttrammen som er. Jeg forutsetter derfor at departementet sørger for at pengene blir brukt optimalt i forhold til de interessene som her skal ivaretas, både i forhold til nye kalkingsoppgaver og i forhold til å ta vare på det arbeidet som er gjort over lang tid. Jeg regner med at Regjeringen vil komme tilbake hvis konsekvensen av dette er av en slik karakter at en må komme med kompenserende tiltak.

Heidi Sørensen (SV) [12:22:16]: La meg først få takke komitelederen for et godt arbeid. Så må jeg få lov til å si at det er godt å høre et Venstre som er ute av klørne til Fremskrittspartiet og Høyre. Det har ført til at vi denne gang har fått en innstilling med et bredt flertall om viktige miljøpolitiske saker, som f.eks. at vi skal rense utslippene fra gasskraftverk.

Jeg registrerer at representanten Kvasseheim er skuffet over at den nye regjeringen bare bruker litt mer på miljøvern enn det Bondevik II-regjeringen gjorde. Det kan nok være mange av oss som ønsker at vi kunne ha styrket innsatsen der enda mer i løpet av de tre ukene det tok før man la fram budsjettet. Men er det ikke sånn at styrkingen av kommuneøkonomien betyr økt satsing på kollektivtrafikk, og ikke minst økt satsing på å ta vare på det biologiske mangfoldet i kommunene?

Et ekstraspørsmål til slutt: Er det ikke riktig at den første som innførte åpenhet når det gjelder konsekvensanalyse i konsesjonsrundene, var daværende olje- og energiminister Olav Akselsen? Det førte faktisk til at Lofoten ble unntatt.

Gunnar Kvasseheim (V) [12:23:38]: Når det gjelder åpenhet rundt konsesjonsrundene, var det åpenhet i én tidligere konsesjonsrunde. Det ble betegnet som en feil, så

en reetablerte den gamle praksisen med å holde dette hemmelig.

Så til dette med å være i klørne til Fremskrittspartiet: Der har Venstre aldri vært i miljøpolitikken. Vi var tvert imot med i en samarbeidsregjering som la fram en historisk, offensiv miljøpolitikk som gav gode resultater. Det vernede arealet i Norge ble økt med 50 pst. 50 nye vassdrag ble vernet. Det var rekordstor satsing på kollektivtransport osv. Vi løste også mange miljøsaker i Stortinget sammen med SV. Det som nå er påfallende, er at SV er i klørne til Arbeiderpartiet. De har – som det framgår av innstillingen – på rekordtid endret standpunkt i mange viktige saker, bl.a. når det gjelder petroleumsfrie soner i nord, som de ikke lenger er klare på om de ønsker å ha.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Tore Nordtun (A) [12:24:49]: Vi står i dag overfor en global situasjon med sterk økning i etterspørselen etter energi, samtidig som vårt globale energiforbruk allerede er for høyt. Dette er vår tids grunnleggende ubalanse. Den vestlige verden har i dag en levestandard som man misunner oss mange andre steder i verden. Samtidig går utviklingen stadig framover i mange land som bare for noen få år siden var langt fattigere enn de er i dag.

Denne rivende utviklingen i tidligere fattige land gir oss nye energi- og miljøpolitiske utfordringer. Vi må forsyne verden med en annen og mer miljøvennlig energi enn det som har vært tilfellet så langt. Naturen setter grenser. Vi ser på mange områder allerede nå global oppvarming, sur nedbør, forurensing av natur- og havområder osv. Vi har alle en felles utfordring og et felles ansvar i denne situasjonen.

Norge må ta sin del av ansvaret. Vi kan ikke sette oss på sidelinjen i slike spørsmål. Norge har ikke bare et ansvar, men et særlig ansvar. Vi er en av verdens største energileverandører. Denne posisjonen forplikter. Verden trenger mer energi, men den må være innenfor naturens tålegrenser. Norge har i dag en unik mulighet til å spille en sentral rolle når det gjelder å forsyne framtidens verden med mer miljøvennlig energi.

Vårt land har allerede i dag former for energi som er langt mer miljøvennlig enn mange av de andre energiformene. Vannkraften vår er et godt eksempel på dette, men ikke det eneste. Utnyttede gassressurser kan bli en av framtidens nye og sentrale energibærere.

Vårt land er etter min oppfatning bare i startfasen når det gjelder utnytting av gass. Gasskraftverk med CO₂-håndtering kan forsyne deler av verden med miljøvennlig energi. Samtidig kan vi benytte CO₂ som trykkstøtte i allerede eksisterende oljefelt. På denne måten kan vi rense våre framtidige gasskraftverk og samtidig få mer olje ut av våre allerede eksisterende oljefelt. Dette er både god miljø- og ressursforvaltningspolitikk.

Dette er framtidsrettede løsninger som vår nye, framtidsrettede regjering vil satse på. Tenk på dette: For ikke mange uker siden hadde vi en regjering som sa at rensing av CO₂ og opprettelse av en verdikjede for CO₂ ikke var mulig. Velgerne har – heldigvis for land og miljø – erstat-

tet en pessimistisk regjering med en ny, framtidsrettet regjering, som ser optimistisk på en slik løsning.

Staten vil av den grunn legge til rette for og bidra til en opprettelse av en verdikjede for håndtering av CO₂ – ikke bare av miljømessige grunner, men også av økonomiske. Hvem som skal bære kostnadene, og hvordan andre detaljer vil bli utformet, vil Regjeringen komme tilbake til. Det viktige i dag er at vi har en regjering med vilje til satsing, en regjering med klare målsettinger på dette området, en regjering med verktøy i verktøykassen innen dette området. Av den grunn er vi i Arbeiderpartiet svært godt fornøyd med at Regjeringen har invitert Stortinget til å være med på å starte planleggingen av dette arbeidet. Regjeringen foreslår å bevilge 20 mill. kr til arbeidet. Dette viser en regjering som handler og ikke bare prater.

Landet har også fått en ny regjering som fokuserer sterkere på allemannsretten. Retten til fri ferdsel i utmark er en grunnleggende rett i vårt land. Arbeiderpartiet har gjort – og vil i framtiden gjøre – alt de kan for å holde denne retten i hevd. At vanlige mennesker får et nært og godt forhold til naturen, har mange fordeler. Mennesker kan gjennom gode naturopplevelser lære seg verdien av natur og miljø. Kanskje er det også slik at de som har glede av naturen, har lettere for å verne om vårt felles miljø i tiden framover.

På de fleste steder i vårt land er dette en rett som blir respektert, og som folk av den grunn kan benytte seg av. Dessverre er det ikke slik over alt. De største utfordringene står vi kanskje overfor i landets mest befolkningstette områder, f.eks. i Oslofjordregionen. Her er allmennhetens manglende tilgang til strandsonen en høyaktuell sak. Konsekvensene av en praksis der vanlige folk blir stengt ute, er at mange av landets flotteste strandområder blir et gode for bare de få. Vi i Arbeiderpartiet ønsker ikke denne utviklingen. Av den grunn har Regjeringen nå tatt fatt i dette arbeidet. En konkret sak var kjøpet av en ekstra strandsonen på Huk i Oslo. Dette området vil glede tusenvis av mennesker i årene som kommer. Trengselen i dette området har til tider vært ubehagelig. Nå har Regjeringen bidratt til å bedre dette noe. Dette viser at vi har en regjering som er villig til å handle konkret når det er nødvendig. Oppkjøp av andre attraktive areal landet rundt er også aktuelt, men må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Mange kommuner sliter med manglende juridisk kompetanse i forhold til å utfordre ressurssterke privatpersoner som i mange tilfeller helt i strid med loven stenger folk ute fra attraktive utmarksområder. Særlig har dette gjort seg gjeldende i mange av landets attraktive strandområder. Av den grunn har Regjeringen invitert Stortinget til å være med på å gjeninnføre ordningen med juridisk bistand til kommuner som har behov for det, i arbeidet med å verne om strandsonen. Dette tiltaket er med på å bygge under at vi nå endelig har fått en regjering som tar allmennhetens tilgang til strandsonen på alvor. Jeg skulle ønske at de borgerlig styrte kommunene i hovedstadsregionen hadde vist det samme engasjement når det gjelder vanlige menneskers rett til strandferdsel. I dette området, der problemet kanskje er størst, står det i mange tilfeller ikke bare på evne, men kanskje også på vilje til handling.

Med en ny regjering har vi også fått økt fokus på viktigheten av nasjonalt eierskap til våre energiresurser, enten det gjelder vannkraft på land eller petroleumsressurserne til havs. Jeg vil understreke at dette først og fremst er vårt felles ansvar, og for Arbeiderpartiet er dette helt grunnleggende. Folkets eiendom skal ikke selges til høystbydende spekulanter.

Særlig gjør dette seg gjeldende når det gjelder vannkraften vår. Dette er en av mange grunner til at vi nå synes det er avgjørende å sikre hjemfallsinstituttet. Vannkraften er en avgjørende energiresurs som vi må forvalte i et langsiktig perspektiv med tanke på kommende generasjoner. Vi kan med høyresidens kortsiktige salgspolitikk risikere at våre vannkraftressurser, som i dag er hele folkets eiendom, i framtiden blir kontrollert fra utlandet. Denne kortsiktige tankegangen sier vi i Arbeiderpartiet nei til.

La meg til slutt benytte anledningen til å rydde opp i en utbredt misforståelse. I mange media har den bebudede forvaltningsplanen for nordområdene blitt framstilt som en ensidig verneplan. Etter min oppfatning er ikke dette tilfellet. Forvaltningsplanen er en plan for næringsutvikling i nordområdene – en framtidig næringsutvikling som ikke skal ødelegge for fiskerinæringen, og som må være innenfor rammene og hensynet til et godt, framtidsrettet miljø. Dette er det viktig å understreke i en slik plan.

Jeg vil også benytte anledningen til å streke under at 19. konsesjonsrunde skal gå som planlagt, og den har i utgangspunktet ikke noe med forvaltningsplanen å gjøre. Dette mener jeg er en viktig presisering som kanskje kan hjelpe til med å rydde opp i en debatt på området, som til tider har vært noe uryddig. Petroleumsindustrien trenger stabile og forutsigbare rammevilkår. Det vil de få med den nye regjeringen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torbjørn Andersen (FrP) [12:34:13]: Representanten Tore Nordtun sa i sitt innlegg at når det gjaldt CO₂-rensing av gasskraftverk, skal Regjeringen komme tilbake til hvem som skal bære kostnadene vedrørende dette.

Jeg har registrert at Tore Nordtun for ikke så lenge siden uttalte at staten om nødvendig må betale alle kostnader knyttet til CO₂-rensing vedrørende Kårstø. Dette er i sterk disharmoni med de signalene som vi har fått fra energiministeren, at staten ikke skal bære alle kostnadene. Nå spriker det igjen i Regjeringen. Hvem er det egentlig som bestemmer denne regjeringens energipolitikk?

Er det slik at representanten Tore Nordtun vil kjempe for at staten skal bære kostnadene ved CO₂-håndtering, ikke bare når det gjelder Kårstø, men alle gasskraftverk, slik jeg skjønner at han har uttalt? Det står i sterk kontrast til det statsråd Enoksen tidligere har uttalt, at staten ikke skal bære alle kostnadene. Hvem er det som bestemmer denne regjeringens energipolitikk?

Tore Nordtun (A) [12:35:44]: Jeg tror det bør være unødvendig å understreke her i Stortinget hvem som bestemmer Regjeringens energipolitikk. Den bestemmes ut fra Soria Moria-erklæringen, regjeringserklæringen. Her

ligger hele grunnlaget for Regjeringens energipolitikk. Denne regjeringen sitter som en flertallsregjering, og da – jeg holdt på å si – ligger makten der den skal ligge.

Når det gjelder dette med CO₂-rensing og hvem som skal betale, har jeg uttalt meg om det, det er riktig. Vi legger opp til en verdikjede, en industrireising på et nytt område som er framtidsrettet, som vil gi gevinster til slutt for oss alle. Denne strategien skal være innenfor Kyoto-avtalens forpliktelser. Den skal også være innenfor det internasjonale kvotesystemet.

Når det gjelder betalingen eksakt, og hvem som skal inn her, er det et spørsmål man skal komme tilbake til. Men det er helt klart, slik det er nedfelt i regjeringserklæringen fra Soria Moria, at staten skal være med økonomisk, også i et selskap, for å få dette på plass.

Børge Brende (H) [12:37:33]: I et normalår har Norge en kraftbalanse som er i ubalanse. Vi må importere 4–6 TWh – ti–tolv Alta-kraftverk – kraft, energi, fra andre land. Mye er kullkraft fra Danmark. Det er også kjernekraft fra Russland. Derfor har det vært enighet i Stortinget om at kraftbalansen må vi gjøre noe med.

En viktig forutsetning for å få dette på plass er at vi får en bedre utnyttelse av naturgassen i Norge. Og en forutsetning for at vi skal kunne utnytte denne naturgassen, er at vi får realisert gasskraftverk – nå med CO₂-håndtering, som Regjeringen legger opp til.

Tore Nordtun har sagt til Stavanger Aftenblad – vi må åpenbart følge godt med der om dagen – at «staten vil gå inn med betydelige summer til forskning og utvikling av CO₂-renseteknologi». Og videre:

«Dette vil komme til uttrykk i regjeringens budsjettforslag neste uke.»

Det kom 20 mill. kr. Var dette den betydelige summen Nordtun antydde?

Tore Nordtun (A) [12:39:01]: Den store utfordringen vår er kraftbalansen – jeg er enig med Børge Brende her – hvordan man skal få dette til å gå i hop framover i tid.

Når det gjelder spørsmålet om de ulike grepene som her skal tas, har Regjeringen – og også de som bestyrer dette – nedfelt ulike scenarier.

Denne regjeringen har nå sittet i fem–seks uker og har fått på plass en CO₂-industrialiseringsplan når det gjelder de tre gasskraftverkene og konsesjonene til bygging av dem. Videre har vi sagt at vi skal legge til rette for større innenlandsk bruk av gass – med gassrørledninger til bl.a. Grenland-området. Et statlig selskap skal gå inn og finansiere dette.

Den foregående regjeringen – som Børge Brende var medlem av – satt med alle disse mulighetene. Det kom ikke til noen konkret handling i det hele tatt. Denne regjeringen har sittet i fire–fem uker, og det er handlet. 20 mill. kr er ikke nok – det er en oppstart. Det har Regjeringen også sagt tydelig fra om.

Gunnar Kvasheim (V) [12:40:31]: Representanten Nordtun var i sitt innlegg opptatt av fri ferdsel og erverv av eiendommer til allmennhetens beste. Det var Arbeider-

partiet også før valget. I Rogaland lovte en bl.a. at fyr-eiendommer som var lagt ut for salg, skulle stilles gratis til disposisjon for kommunene. Arbeiderpartiet lovte et fond på 1 milliard kr til erverv av områder til friluftsmål, og en sa ja til å bruke 30 mill. kr for å kjøpe 90 meter strandlinje på Huk.

Etter regjeringsskiftet har vi opplevd det jeg vil betegne som en «Huk-landing», for i det budsjettet som er lagt fram nå, bruker regjeringspartiene mindre til erverv av slike områder enn de foregående regjeringspartiene. Vi ser ingenting til det milliardfondet som Arbeiderpartiet lovte. Derfor har jeg lyst til å spørre representanten Nordtun om han står ved Arbeiderpartiets løfte før valget om at fyr-eiendommer skal gis gratis til kommunene, og om vi kan vente at det kommer et milliardfond for å sikre erverv av områder til allmennhetens beste.

Tore Nordtun (A) [12:41:52]: Når det gjelder det spesielle fyret – det er kanskje ikke så spesielt, det er likt andre fyr, men det ligger i et spesielt område i Rogaland – er det et fyr som trenger å få en skikkelig, konkret eier framover i tid. Arbeiderpartiet har engasjert seg sterkt i dette. Det er noe vi vil komme tilbake til.

Når det gjelder oppkjøp av friområder, når det gjelder strandsonen osv., var jeg inne på det i mitt innlegg. Vi hadde selvfølgelig ønsket oss mer penger til dette her og nå. Men med så kort tid til å jobbe med et budsjett på og gjøre de prioriteringene vi har gjort her, mener jeg at man er kommet langt. Man skal komme lenger – man skal sikre allmennheten adgang. Summen i år er kanskje ikke den vi hadde ønsket, men i en totalsammenheng vil jeg si at denne regjeringen har gjort et løft i riktig retning, samtidig som man også har sagt helt klart fra om at man skal gå inn med juridisk bistand for å legge bedre til rette.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:43:17]: Før valget ble vi daglig lovet at en flertallsregjering ville sikre en stabil kurs og avklarte standpunkter i viktige spørsmål. Det ble skapt et inntrykk av at de rød-grønne partiene var klare til å iverksette en felles politikk så snart valget var over – ja, de skrøt faktisk uhemmet av at de hadde avklart hele 155 viktige punkter allerede før valget.

Dessverre for Regjeringen er den innhentet av virkeligheten. Nå, bare tre måneder senere, er den i en rekke saker fortsatt i villrede om hva den egentlig vil. Jeg kan nevne mediekrangel om gasskraftverk, om småkraftverk, om grønne sertifikater og om petroleumsvirksomhet i nord-områdene – for å ta de viktigste områdene under denne komiteen.

Det er for så vidt underholdende for meg og andre opposisjonspolitikere å høre den parlamentariske leder i Senterpartiet innrømme at Soria Moria-erklæringen er selvmotsigende når det gjelder gasskraftverk, eller å høre energiministeren uttale at utbyggere av gasskraftverk må bite i det sure eplet og selv ta en betydelig del av ekstrakostnadene ved CO₂-rensing – mens representanten

Nordtun går ut i avisene og sier at staten må ta hele ekstra-regningen.

Dessverre får denne uenigheten konsekvenser. Det er ikke bare morsomt å være vitne til det: Jo lenger Regjeringen fortsetter med å gi tvetydige og selvmotsigende signaler, desto lenger sitter aktørene i både energibransjen og petroleumsbransjen på gjerdet og bare venter. Det er ingen som vil sette i gang med million- eller milliardinvesteringer når de ikke vet hva slags rammevilkår de har å forholde seg til noen år fram i tid. Med de mange uløste utfordringene i olje- og energipolitikken er det trist for nasjonen at denne regjeringen nå framstår som enda mindre handlekraftig enn den forrige. Og når vi husker hva representanten Nordtun og andre kritiserte den forrige regjeringen for når det gjaldt handlingslammelse, er det ganske graverende.

Regjeringen sliter åpenbart med å omstille seg fra en opposisjonsrolle til en styringsrolle. Det hjelper veldig lite med floskler om en bedre energipolitikk og en bedre petroleumspolitikkk så lenge det åpenbart er uenighet i Regjeringen om hva som utgjør en bedre politikk. I anstendighetens navn skal Regjeringen få mer tid før jeg forventer å se konkrete resultater – representanten Nordtun har rett i at de kun har hatt makten i et par måneder – men desto viktigere er det at Regjeringen allerede nå kan avklare prinsipielle spørsmål, f.eks. hvilken retning de vil gå i, som er vesentlig for norsk olje- og gasspolitikk.

La meg ta et par aktuelle saker, først gasskraftverk. Energibalansen er svak, og kraftproduksjonen i Norge er meget værvhengig. 99 pst. av strømproduksjonen kommer fra vann. I Midt-Norge øker kraftbehovet på grunn av utbyggingen av Ormen Lange, utbyggingen av aluminiumsproduksjon og Hustadmarmor. Dette er prosjekter som krever betydelig med ny kraft, som foreløpig ikke er tilgjengelig.

Statnett har uttalt at gasskraftverk er nødvendig for å sikre kraftforsyningen i Midt-Norge i 2010, fordi gasskraftverk er den eneste strømproduksjonskilden som kan sikre tilstrekkelig med volum på relativt kort tid og til en akseptabel pris. Dette trodde jeg – naiv som jeg var – ville være en smal sak for en ny regjering. Arbeiderpartiet har jo i mange år beklaget seg høylytt over at det ikke er bygd gasskraftverk i Norge. Beskyldningene mot Bondevik-regjeringen om passivitet ble gjentatt utallige ganger i den forrige fireårsperioden. Ikke minst ble gasskraftens sentrale rolle i kraftforsyningen understreket.

Løsningen på kraftkrisen i Midt-Norge burde derfor framstå som åpenbar for dagens regjering. Men i stedet for å legge til rette for bygging av gasskraftverk, skaper Regjeringen usikkerhet, både på det økonomiske, det teknologiske og ikke minst på det politiske plan. Den sier at gasskraftverk skal ha CO₂-håndtering. Alle nye konsesjoner skal ha det, og alle gitte konsesjoner ønsker en skal ha det. Men Regjeringen avklarer ingen ting rundt kostnadene. Det er ikke nok å si at staten skal bidra, så lenge en ikke sier hvor mye den skal bidra med. Denne situasjonen må framstå som veldig ukomfortabel for Arbeiderpartiet. Jeg kan ikke forstå annet. Det nytter ikke å gjemme seg bak en retorikk om at staten skal bidra eller vise til store

visjoner om framtidig CO₂-injeksjon på oljefelt. Vi snakker faktisk om behov for ny kraft – nå.

For alle aktørene i bransjen – for LO og for NHO-representanter – er det åpenbart at staten må ta hele ekstrakostnaden utover prisen for CO₂-kvoter hvis vi skal bygge gasskraftverk. Det må den gjøre for å unngå at det pålegges en rekke særnorske restriksjoner på gassbruk, og det må gis flere konsesjoner enn det som er gitt i dag, slik at vi får bygd gasskraftverk der nytten er størst.

Energiministeren har erkjent den svake kraftbalansen, men har foreløpig ikke gitt noen realistiske løsninger på problemet. Løsningene som har vært framsatt til nå, har vært for små, for langt fram i tid eller for kostbare. Men dagens kraftforedlende industri lever ikke av at kraften kanskje kommer i 2015. De trenger faktisk kraft i dag. Behovet for en avklaring er derfor stort, både på produksjons- og forbrukssiden. Derfor håper Fremskrittspartiet at regjeringspartiene vil være med og støtte forslaget om at Regjeringen skal legge fram en egen stortingsmelding om «Rikets Energitilstand». Forslaget står i innstillingen.

Det andre gjelder gass – til Grenland, til industribruk. Bortimot 99 pst. av norsk naturgass eksporteres. Samtidig står altså Norge i fare for å få kraftrasjonering i et tørrår. Mye kan sies om dette. La meg sitere Sylvia Brustad, tidligere energipolitisk talsmann i Arbeiderpartiet – jeg håper det blir lyttet til i Arbeiderpartiet. Hun har sagt flere ganger, bl.a. i Telemarksavisen:

«Det er pinlig at en av verdens ledende energiproducenter fortsatt ikke klarer å foredle gassen sin selv.»

«Statlig deltakelse i bygging av et gassrørsystem for gasstransport må sammenlignes med bygging av veier og jernbane.»

«Her vil vi kreve at det iverksettes konkrete tiltak. Vi vil at det investeres tre milliarder kroner i et infrastruktur-selskap som blant annet skal legge til rette for gassrørledning og gasskraftverk i Grenland. Dette vil skape arbeidsplasser og føre til en mer stabil kraftforsyning og dermed også mer stabile kraftpriser. (...) Det er bare fordeler med et gasskraftverk og en gassrørledning i Grenland, og derfor er vi for begge deler.»

Nå sitter Arbeiderpartiet i regjering med et avklart flertall bak seg, men dessverre har pipa fått en annen lyd. Nå skal en avvente og se, en skal vurdere og evaluere. Jeg synes det er litt trist å se at Arbeiderpartiets gode opposisjonsstandpunkt har forvitret til en vente og se-holdning nå når de har fått makt og innflytelse.

Det er viktig at myndighetene tar ansvar for hovedinfrastrukturen for gass, på samme måte som for strøm. Det er jo litt rart at en regjering som på alle andre områder i energi- og oljepolitikken fokuserer på offentlig eierskap, akkurat når det gjelder gassrør, stadig drar fram muligheten for private investorer.

Gassco foretar nå et analysearbeid rundt potensialet for gassrør til Grenland. De burde da kunne fortelle interessenter: Hvis dere er med på å forplikte dere til å kjøpe gass, så skal vi garantere at finansieringen er på plass. I dag er det ingen slik garanti. Jeg synes det er urimelig å forvente at næringslivet skal forplikte seg når ikke myndighetene selv vil være med på å forplikte seg. Jeg håper

derfor at regjeringspartiene vil vise vilje til ansvar og støtte forslaget om å gi et statlig selskap garanti om at det skal tilføres 5 milliarder kr i egenkapital for utbygging av hovedinfrastruktur for gass. Det betyr ikke at vi trenger å bevilge de 5 milliarder kr i dag, men det vil være et signal om en garanti for at de pengene vil være på plass så fort gassrørledningen er ferdig planlagt.

Dessverre er det ikke bare når det gjelder infrastruktur for gass at denne regjeringen har vist skuffende vilje. Det samme gjelder overfor Statnett. Selskapet står overfor store investeringer i sentralnettet for strøm. Det er noe Stortinget har vært kjent med i lang tid. Nå trenger de tilførsel av egenkapital. Stortinget har tross alt forsynt seg relativt sjenerøst av egenkapitalen ved tidligere statsbudsjett, så der er det veldig lite akkurat nå. Men både Bondevik-regjeringen og Stoltenberg-regjeringen har sviktet. Vi risikerer dermed at Statnett må utsette investeringene i strømmettet. Dermed setter vi forsyningssikkerheten i fare. I tillegg risikerer Statnett å få redusert sin kredittrating, som ifølge informasjonssjef Tor Inge Akselsen kan bety økte lånekostnader allerede ved nyttår. Det øker også faren for økt nettleie.

Denne saken har blitt veldig aktuell etter at Regjeringen degraderte Konkurransetilsynet til et middelmådig høringsorgan i Statkraft-saken. Da var et av Regjeringens argumenter at flaskehals i sentralnettet ville bli utbedret, slik at Statkrafts mulighet utover markedsrett ville forsvinne. Men ved at en ikke bevilger penger til Statnett, vil en heller ikke klare å fjerne de flaskehalsene. Dermed har altså Regjeringen satt seg selv i et dilemma som jeg gjerne skulle sett en løsning på. Enten må den omgjøre sitt Statkraft-vedtak igjen, eller så må den sørge for at pengene kommer til Statnett, slik at de får gjort nødvendige investeringer. Jeg håper regjeringspartiene ser behov for samsvar mellom liv og lære og støtter forslaget om å bevilge 2 milliarder kr til Statnett. Den muligheten har regjeringspartiene når Stortinget om noen dager behandler Budsjett-innst. S. nr. 6, fra finanskomiteen.

Representanten Nordtun mente at det ikke var mulighet for usikkerhet når det gjaldt petroleumsvirksomhet i nordområdene. Og det er ganske interessant å lese i dagens Stavanger Aftenblad at forvaltningsplanen for Barentshavet ikke er en verneplan, men en industriplan. Det synes jeg det er ganske oppløftende å høre. Derfor håper jeg at flere representanter og gjerne statsråder vil være med og underskrive på at representanten Nordtun faktisk har støtte for dette utsagnet. Jeg sammenligner dette litt med andre utsagn vi har hørt i det siste. For eksempel sier miljøvernminister Bjørnøy til Aftenposten den 30. november at hun på ingen måte vil utelukke petroleumsfrie soner i Barentshavet, og hun sier at det er en forutsetning at man har en god forvaltningsplan på plass før gjennomføringen av 19. konsesjonsrunde.

På hjemmesidene til SV refereres det fra partiets landsstyremøte for to uker siden. Der uttaler miljøvernministeren at «synet av petroleumsglade herrer øker kamplysten hos meg», og hun lovte, ifølge det samme referatet, at verneplanen for Barentshavet skulle være klar i løpet av våren 2006.

For det første merker jeg meg at partiet til statsråden som har ansvaret for utarbeidelse av forvaltningsplanen, omtaler forvaltningsplanen som verneplan. Det synes jeg er et litt dårlig signal og står veldig i kontrast til representanten Nordtuns påstander.

Jeg håper så at Regjeringen i dagens debatt vil oppklare om vi snakker om en industriplan, eller om vi snakker om en verneplan, men jeg må innrømme at jeg frykter at med SV i regjering ender oljeindustrien i løpet av kort tid opp under posten for kulturminnevern. Det ville være veldig uheldig. Oljedirektoratets siste tall viser at det har vært en betydelig nedgang i norsk oljeproduksjon siste år. Man kan ikke på noen måte skyld på dagens regjering for det, men Regjeringen må kjenne sin besøkelsestid og ikke stramme inn på næringens muligheter, verken i nordområdene eller i øvrige områder. Jeg håper derfor at Regjeringen og regjeringspartiene kan bli enige om hva Regjeringens politikk skal være på dette området. Jeg håper også at Regjeringen vil avklare litt rundt tidsdimensjonene for 19. konsesjonsrunde og for forvaltningsplanen. Som sagt: Forvaltningsplanen skal ifølge olje- og energiministeren legges fram i første kvartal, og vil da i beste fall bli behandlet av Stortinget i andre kvartal, altså et kvartal etter at 19. konsesjonsrunde skal være ferdig tildelt. For Fremskrittspartiet er det viktig at det ikke oppstår forsinkelser eller usikkerhet rundt 19. runde. Det vil være sterkt skadelig for Norges omdømme blant internasjonale oljeselskaper om så skjer. Det er tross alt ikke alle oljeselskaper i verden som styres av nordmenn med erfaring fra eller forståelse for norsk symbolpolitikk.

Olje- og energiministeren har som sagt flere ganger lovet at 19. runde vil gå som planlagt. Miljøvernministeren sa ifølge Aftenposten at 19. runde skal vente på forvaltningsplanen. Da er spørsmålet: Hva er det som gjelder? Skal 19. runde gå som planlagt, eller skal det gå ifølge forvaltningsplanen? For da snakker vi allerede om et kvartals utsettelse. Og det er jo noen partier i denne sal som gleder seg veldig til å kunne behandle forvaltningsplanen, fordi de tror at de skal kunne påvirke den ved å innføre petroleumsfrie soner.

Da er også spørsmålet: Hva slags rolle vil Stortinget ha når det gjelder behandlingen av forvaltningsplanen? Hvis forvaltningsplanen blir behandlet etter at 19. runde blir tildelt, vil en jo i realiteten ikke ha noen innvirkning på den, med mindre vi står i fare for å omgjøre areal som ble tildelt i 19. runde i første kvartal, til å bli petroleumsfrie områder i andre kvartal. Det ville også være veldig uheldig for forutsigbarheten for norsk oljeindustri.

Jeg vil også vise til Fremskrittspartiets mange forslag om å sikre en bedre finansiering for petroleumsforskningen i Norge. Det er tross alt den viktigste næringen landet har, og den vil stå for en betydelig del av norsk verdiskaping og norske eksportinntekter de nærmeste årene. Fremskrittspartiet har flere ganger foreslått at forskningsarbeidet skal skje gjennom fondstildeling. Vi ønsker å opprette et forskningsfond på 10 milliarder kr, der avkastningen brukes til forskning. Vi er veldig glad for at forskning på petroleumsrelaterte områder ble økt betydelig de siste årene under Bondevik-regjeringen, men vi mener fortsatt

at det er viktig å få en langt større forutsigbarhet på dette området, og ønsker derfor støtte for at en i framtiden får en forskningsfinansiering som er fondsbasert. Det er tross alt en viktig inntektskilde for staten, og staten burde derfor ha et enda større ansvar for at det blir gitt tilstrekkelige midler.

Så vil jeg avslutte med å snakke litt om Hardangervidda, for det er også et område som viser en uavklart politikk i den nye regjeringen – men øg politikken til den avgåtte regjeringen skapte hevede øyenbryn i Fremskrittspartiet. Når vi ser på det den nye regjeringen har prestert, har den altså med brask og bram sagt at den skal kjøpe en eiendom på Huk for 30 mill. kr som gir noen ekstra meter med strandsone, en liten plen å sole seg på og sikkert verdens dyreste kafébygg, samtidig som det noen hundre meter lenger borte i gata er et strandsoneområde på 500 meter som i flere tiår har forfalt, og der det mangler midler fra Direktoratet for naturforvaltning til å drive oppussing. Men samtidig er det altså ikke verdt å kjøpe en eiendom på 146 000 mål på Hardangervidda. Den kan være verdt maks 25 mill. kr, ifølge en uttalelse fra Regjeringen, altså 5 mill. kr mindre. Når vi ser dette i sammenheng med Bolærne – der var det så viktig med offentlig eierskap at en ikke kunne selge til private, selv om den samme allemannsretten ville gjelde der – ønsker jeg også på dette området en avklaring fra Regjeringen om hva som egentlig vil være kriteriene for når staten skal kjøpe, og når staten ikke skal kjøpe, privat eiendom i framtiden.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Terje Aasland (A) [12:58:50]: Når det gjelder Fremskrittspartiet, er kanskje ikke det viktigste hva de sier, men hva de ikke sier. Gasskraftverk og mer bruk av gass er viktig, men det er også vårt miljøansvar. Og Fremskrittspartiet mener jo at dagens klimapolitikk er symbolpreget.

Vi har også registrert gjentatte ganger at Fremskrittspartiet ikke tar innover seg alvoret klimaproblemene medfører. Ikke minst har Solvik-Olsens innlegg her i dag understreket nettopp dette. Derfor synes jeg det er grunnlag for å spørre Solvik-Olsen om hvorvidt Fremskrittspartiet er av den oppfatning at det ikke finnes menneskeskapte klimaproblemer. Hvis han svarer ja, at det ikke finnes, er det grunn til å spørre hva som skal til av forskning og naturhendelser for at Fremskrittspartiet skal bli overbevist. Hvis han svarer nei, har jeg lyst til å spørre representanten Solvik-Olsen om hvordan de kan forsvare at Miljøverndepartementets budsjett omtrent er radert bort med Fremskrittspartiets budsjettforslag.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [13:00:04]: Det var for så vidt et forutsigbart spørsmål med tanke på at til og med Høyre ikke helt klarer å lese våre merknader på området klimapolitikk. Vi sier ikke, som enkelte her prøver å legge i munnen på oss, at menneskeskapte klimaendringer ikke kan være en mulighet. Det vi sier, er at det i dag er for tidlig å konkludere med at det er menneskeskapte klimaendringer og CO₂ som er årsaken til absolutt alle effekter som

vi ser på klimaet i dag. Når det gjelder gasspolitikken, sier vi: La oss møte vårt energibehov slik det er i dag. Vi har tross alt en industri som lever av produksjon basert på strøm. La oss møte behovet vi har i husholdningene for å få varme, og sikre at vi får den kraftproduksjonen vi har behov for. Så kan vi godt gjøre parallelle løp med forskning på CO₂-håndtering og på andre alternative energikilder. Men vi må ha en viss realisme i det vi gjør, slik at de behovene vi har i dag, blir møtt i dag. Så kan vi også løse ting som går under internasjonale miljøtiltak, men da må en få internasjonale avtaler om det og ikke en rekke særnorske avtaler.

Eirin Falde hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Børge Brende (H) [13:01:27]: Jeg lurer på om representanten Solvik-Olsen kan hjelpe meg litt med å lese merknader knyttet til de pågående klimaendringene. Fremskrittspartiet sier nå ved sin fraksjonsleder at det er for tidlig å konkludere. Isen på Grønland smelter, New Orleans er lagt i ruiner. Vi ser at isbreene smelter på Svalbard og vi ser at det pågår trolig klimaendringer som har sin årsak i menneskeskapte klimagassutslipp. Så gav man i Rio i 1992 sin tilslutning til føre var-prinsippet, at når det er grunn til å tro at man står overfor store miljøutfordringer, skal man ta tak i dem før det er for sent.

Mitt spørsmål til Fremskrittspartiet er: Er det slik at Fremskrittspartiet er tilhenger av føre var-prinsippet fra Rio? Hvis Fremskrittspartiet er tilhenger av føre var-prinsippet i miljøpolitikken, er det ikke slik nå at det er så mange indikasjoner på at også CO₂-utslipp som er menneskeskapte, bidrar til en endring i klimaet, at også Fremskrittspartiet bør gå inn for en politikk som har basis i dette?

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [13:02:50]: Som sagt, vi er ikke like overbevist som representanten Brende og andre representanter om at det er påviselig menneskeskapte klimaendringer vi står overfor. Jeg tror også at den tidligere miljøvernministeren, Børge Brende, vil kjenne til at flere forskere i FNs klimapanel har sagt seg uenig i at sterke orkaner i Golfen nødvendigvis har noe med klimaendringer å gjøre i det hele tatt. Faktisk gikk orkanforskeren Landsea i klimapanelet ut på grunn av at han mente at det var en politisert forskning som pågikk, som ikke hadde noe med realitetene å gjøre.

Når det gjelder føre var – ja, selvsagt skal man være føre var. Men når man ser på hva som har blitt konsekvensene av Kyotoavtalen, vil jo det sannsynligvis – hvis alt blir gjennomført og alle prognoser stemmer – innebære at en får redusert en eventuell temperaturøkning med 0,14 grader pluss/minus bitte litt. Det er en såpass liten effekt av avtalen, og vi har tross alt sju år på oss, at om vi venter noen år før en iverksetter tiltak, fordi en gjerne vil ha et enda tydeligere bevis på hva som er årsaken, så er vi villig til å vente et par år for å få bedre tiltak.

Heidi Sørensen (SV) [13:04:21]: Fremskrittspartiet gjør meg en smule nysgjerrig når de nå begynner å antyde

at posisjonene til klimaendringer skal endres. Noen av oss har vært på klimakonferanser før og vet at et fast innslag der har vært en parlamentariker fra Fremskrittspartiet, med navn Vaksdal, som alltid har fått en hel side i VG eller i Dagbladet, og som stolt sitter på klimakonferansen og sier at dette gjør overhodet ikke inntrykk. Nå virker det som om det å ha vært en tur i Montreal kanskje har gjort litt inntrykk på representanten Solvik-Olsen, og at han nå er litt i ferd med å endre Fremskrittspartiets posisjon. Man antyder at man er på glid – kanskje er det et eller annet som skjer. Kanskje skal det bare gå to år før Fremskrittspartiet gjør som resten av verden stort sett har gjort, innse at vi opplever menneskeskapte klimaendringer. Er det riktig, eller skal Fremskrittspartiet vente til det er for sent å gjøre noe, før de snur?

Presidenten: Kan presidenten spørre om representanten Solvik-Olsen har tatt opp forslagene?

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [13:05:43]: Kan jeg gjøre det her? – Jeg skal da ta opp Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten: Representanten Ketil Solvik-Olsen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [13:05:51]: Det virker som om tidligere regjeringsparti og dagens regjeringsparti har funnet tonen etter regjeringsskiftet, og det er jo hyggelig.

Når det gjelder klimaet, er Fremskrittspartiet ikke så unyansert som enkelte medier liker å framstille oss. Faktisk har vi vært veldig interessert i å følge det forskningsarbeidet som har skjedd. Men i motsetning til dagens og tidligere regjeringspartier opplever vi også at det faktisk finnes en rekke forskermiljøer som ikke er så bastant med å hevde at de klimaendringene som eventuelt nå finner sted – vi vet jo ikke om de er langvarige eller kortvarige – er menneskeskapte.

Jeg blir ikke særlig berørt av at en rekke politikere står og holder halleluja-taler i Montreal om at de menneskeskapte klimaendringene må reduseres nå. Jeg ønsker heller å lytte til forskningsmiljøene. Derfor ser jeg fram til neste rapport fra FNs klimapanel. Hvis den da entydig sier at klimaendringene er menneskeskapt, ikke nødvendigvis 100 pst., men i alle fall at det er overveiende sannsynlig at de er menneskeskapt, er det selvsagt at vi også vil være med og se på om vi kan få andre tiltak. Men pr. i dag mener jeg at usikkerheten er så stor at det er andre miljøtiltak som man burde fokusere mer på enn en mulig CO₂-greie, som koster veldig mye og gjør stor skade for norsk næringsliv på den måten det gjennomføres på i dag.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Børge Brende (H) [13:07:38]: Jeg synes ikke det er naturlig å slippe helt den diskusjonen som nå var om klimaendringer. Det er ingen tvil om at den største miljøutfordringen og det største miljøproblemet vi står overfor globalt, er endringene i klima. Jeg tror det er 600 forskere som har tilknytning til IPCC, som er FNs klimapanel. De

sier at det er all grunn til å tro at de klimaendringene som vi nå står overfor, og som vi har sett begynnelsen på, er menneskeskapte. Så sier Fremskrittspartiet at man ikke er like overbevist. Det er noe en bare må ta med seg, men jeg synes det er viktig at grunnlaget for denne politikken må være knyttet til føre var-prinsippet som det har vært enighet om siden Rio i 1992.

Selvsagt kan det også være andre faktorer som også påvirker verdens klima, f.eks. sola og andre forhold. Men hvordan sola bestråler, er det lite vi kan gjøre med, som menneske. Det vi faktisk kan påvirke, er at det ullteppet – som det selvsagt er en fordel er rundt jordkloden – ikke blir så tykt at det blir rene drivhuset vi lever i. Det er det man nå skal ta stilling til og ha en politikk i forhold til i årene fremover.

Jeg håper også at man kan få en utvikling hvor Fremskrittspartiet fremover kan være med på en politikk som bidrar til at man kan få effektive internasjonale tiltak og enighet om dem, for å redusere klimagassutslippene.

Når det gjelder energi, er det et av de store internasjonale spørsmålene og vil også være det i årene fremover. Det er 1,6 milliarder mennesker som ikke har elektrisitet på daglig basis. Det er klart at skal de i fremtiden få en bedre levestandard, må de også få mulighet til å få elektrisitet. Dette får selvsagt også virkninger for energiforbruket i verden. Verdens energiforbruk er bortimot fordoblet de siste par tiår og ventes fortsatt å øke kraftig. Over 85 pst. av dagens energiforbruk dekkes av fossile brensel.

Jeg sitter her med en rapport hvor IFE og Kjell H. Bendiksen skriver at de fleste anerkjente prognoser antyder en vekst i det globale energibehovet på over 60 pst. de neste trede årene. Det viser at vi har en utrolig viktig oppgave for å få en mye sterkere vekst når det gjelder fornybare energikilder. Det er også slik at de fossile energikildene og de mest miljøvennlige av dem – naturgass – må utgjøre en bro fra de tyngre fossile energikildene, som i dag er kull og olje, over til de fornybare. Derfor mener jeg at Norge som energinasjon har en viktig rolle i forhold til å utnytte gassen, også offensivt i årene fremover.

Det har vært en del diskusjon om Barentshavet og om hvordan oljen og gassen i Barentshavet skal utvikles i årene fremover. Det er faktisk ikke et spørsmål om det skal være olje- og gassvirksomhet i Barentshavet fremover. Spørsmålet er om det bare skal skje på russisk side, eller om det også skal skje på norsk side. Norge er veldig offensivt når det gjelder å delta i Shtokman-utbyggingen og i andre russiske olje- og gassfelt. Grunnen til at vi er attraktive, er at vi har noen av de mest ledende internasjonale miljøene når det gjelder å operere i arktisk klima, et tøft klima, på dypt vann og under tøffe forhold.

Noen hevder at Norge er en ren råvareeksportør av olje og gass. Poenget er at i fjor eksporterte Norge for 37 milliarder kr i utstyr som er knyttet til offshore-sektoren globalt. Det er utstyr som er utviklet på grunn av at vi har bygd ut vår kontinentalsokkel, og fordi vi har stilt noen av de strengeste miljøkravene. For meg er det helt avgjørende at de to store milliardnæringene – olje og gass, og fisk – må gå hånd i hånd. Det ene kan ikke utelukke det andre.

Det er klart at en utvikling i Barentshavet skal også skje på miljøets premisser. Vi skal være ledende i verden i forhold til å stille krav om nullutslipp o.l. Men ved en utvikling av Nord-Norge, av arbeidsplasser, en fornuftig utvikling av oljen og gassen og denne viktige næringsvirksomheten i Norge må en i denne forvaltningsplanen også ha en åpen holdning i forhold til hvordan vi nå skal gå frem.

Derfor var det med stor interesse jeg leste Stavanger Aftenblad hvor Tore Nordtun fra Arbeiderpartiet uttalte at dette skal være en industriplan. Jeg har merket meg at miljøvernministeren uttalte til Aftenposten 30. november 2005: «Skal kjempe til krampa tar meg» når det gjelder å sørge for å garantere at føre var-prinsippet skal styre oljevirksomheten i Barentshavet.

Jeg synes det er fornuftig at føre var-prinsippet skal gjelde, men jeg håper at man også kommer frem til en løsning som innebærer at vi nå ikke ekskluderer Nord-Norge og Barentshavet fra fremtidig olje- og gassvirksomhet, og at vi får den saken til behandling i Stortinget så raskt som mulig.

Så over til det andre spørsmålet jeg også nevnte i en replikkveksling med Nordtun, og det gjelder gass. I Norge har vi ikke fått noen nye gasskraftverk de senere årene. Hva er årsaken til det? I forrige periode var det slik at Sylvia Brustad fra Arbeiderpartiet og, ikke minst, Olav Akselsen skulle ha det til at det var den forrige regjeringen som ikke ville ha disse gasskraftverkene. Det var faktisk ikke riktig. I alle fall synes jeg det ville ha vært veldig bra om vi hadde fått gasskraftverk som kunne ha erstattet russisk kjernekraft eller de eldste kullkraftverkene i Danmark.

Men problemet og utfordringen var knyttet til prisen og om det var lønnsomhet i å gjennomføre disse gasskraftverkene. Det er fortsatt slik at de bare er marginalt lønnsomme. Derfor sier Industrikraft Midt-Norge at hvis de får et rensekraft knyttet til sin virksomhet, må staten dekke denne merregningen. Ellers vil det ikke være økonomisk. Dette sier også Naturkraft, som står overfor denne utbyggingen på Kårstø.

Jeg synes, i likhet med representanten Solvik-Olsen fra Fremskrittspartiet, at det er utrolig viktig å få avklart i denne debatten om det er slik at Regjeringen vil gå inn og dekke en så betydelig del av regningen; at det ikke blir slik at kravet om en særnorsk CO₂-rensing fører til at gasskraftverkene ikke blir gjennomført. Det er trist hvis vi også om fire år står i en situasjon hvor den norske kraftbalansen er slik at vi må importere 4–6 TWh i et normalår, og at vi ikke får den industrireisingen og den forutsigbarheten knyttet til elektrisitet i Norge som vi trenger. Derfor må vi nå få avklart at når det gjelder de tilleggskrav som stilles i forhold til CO₂-håndtering – det er selvsagt mange argumenter som taler for det – må det slås fast at denne merregningen skal dekkes av staten. Ellers er jeg redd for at det ikke blir noe av disse gasskraftverkene. Foreløpig har det vært slik at også statsråd Odd Roger Enoksen har veket unna en diskusjon om akkurat dette konkrete spørsmålet. Statsråden sier at vi skal gå i en dialog, og så skal vi se hvor stor regning vi skal dekke. Men det gjør det nå

helt klart at skal man få gjennomført gasskraftverkene, må staten også dekke disse kostnadene. Det må vi få klarlagt.

Ellers har jeg merket meg at når det gjelder Regjerings tilleggsbudsjett, er det en videreføring av viktige deler av Bondevik II-regjeringens politikk som ligger til grunn. I tilleggsbudsjettet har den nye regjeringen fått 1,2 milliarder kr ekstra til disposisjon. Man har da valgt å bruke 2,4 pst. av disse ressursene på Miljøverndepartementets budsjett. Jeg opplevde jo i forrige periode hvor mange hundre millioner ikke minst SV og Arbeiderpartiet skulle bruke både på Gyro-satsing og kalking. Jeg har merket meg at det helt åpenbart er hovedlinjene i vårt budsjett som nå blir videreført. Det viser også at det var et godt budsjett for Miljøverndepartementet.

Når det gjelder Olje- og energidepartementet, har man også videreført den betydelige satsingen på forskning knyttet til olje og gass, petroleumsforskning, som er fornuftig. Der hadde vi en økning i løpet av de to siste årene på over 200 mill. kr. En betydelig økning her er også fornuftig nasjonaløkonomisk, for da kan vi øke uttaket i de tilgjengelige brønnene.

Vi står nå overfor en spennende politisk diskusjon i årene fremover om hvorvidt Norge i enda større grad skal bli avhengig av energi fra andre land, eller om vi skal få en offensiv energipolitikk, som bidrar til at også vi kan begynne å utnytte naturgassen. Vi får da se om denne nye regjeringen mener alvor når det gjelder utvikling av arbeidsplasser og nordområdene i miljømessig sammenheng.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Asmund Kristoffersen (A) [13:18:00]: Representanten Børge Brende var i en replikk tidligere i dag og nå i sitt innlegg så vidt innom kraftbalansen. Det har jeg også hørt andre representanter fra Høyre uttrykke bekymring over. Jeg mener at det er riktig og viktig å ha oppmerksomhet rettet mot dette. Men det kan umulig være en ny erkjennelse fra Høyre etter at de i fire år i regjering har forsømt seg når det gjelder å gjøre noe med dette, enten vi snakker om bygging av gasskraftverk eller å satse på alternativ energi.

Jeg greidde ikke å oppfatte – det kan være at det er på grunn av et litt feberhett hode – at representanten Børge Brende hadde et svar på den utfordringen som lå nettopp i mangelen på kraftbalanse i Norge. Så jeg vil gjerne utfordre Brende på følgende: Hvorfor gjorde Høyre i sin regjeringstid så lite for å rette opp dette misforholdet?

Børge Brende (H) [13:19:36]: Det er iallfall interessant å merke seg at dagens regjeringspartier har en offensiv holdning til kraftbalansen. Man mener at den tidligere regjeringen har forsømt seg med tanke på å rette opp kraftbalansen, og man skal her gjøre vei i vellinga. Det skal bli interessant å følge dette i de fire neste årene og se hvilke konkrete tiltak man kommer med for å minske Norges avhengighet av import av meget lite miljøvennlig energi fra andre land.

Når det gjelder Bondevik II-regjeringen, gjennomførte vi flere vannkraftutbygginger de fire årene vi satt, enn man gjorde gjennom hele 1990-tallet. Man fikk også en ny fart når det gjelder fornybare energikilder knyttet til Enova, og man satte seg ganske høye mål knyttet til vindkraft.

Men jeg er enig i at det er synd at vi ikke fikk gjennomført gasskraftverk som kunne ha kommet til erstatning for forurensende kullkraft. Det virker jo som om den nye regjeringen skal ta tak i dette, men da kan man ikke sende en ekstraregning slik at det blir enda mindre lønnsomt å gjennomføre det. Der må man finne en løsning.

Torbjørn Andersen (FrP) [13:20:58]: Det ble mye snakk om klimaendringer, som forventet fra Høyres Børge Brende.

Brende har vært en ivrig talsmann for økt bruk av gass i Norge og også økt produksjon av olje og gass i Norge basert på CO₂-injisering. Nå er det slik at dersom vi skal gjøre dette, betyr det nødvendigvis økt norsk oljeproduksjon, og det er bra. Men det er også slik at denne økte produksjonen nødvendigvis vil bli brukt et annet sted i verden og derfor føre til økte CO₂-utslipp der.

Ser ikke Brende at det skurrer litt i hans måte å tenke på når det gjelder å øke produksjonen av gass og olje i Norge, og han samtidig har dette klimastandpunktet som han har? Jeg mener han bør redegjøre for hva han egentlig vil i dette spørsmålet. Det er litt vanskelig å få tak i hva han egentlig mener her.

Børge Brende (H) [13:22:19]: I motsetning til Fremskrittspartiet har jeg ikke noe problem med å redegjøre for hva mitt klimapolitiske standpunkt er. Jeg er tilhenger av Kyoto-protokollen, og jeg tok initiativet til at Norge fikk den ratifisert. Det var det bred enighet om i Stortinget, med unntak av Fremskrittspartiet.

Jeg mener at de menneskeskapte klimaendringene vi står overfor nå, krever globale tiltak. Det krever tiltak i Norge, som vi har startet med å gjennomføre, og det krever også globale tiltak. Nå er det jo slik at tiltakskostnadene globalt sett er lavere i en rekke land enn de er i Norge. I Norge er vi i den situasjonen at 97 pst. av elektrisiteten kommer fra vannkraft, så vi kan ikke stenge et gammelt kullkraftverk for å oppfylle våre klimaforpliktelser. Jeg mener at vi skal gjøre en betydelig jobb fremover nasjonalt, men også internasjonalt.

Så kan man si: Er det ikke et paradoks at vi er en olje- og gassnasjon? Jeg mener at vi må greie å ha en offensiv olje- og gasspolitikk i Norge, men innenfor Kyoto-forpliktelsene og innenfor klimaforpliktelsene.

Eva M. Nielsen (A) [13:23:43]: Representanten Børge Brende var ikke innom hjemfallsretten i sitt innlegg, og det var kanskje som forventet. Hvorfor det? Jo, komiteens flertall, med unntak av Høyre og Fremskrittspartiet, er enig om at man i det videre arbeidet med hjemfallsretten må beholde tilstrekkelig nasjonal styring og kontroll. Dette har ikke Høyre funnet å kunne slutte seg til, mens Kristelig Folkeparti og Venstre – Høyres tidligere regjeringsska-

merater – er enig med komiteens flertall i dette standpunktet.

Er det fra borgerlig side full splittelse i prinsippene om hjemfallsretten? Er det virkelig slik at Høyre mener at nasjonal styring og kontroll ikke er viktig når vi snakket om vannkraftressursen, vårt arvesølv?

Børge Brende (H) [13:24:58]: Den forrige regjeringen fikk klar beskjed fra ESA, altså EUs overvåkingsorganisasjon i forhold til EØS-avtalen, om at det regelverket knyttet til hjemfall som vi har i dag, ikke er i tråd med den gjeldende politikken. Derfor må man gå gjennom det og se på en ny utforming av dette regelverket. Det arbeidet hadde den forrige regjeringen startet på, og jeg har merket meg at den nye regjeringen nå jobber videre med å utforme et regelverk som skal være robust, også i forhold til det indre marked og EUs krav. Jeg ser selvsagt frem til at et slikt arbeid blir fremlagt.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Heidi Sørensen (SV) [13:26:03]:

«Norge skal bli et foregangsland i miljøpolitikken. For at framtidens generasjoner skal ha tilgang til et godt miljø og ren natur, må hensynet til miljø være gjennomgripende i alt vi foretar oss.»

«Hensynet til natur- og miljøvern skal gjennomsyre planlegging i alle sektorer.»

«Miljøpolitikken i Norge skal bygge på føre-var-prinsippet som sier at tvilen må komme naturen til gode, på prinsippene om at forurenser skal betale og om bruk av best tilgjengelig teknologi.»

«Norge skal være en pådriver i det internasjonale miljøarbeidet.»

«Miljøutfordringen krever internasjonalt samarbeid, men også at vi er i stand til å tenke globalt og handle lokalt.»

Dette er alt sammen utdrag fra Soria Moria-erklæringens kapittel om miljø.

SV er udelte stolt av å delta i en regjering som har satt seg som mål å gjenreise Norge som et miljøpolitisk foregangsland. I denne sammenhengen er statsbudsjettet, budsjettinnstillingen, et lite, men viktig skritt i arbeidet for å oppfylle Soria Moria-plattformen.

Tapet av artsmangfold i norsk natur skal stanses innen 2010. Dette slås fast i Soria Moria-erklæringen, og det deles av et bredt flertall i Stortinget. Globalt utryddes det hundrevis av arter hvert eneste år, og det haster med å få gjort noe med det. Mange av de artene vi utrydder, kjenner vi ikke. Vi har ikke undersøkt dem genetisk, og vi vet ikke hvilke skatter de kan skjule, av det vi kan ha bruk for i framtiden. Den beste måten å beskrive det som skjer når det gjelder utryddelse av plante- og dyrearter i verden, er at vi brenner biblioteker vi ikke kjenner innholdet i. For å nå målet om å stanse utryddelsen av arter innen 2010 er det viktig at vi nå setter i gang arbeidet med en naturindeks for Norge, og at det skjer raskt. Det er viktig at arbeidet er kunnskapsbasert. Skal vi få til det, er det viktig at Artsdatabanken, som er med på å levere grunnkunnska-

pen om det som er biologisk mangfold i Norge, sikres gode arbeidsforhold.

Jeg er glad for at en samlet komite er opptatt av at vi skal ta vare på villrein. En samlet komite sier at vi skal styrke arbeidet, og jeg ser fram til det videre arbeidet med «Villrein og samfunn». Det er faktisk slik at hvis man står på Hardangervidda og ser en reinflokk, må man helt ned til Kenya for å se like mye biomasse i bevegelse. Det sier noe om det internasjonale ansvaret vi har for å ta vare på villreinen.

Jeg er også glad for at en samlet komite er opptatt av at vi skal ta vare på en av de artene i norsk natur som er mest truet, nemlig fjellreven, og styrke det arbeidet.

Soria Moria-erklæringen slår fast at Vefsna skal vernes, og jeg er glad for at dette også har bred tilslutning i Stortinget.

Hele komiteen er, dog i forskjellige merknader, opptatt av at vi må verne villaksen. Vi har allerede mistet 45 bestander, 28 av dem er direkte truet, og 54 er nå klassifisert som sårbare. Komiteen er bekymret og imøteser en forsterket innsats for å redde villaksen. SV imøteser også at Regjeringen kommer med en ny sak om opprettelsen av nasjonale laksevassdrag.

Men i Norge er det i skogen de fleste sårbare plante- og dyrearter befinner seg, og derfor er det godt å se at et bredt flertall ønsker at Regjeringen skal komme tilbake med tiltak for å øke skogvernet. Norge har mange flotte nasjonalparker. Vi imøteser en handlingsplan for bærekraftig bruk og skjøtsel av disse. Vi tror at nasjonalparkene i Norge har et stort potensial også i utviklingen av det vi kaller et grønt reiseliv.

Friluftsliv skal være kilde til livskvalitet, rekreasjon og bedre folkehelse. Sikring av allmennhetens tilgang til norsk natur er grunnleggende for denne regjering. Vi er glad for at vi har økt tilsagnsfullmakten til å kjøpe eiendommer for friluftsmål med hele 175 pst. i forhold til hva den forrige regjeringen gjorde.

Det er noen som latterliggjør og tror at Huk er et lite, usselig strandområde. Stranden på Huk er den mest brukte i hele Norge. Det er over en halv million mennesker som har tilgang til dette strandområdet. Det at vi har fått tak i den og gir den til allmennheten, er noe vi er stolt av å ha klart å få til. Vi er også stolt av at vi har gjeninnført den juridiske bistand til kommunene for å sikre strandområder. Jeg vil også i denne sammenhengen si at flertallet imøteser en vurdering av hvordan man på den mest hensiktsmessige måten skal sikre attraktive strandeieendommer, herunder også en vurdering av opprettelse av et eget sikringsfond.

Mange av oss har vært kritisk til og redd for den utviklingen vi ser i fjellheimen. Mange av oss tror at vi i fjellheimen nå står overfor den situasjonen vi stod overfor når det gjaldt strandsonen i 1970, at områder er i ferd med å bli spekulasjonseiendommer. Derfor imøteser flertallet at Regjeringen kommer tilbake med tiltak for å sikre offentlig eller lokalt forankret eierskap.

Soria Moria-erklæringen slår fast at vi skal arbeide for at folk skal få oppleve en giftfri hverdag, og sikre at barn ikke utsettes for miljøgifter i sitt oppvekstmiljø. Fjordene

våre skal være matfat og friluftsområder, ikke avfallsplasser for giftig avfall. Vi har økt bevilgningene til opprydding i våre fjorder kraftig, men vi vet at det gjenstår mye arbeid før vi kan friskmelde norske fjorder, og vi ønsker en offensiv for å få til det. Samtidig vet vi også at det er mange titalls tusen kjemikalier ute i forbrukermarkedet som vi ikke kjenner innholdet av, og som vi ikke vet konsekvensene av. Vi vet at mange av disse kjemikaliene er såkalte hormonhemmere som påvirker hormonbalansen, og som kan føre til alt fra barnløshet til lavere intelligens og hjerneskade hos dyr og mennesker. Dette er en utfordring vi er nødt til å ta mer på alvor enn vi har gjort til nå. Vi kjenner mange kjemikalier dårlig, men den kunnskapen det skorter aller mest på, gjelder konsekvensene av den miksturen av kjemikalier som vi utsettes for til daglig. Derfor imøteser vi en egen stortingsmelding om miljøgifter som et første skritt for en mer offensiv kjemikalie- og miljøgiftpolitikk i Norge.

Soria Moria-erklæringen slår fast at farlige klimaendringer er en av de største miljøutfordringene menneskeheten står overfor. Hvis vi ikke får utslippene av klimagassene ned, skaper vi uopprettelige miljøproblemer. Seks av oss som er i salen, var i Montreal og så at Norge spilte en konstruktiv rolle. Det skal nå forhandles videre om nye forpliktelser etter 2012. Samtidig kan jeg ikke la være å gjøre meg den refleksjonen at da jeg reise fra Kyoto for åtte år siden, jublende over at vi hadde fått en avtale, var den generelle optimismen større enn den er i dag. Det er store utfordringer som står igjen for at vi skal klare å få verdenssamfunnet til å ta spørsmålene på alvor. Det er en meget stor oppgave, som krever at Norge står samlet som en pådriver, og vi har muligheten til å gjøre det. Derfor er vi veldig glad for at vi skal ha ambisiøse tiltak her hjemme. Vi er glad for at vi skal legge fram sektorvise klimahandlingsplaner, slik at vi ser at alle sektorer bidrar. Vi er glad for at vi skal være med på å skape en verdikjede for CO₂.

På konferansens nest siste dag fikk vi høre et foredrag av den tidligere presidenten i USA, Bill Clinton. Hans oppfordring var helt tydelig, og den gikk også direkte til Norge som et oljeproduserende land: Selv om vi ikke greier å bli enige om alt nå, er det ingen grunn til ikke å gjøre det vi vet er lurt. Og det vi vet er lurt, det som redder miljøet og skaper arbeidsplasser, er å satse på og investere i de nye fornybare energikildene. Han var helt tydelig og sa at det nå må være slutt på å se på nye fornybare energikilder som noe smått, og at det må være slutt på å latterliggjøre dem som snakker om dette som framtiden. Dette er framtiden. Han pekte på Danmark og sa at det vel var ingen i Danmark som var lei seg for at man nå får 20 pst. av strømmen fra vindmøller og har fått en stor eksportindustri i form av vindmøller. Det som var smått, er blitt stort. Bieffekten av dette er at man har skapt masse arbeidsplasser.

Vi skal skape en verdikjede for CO₂. Vi vet at uansett om vi får til en storsatsing på nye fornybare energikilder og energisparing, er vi avhengig av de fossile energikildene i lang tid. Men da må vi fjerne forurensingen, de fossile energikildene må avkarboniseres. Det eneste håpet man

ser hvis man skal få ned utslipp i land som Kina, Brasil og India, som har kullreserver, er at vi finner en måte å eksportere teknologi til dem på, slik at de kan få ned sine utslipp. Og klarer Norge, som et oljeeksporterende land som har tjent seg søkkrikt på å bidra til forurensning, å bidra til å skape denne teknologien, så har vi gjort noe som er et månelandingsprosjekt for dette landet, men som også gir oss verdens beste plattform for å være blant dem som står tryggest og sterkest når man jobber for å få til internasjonale avtaler, som vi er helt avhengig av om vi skal møte den største miljøutfordringen vi står overfor.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tord Lien (FrP) [13:36:34]: Jeg får innlede med å si at det var hyggelig at Sørensen ikke gav Fremskrittspartiet skylden for sviktende optimisme rundt Kyotoprotokollen.

Representanten Sørensen refererte også til Soria Moria-erklæringen, og det tar også jeg meg den frihet å gjøre. Der står det om rovdyr:

«Bestandstall skal kunne vurderes utifra effekten på beiting, beitedyr og på livskvaliteten for folk i rovdyrutsatte områder.»

Direktoratet for naturforvaltning har nylig avslått en søknad om ulvejakt. Forrige helg ble det telt 24 ulv i Elverums-traktene, delvis nær innmark og i hagene til folk. Dette skaper frykt hos befolkningen, i hvert fall hos den delen av befolkningen som har små barn. Det regner jeg med at representanten Sørensen kan forstå. Hvis jeg tolker Soria Moria-erklæringen rett, kan befolkningen på Elverum forvente at Regjeringen vil innvilge søknaden når den nå blir anket inn til Miljøverndepartementet. Hvis ikke, hva skal ifølge representanten Sørensen til for å få innvilget en slik søknad?

Heidi Sørensen (SV) [13:37:46]: Vi i SV har registrert at Fremskrittspartiet har vokst ganske kraftig i det siste og er blitt et ganske stort parti i Norge. Men global innflytelse tror jeg vi kan prise oss lykkelige over at de ikke har fått ennå, så at Fremskrittspartiet skulle ha noen skyld i at det ikke går fortere med internasjonale klimaforhandlinger, så langt har vi nok ikke kommet.

Det er riktig det representanten nå siterer fra Soria Moria-erklæringen. Men der står det også at vi skal ha levende bestander av alle de store rovdyrene, og vi skal forvalte rovdyrbestanden på en slik måte at vi klarer å sikre det. Da er det ikke slik at alle som søker om fellingstillatelse, skal få det. Vi driver ikke saksbehandling fra Stortingets talerstol, men det er viktig for oss å sikre at også ulven skal ha en plass i norsk natur. Det er ifølge Soria Moria-erklæringen helt soleklart.

Elisabeth Aspaker (H) [13:39:03]: Det har skjedd noe med SV og representanten Heidi Sørensen etter at partiet kom i regjeringsposisjon. SV har beveget seg bort fra sitt ultimative nei til petroleumsvirksomhet i nord, et kompromiss som jeg går ut fra at Heidi Sørensen, som lenket seg fast i forbindelse med Snøhvit-utbyggingen, må synes er et betydelig nederlag.

Videreutvikling av petroleumsvirksomheten i nord er viktig for næringsutvikling i Nord-Norge, og for et mer likeverdig samarbeid med russerne. Hvor likeverdig dette samarbeidet kan bli, vil være svært avhengig av innholdet i den forvaltningsplanen som Regjeringen skal komme med til våren. På SVs landsstyremøte nylig kalte miljøvernministeren Helen Bjørnøy forvaltningsplanen for verneplan. Jeg vet ikke om det var for å mildne klimaet i landsstyremøtet, eller er det SVs oppfatning at forvaltningsplanen skal være en verneplan? Det er i så fall dårlig nytt for Nord-Norge.

Heidi Sørensen (SV) [13:40:07]: Jeg får takke for anledningen til å si noe om en sak jeg brenner for.

Jeg vil bare ha sagt helt først: Forvaltningsplanen skal være en forvaltningsplan. Definisjonen ble gitt fra den forrige regjeringen, og det har denne regjeringen ikke endret. Men det er riktig som representanten Aspaker påpeker, at SV har ikke fått det som vi ville på alle punkter når det gjelder oljeutvikling i Barentshavet. Det er også riktig som representanten Brende sa før i dag, at det er ikke spørsmål om det blir petroleumsvirksomhet i Barentshavet eller ikke. Vi innser at Snøhvit bygges – det vil være petroleumsvirksomhet, kanskje får de til noe på russisk side også. Så det vil skje noe. Men det vi har fått til, er en åpenhet om debatten rundt de petroleumsvirksomhetsfrie områdene, og vi har fått en åpenhet rundt letekonsepsjonene. Jeg må si jeg er overrasket over hvor kritisk Statens forurensningstilsyn var, og ikke minst over hvor kritisk Direktoratet for naturforvaltning var til det kunnskapsgrunnlaget vi nå inviteres til å ta en beslutning på. Jeg synes det er interessant at disse fakta kommer på bordet.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:41:29]: I en fersk undersøkelse som er gjort for Aftenposten, sier hele 81 pst. av de spurte at de i stor eller i noen grad frykter klimaendringene som skyldes drivhuseffekten. Likevel sier hele 54 pst. at de ikke vil endre sin egen bruk av bil for å ta hensyn til miljøet. I innlegget til representanten Sørensen fikk vi høre at vi skal handle lokalt, og vi skal være foregangsland. Ja, her er det mulighet til både å handle lokalt og være foregangsland hvis SV vil arbeide for at Regjeringen vil øke bensinavgiften for å bedre miljøet.

Heidi Sørensen (SV) [13:42:25]: Jeg registrerte også den undersøkelsen i Aftenposten, og jeg er glad for at hele 81 pst. av Norges befolkning tar klimatrusselen på alvor og har innsett at vi er nødt til å gjøre noe. Men jeg har også registrert at viljen til handling var noe mindre enn Kristelig Folkeparti, Venstre, SV og en del andre partier helst hadde sett at den var. Etter fire år i samferdselskomiteen er det jo trist å se at vårt virke der ikke har ført til en mer positiv innstilling til å sette fra seg bilen. På dette punktet er Soria Moria-erklæringen klar. Vi ønsker en økt satsing på grønne skatter, slik at det ikke skal lønne seg å forurense. Det er de som ikke forurenser, som skal premieres. Vi har sagt at det skal vi legge fram noe offensivt om. Det handler jo også om å få til en satsing på kollektivtrafik-

ken, ikke minst i de store byene, hvor utfordringene er størst. Jeg er derfor glad for at vi har sopt sammen så mye penger til Kommune-Norge, for var det noe vi irriterte oss over i forrige periode, så var det at det lille vi fikk til over Samferdselsdepartementets budsjett, ble spist opp ved at pengene til kommunene forsvant i det store sluket.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:44:01]: Det går mot slutten av Friluftslivets År. Gjennom hele året er det blitt markert et miljøvennlig friluftsliv som fremmer helse og livskvalitet. Som politikere kan vi ikke, og skal vi ikke, vedta hva folk skal gjøre på fritiden, men vi kan legge til rette for at flest mulig kan få nytte godt av et aktivt friluftsliv.

Gjennom hele året har det vært hundrevis av aktiviteter og markeringer over hele landet. Mange arrangementer har vært båret fram ved frivillig arbeid. Gjennom dette er det blitt lagt et godt grunnlag for et friluftsliv som jeg er svært glad for at regjeringen Stoltenberg viderefører i sitt budsjettforslag.

For Kristelig Folkeparti er det viktig å øke tilgangen som allmennheten har til friluftsområder generelt og strandområder spesielt. Bondevik II-regjeringen innførte en mer offensiv strandsonopolitikk. Blant annet ble kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn utfordret til en strengere praksis ved behandling av plansaker og dispensasjoner i 100-metersbeltet. Det første denne regjeringen gjorde, var å kjøpe Schiøttsvei 8 på Bygdøy i Oslo for å sikre friarealer for allmennheten. Det er et press på offentlig tilgjengelige strandområder, særlig på Sørlandet og i Oslofjorden. Noen i Oslo-området vil nok derfor få glede av dette kjøpet. Det vi derimot kritiserer, er forholdet mellom den prisen Regjeringen har betalt for eiendommen, og den verdi den medfører for allmennhetens tilgang til strandområder, målt opp mot andre alternativer. Jeg mener det er svært kritikkverdig at det ikke ble foretatt en faglig vurdering av kjøpet i departementet eller gjort noe annet faglig bakgrunnsarbeid. Kristelig Folkeparti går derfor mot kjøpet av Schiøttsvei 8 på Bygdøy. Vi ønsker å fordele disse midlene til å erverve eiendommer som kan bedre allmennhetens tilgang til strandsonene, basert på faglige vurderinger.

Statsminister Stoltenberg uttalte stolt da han viste fram kjøpet av 65 meter strand på Bygdøy: «Vi forhandler ikke. Vi handler.»

Kristelig Folkeparti konstaterer at denne regjeringen ikke handlet da det gjaldt kjøp av 146 000 mål på Hardangervidda. Kjøpet av Vestre Vollane dreide seg også om å sikre allmennhetens interesser til friluftsliv for kommende generasjoner. Det er riktig at allemannsretten gjelder, men det er en risiko for at jakt- og fiskeressurser gjøres mer eksklusive med private aktører. SVs miljøpolitiske talsperson på Stortinget uttalte selv til VG 5. november i år:

«Dette er en viktig prinsipp sak for SV. Vi vil jo ikke at Hardangervidda skal bli en lekeplass for rikinger.»

Vi kan nå i ettertid bare konstatere at dette prinsippet strakk seg til 25 mill. kr, 5 mill. kr lavere enn det Regjeringen var villig til å betale for stranden på Bygdøy.

Bondevik II-regjeringen var opptatt av å sikre tilgjengeligheten for alle til kulturminner og kulturmiljø. Derfor hadde daværende miljøvernminister Hareide også et budsjettforslag med en rekordhøy satsing på kulturminner, med en økning på 50 mill. kr. Det er den største økonomiske opptrappingen på dette området noensinne, og jeg er glad for at Stoltenberg-regjeringen viderefører dette. I tillegg ble fondskapitalen til Kulturminnefondet doblet, til totalt 800 mill. kr. Det opprettes også et eget verdiskapingsprogram. Målet er her å skape prosjekter som viser hvordan bærekraftig bruk av kulturminner og kulturmiljøer kan styrke lokalsamfunn og regioner og fremme næringsutvikling.

Vi har behov for økt miljøkunnskap. Vi trenger kunnskap for å beskytte naturen og forbedre miljøtilstanden. Ikke minst gjelder dette i nordområdene. Norske havområder er blant de reneste og kanskje rikeste i verden. Her finner vi verdens største bestand av sjøfugl, fisk og sjøpattedyr. Men både fiskerier, havbruksaktivitet, skipstrafikk og petroleumsaktivitet kan skade havmiljøet hvis påvirkningene blir for store. Skipstrafikken langs norskekysten øker, petroleumsvirksomheten nærmer seg land, og det forventes en stor økning i havbruksnæringen. I tillegg transporteres landbaserte utslipp fra den nordlige halvku- le til våre havområder med vind- og havstrømmer.

Gjennom den helhetlige forvaltningsplanen skal på- virkningene av havmiljøet vurderes samlet. Miljøet er særlig sårbart langs kysten av Nord-Norge og i Barentshavet. Kristelig Folkeparti understreker at hensynet til miljø og sikkerhet må komme først, og på denne bakgrunn støtter Kristelig Folkeparti en forsiktig linje når det gjelder petroleumsvirksomhet i Barentshavet. Vi vil etablere pe- troleumsfrie soner utenfor Lofoten, Vesterålen og i Ba- rentshavet. Hvor disse bør ligge, vil først være klart etter at den helhetlige forvaltningsplanen foreligger til våren, og vi ser med spenning fram til denne.

Klimaproblemet er den største miljøutfordringen ver- den står overfor i dag. Det må derfor gjennomføres inter- nasjonale og nasjonale tiltak. Kristelig Folkeparti er posi- tiv til nasjonale tiltak som forbud mot deponering av or- ganisk materiale fra 2009. Men framfor alt er det viktig å utvikle teknologi som reduserer CO₂ og andre klimagas- ser. Opprettelsen av Gassnova og fondet for miljøvennlig gassteknologi var viktig for å øke satsingen på utvikling av teknologi for CO₂-rensing. Kristelig Folkeparti fikk dessverre ikke med seg regjeringspartiene på den økte sat- singen på miljøvennlig gassteknologi i innstillingen til neste års budsjett. Regjeringen har i sin erklæring slått fast at vi skal bli verdensledende på nettopp miljøvennlig gass. For Kristelig Folkeparti innebærer et slikt syn at Re- gjeringen ikke må gi nye tillatelser eller forlengelse av nå- værende konsesjoner til bygging av gasskraftverk uten håndtering av CO₂. Jeg utfordrer derfor Regjeringen til å kreve CO₂-håndtering ved de planlagte gasskraftverkene både på Tjeldbergodden, Mongstad og Skogn.

Gassco skal om få uker avgi en rapport til Olje -og energidepartementet om resultatene av drøftelsene med industrien i Grenland og Trøndelag om mulige rørlednin- ger for transport av naturgass hit. Kristelig Folkeparti ser fram til denne rapporten. Også i det videre arbeidet som det er tatt initiativ til, med eventuelt en greinrørledning til bl.a. Østfold og kanskje videre til Sverige, er det spennen- de planer.

Mye av vårt velferdssamfunn er et resultat av våre olje- inntekter. Vi har investert i fellesskapet. Oljeressursene våre har gitt mange arbeidsplasser, direkte og indirekte. Som politikere med ansvar for oljeressursene våre påliger det oss et ansvar for å tenke langsiktig innenfor natu- rens tålegrense. For Kristelig Folkeparti handler dette om å ta ansvaret vårt på alvor i forhold til det å være forvaltere av den jorden vi lever på.

Gass og olje er viktig, men Kristelig Folkeparti mener det er av avgjørende betydning at vi fortsatt satser på for- nybar energi. Energiforsyningen i Norge må være sikker, og den må framskaffes på en effektiv og miljøvennlig må- te. Målet må være å øke energiproduksjonen basert på ny fornybar energi, redusere bruken av elektrisk kraft til opp- varming og øke fleksibiliteten med tanke på hvilken ener- gikilde vi bruker til oppvarming.

Miljøgifter er nesten umulig å bli kvitt når de først er sluppet ut i naturen, siden de i liten grad brytes ned i na- turen. Miljøgifter brukes i dag i vanlige produkter som PC, telefon og klær for å gi bedre produkter. Mange for- brukere kjenner ikke den risikoen som miljøgifter kan ut- gjøre. Vi må derfor ha et langsiktig mål om å stanse alle utslipp av miljøgifter.

Det går mot jul, og vi kommer alle her til å bidra til at handelsstanden også i år setter nye rekorder. Til tross for dette har jeg en visjon om at forbruket vårt må gå ned. Vi produserer enorme mengder søppel, og jeg håper at avfall i større grad kan brukes som ressurs. Bondevik II-regje- ringen hadde som mål at minst 80 pst. av avfallet skulle gjenvinnes. Dette er et mål som jeg håper også den nåvæ- rende regjering vil arbeide for.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torny Pedersen (A) [13:54:10]: Under valgkampen i høst ble det gjentatt til det kjedsommelige av Høyre-re- presentanter at bare de fikk bli sittende i maktposisjon, ville det bli fart i olje- og gassvirksomheten i Norskehavet og Barentshavet. Det verste som kunne skje, mente de, var om de rød-grønne overtok med SV på laget. Det var nok en stor overdrivelse, for det viser seg nå i innstillingen til budsjettet at både Venstre og Kristelig Folkeparti vil ha petroleumsfrie soner i disse havområdene før forvalt- ningsplanen legges fram. Hva betyr det? Jo, farten ville nok ikke blitt større med de blå, gule og halvgrønne.

Det som er merkelig, er at Venstre antydnet verneområ- der i valgkampen, men Kristelig Folkeparti var helt taus. Spørsmålet mitt er da: Hadde Kristelig Folkeparti ingen mening om dette i september, eller hadde de fått munn- kurv av Høyre?

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:55:33]:

Jeg er glad for dette spørsmålet. Jeg er glad for den satsingen som denne regjeringen gjør. Det er jo en videreføring av det Bondevik II-regjeringen gjorde i forbindelse med to gassmeldinger som det forrige stortinget behandlet.

Om vi hadde fått munnkurv? Nei, det hadde vi ikke, på ingen måte. Vi stod på Sem-erklæringen, og vi står også på vårt partiprogram, som sier svart på hvitt at vi ønsker petroleumsfrie soner i Vesterålen og i Lofoten. Så det bør ikke være noen tvil om Kristelig Folkepartis politikk på dette området.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [13:56:19]: Jeg deler representanten Holten Hjemdals kritikk av kjøpet på Huk. Det er hårreisende bruk av skattebetalernes penger, og det undergraver også handlingsregelen ved at bevilgningen tilleggsbevilges på årets budsjett istedenfor på neste års budsjett.

Men jeg forstår ikke helt logikken i standpunktet til Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre når det gjelder Hardangervidda. De tre partiene var pådrivere for salget av Bolærne, der allemannsretten var sikret uavhengig av kjøper, ifølge den forrige regjeringen. Men nå ønsker de altså at Hardangervidda skal kjøpes for ca. fire ganger de årlige bevilgningene til slike kjøp under Bondevik II-regjeringen. Dette er områder der miljøet og naturområdene faktisk er sikret ved lov, fordi de ligger i en nasjonalpark. Det eneste en da hadde kjøpt for ca. 120 mill. kr, hvis de gamle regjeringspartiene hadde fått viljen sin, er jakt- og fiskerettighetene.

Da er mitt spørsmål: Hva er den store forskjellen mellom Østre Bolærne og Hardangervidda, siden Bolærne godt kunne selges, mens Hardangervidda absolutt skal kjøpes?

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [13:57:31]:

Når det gjelder dette spørsmålet, er det slik at den avgatte regjeringen kjøpte 29 områder som militæret ikke lenger ville bruke, for å legge dem til rette for allmennheten. Vi brukte ca. 25 mill. kr på dette kjøpet i vår.

Det som er så unikt med Hardangervidda i forhold til Østre Bolærne, er at dette er en eiendom av en størrelse som sjelden kommer på salg. Å ta dette taket for framtidige generasjoner mener mitt parti og de to andre tidligere regjeringspartiene, Venstre og Høyre, at den nåværende regjeringen burde gjøre, i stedet for å bruke 30 mill. kr på 63 meter strandlinje.

Ola Borten Moe (Sp) [13:58:43]: Jeg vil først si at jeg er glad for den relative enigheten som har hersket i komiteen ved behandlingen av budsjettet, og ikke minst for de signalene som Kristelig Folkeparti har sendt. Da tenker jeg på den interpellasjonsdebatten som var om energibalansen i Norge for litt siden.

Vi har den siste tiden registrert at det er en tiltakende debatt rundt et nytt bredt borgerlig samarbeid i Norge. Ikke minst har Erna Solberg kommet med slike signaler. Jeg har lyst til å utfordre Kristelig Folkeparti på hvordan de vil forholde seg til et slikt samarbeid, der det største

partiet ser ut til å bli Fremskrittspartiet, et parti som ikke aksepterer at det eksisterer menneskeskapte klimaforandringer, et parti som vil kutte så mye i budsjettet at det knapt er et budsjett igjen, og et parti som mener at rømt oppdrettslaks bare er en berikelse for det biologiske mangfoldet i elvene våre.

Jeg ønsker å utfordre Kristelig Folkeparti på dette. Hvordan stiller de seg til en slik partner?

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [14:00:02]:

Når det gjelder interpellasjonen som Børge Brende hadde, og de signalene som ble gitt der, er det signaler som Einar Steensnæs og den tidligere olje- og energiministeren la fram i forhold til politikken som Kristelig Folkeparti den gang stod for, og står for pr. i dag.

Når det gjelder et bredere borgerlig samarbeid, var min tidligere regjeringskollega Børge Brende og Høyre ute med dette på en klar måte i forrige uke. Her er det så store forskjeller for både Høyre, Kristelig Folkeparti og jeg vil også tro Venstre at innenfor dette området er det langt igjen. Jeg tror kanskje det aldri blir et tett samarbeid. Jeg skal love meg selv at jeg skal ikke spå om framtiden helt kontant, men pr. i dag vil jeg si at det må renne mye vann før det kan bli et bindende samarbeid mellom disse partiene på det området som vi snakker om her.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ola Borten Moe (Sp) [14:01:32]: Jeg skal begynne med å si at når det gjelder framtiden i Kristelig Folkeparti, er det godt å høre at man nær sagt aldri ser for seg et regjerings samarbeid med Fremskrittspartiet. Det lover godt for framtiden.

Det er mange tilnærminger til miljøpolitikken, og jeg er fryktelig godt fornøyd med at vi gjennom dette budsjettet og gjennom regjeringserklæringen har valgt den store tilnærmingen. Vi kan gjennom å utvikle teknologi og verdikjeder for CO₂-rening gjøre en innsats som vil bety noe i global sammenheng. Dette kan samtidig bli en ny næring i Norge. GSM-teknologien gikk fra oss. Dette kan bli vår nye sjanse. Det arbeidet som skjer på Kårstø, har Senterpartiet store forventninger til. Jeg har også lyst til å tilføye at som en av verdens største eksportører av hydrokarboner har Norge et særskilt ansvar for å være med og gjøre denne energikilden bærekraftig.

Det er fremdeles mye ugjørt igjen på miljøsidene i dette landet. Derfor er miljøbudsjettet styrket i forhold til det opplegget som Bondevik II hadde. At de partiene som la fram det opprinnelige budsjettet, synes at våre påplussninger er litt for små, og så plusser på enda litt til, får stå for deres egen regning. Etter mitt skjønn forteller det i alle fall noe om hva de synes om egne prioriteringer.

Det har vært lite oppmerksomhet på kulturminnevernet i høst, på tross av at dette budsjettet representerer et av de mest betydelige og positive løftene som gjennomføres, for øvrig en videreføring av den forrige regjeringens gode arbeid på denne fronten.

En av de mest betydelige ambisjonene som det legges opp til gjennom både budsjettet og regjeringserklæringen,

(Borten Moe)

er målet om en ny og konfliktdempende politikk når det gjelder verne- og rovdyrpolitikken. Det er med stor sorg jeg har registrert en tiltakende konflikt mellom sentrum og periferi knyttet til disse områdene. I flere tilfeller virker det som om sentrale aktører snarere har fyrt opp rundt disse konfliktene, enn å dempe dem. Dette skal nå endres. Gjennom samspill med lokale krefter på bred front, frivillig vern, gjennomgang av rovdyrpolitikken og aktiv satsing på f.eks. villreinsentre og nasjonalparksentre er det vår klare ambisjon å bygge bro mellom disse motsetningene. Akkurat dette vil være et av Senterpartiets viktigste prioriteringer innen miljøpolitikken de neste fire årene.

Med det samme jeg har muligheten, vil jeg også nevne Gyro- og kalkproblematikken. Jeg har, uten å gå for langt, en bestemt oppfatning av at det er et arbeid som kommer til å bli prioritert i tiden som kommer.

På energifronten har dette landet flere betydelige utfordringer, og jeg skal peke på tre sentrale problemstillinger.

For det første nasjonalt og offentlig eierskap til våre vannkraftressurser: I forhold til forrige regjering og Fremskrittspartiet som ønsket et raskest mulig utvalg av norsk vannkraft, har vi det stikk motsatte utgangspunktet. Vårt mål er at det offentlige Norge skal beholde og helst øke sin eierandel i norsk produksjon. Vi har lyktes i det øyeblikket vi har etablert et robust system som effektivt sikrer at ikke en eneste norsk kilowatt vannkraft havner på utenlandske hender. Denne evigvarende naturressursen og den verdiskapingen den representerer, tilhører det norske folk, og sånn skal det fortsette.

For det andre kraftbalansen: Som kjent representerer den en stor utfordring. Vi har latt markedet styre i den grad at vi er i ferd med å svelte i hjel framfor brødsuffa, for å bruke et godt trønderisk uttrykk. Alle andre land utnytter sitt nasjonale handlingsrom for å bringe orden i kraftbalansen. Denne handlingen må også på plass i Norge. Gjennom mange tiltak skal kraftbalansen tippe den andre veien. Senterpartiet mener det er et paradoks at energinasjonen Norge importerer elkraft, og ikke eksporterer.

For det tredje: Mye i denne nasjonen er bygd på naturressurser, og da spesielt på vannkraft. Videreførelsen av dette representerer mange arbeidsplasser. Det representerer verdifulle eksportinntekter, stor verdiskaping og ikke minst en annen fot å stå på i en stadig mer oljedominert økonomi. Det er viktig. Derfor trenger vi et industrikraftregime som gir norsk industri elkraft til en pris som sikrer fortsatt satsing og investering i Norge. Det er uakseptabelt for flertallet å fase ut industrien for å få orden på energibalansen. Ikke minst i Midt-Norge er dette en reell og umiddelbar utfordring. På alle disse områdene trengs det rask handling for å rydde opp i det som har vært manglende planlegging og manglende vilje fra tidligere tider. Det er behov for et fast politisk lederskap, og det er et lederskap jeg er trygg på at denne regjeringen og ikke minst statsråden representerer.

Mye tyder på at utformingen av oljepolitikken i nord skal bli en av våre viktigste saker neste år. Jeg vil advare mot å forskuttere realitetene i forkant av forvaltningspla-

nen. Jeg har også lyst til å advare mot å sette miljø- og næringsinteressene opp mot hverandre i den grad som vi nå opplever. Om utviklingen i nord ikke skjer på miljøets premisser, settes all videre utvikling på spill, etter vår oppfatning. Men de konkrete konklusjonene må vi vente med å trekke til fakta ligger på bordet.

T h o r b j ø r n J a g l a n d hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torbjørn Andersen (FrP) [14:08:28]: Det ble sagt her at det er et paradoks at vi, energinasjonen Norge, må importere kraft. Fremskrittspartiet er så hjertens enig med Senterpartiet på dette området.

Senterpartiets energipolitiske talsmann i komiteen, Ola Borten Moe, bør etter mitt syn tilkjenne sitt syn på et svært viktig energipolitisk spørsmål som det må være veldig viktig for Senterpartiet å få en avklaring på, og det gjelder forholdet til småkraft og småkraftverk. Er det slik at Ola Borten Moe mener at småkraftverk bør inkluderes i et eventuelt framtidig pliktig elsertifikatsystem, noe som vil være av helt avgjørende betydning dersom det representanten framførte her på talerstolen, skal bli realisert? Men det var, etter det jeg kunne oppfatte, altså ikke ett ord om hva Ola Borten Moe og Senterpartiet vil gjøre for å øke kraftproduksjonen i Norge. Her er småkraft en viktig strategi. Det sitter mange interessenter land og strand rundt og venter på en avklaring på dette fra Senterpartiet. Vi bør kunne få et svar på det fra Senterpartiets talsmann her på Stortinget nå i dag.

Ola Borten Moe (Sp) [14:10:07]: Vi hadde for kort tid siden en bred debatt i Stortinget knyttet til kraftbalansen i Norge og om ulike tiltak som måtte på plass for at vi skulle klare å få orden i det. Det gikk på økt produksjon, og ikke minst gikk det på en offensiv satsing på alternative energikilder og redusert forbruk.

Når det gjelder småkraft, er nok det en stor del av løsningen, men jeg tror ikke det representerer hele løsningen. Fremskrittspartiet skal føle seg trygg på at denne regjeringen kommer til å legge til rette for en fortsatt offensiv satsing på småkraft. Hvorvidt det kommer til å ligge under den grønne sertifikatordningen eller ikke, får man vente og se. Der venter vi – som dere – på Regjeringens framlegg til grønne sertifikater.

Elisabeth Aspaker (H) [14:11:03]: Jeg skal også oppholde meg litt ved småkraftverk, for det er uomtvistelig slik at småkraftverk kan gi mye og ny miljøvennlig energi. Det kan bli en viktig distriktsnæring, gi kjærkomne arbeidsplasser og inntekter for grunneierne i distriktene.

Da er mitt spørsmål til representanten Borten Moe: Hvorfor er det da så viktig for den nye regjeringen – det er til og med nedfelt i Soria Moria-erklæringen – at man skal ha fylkeskommunale planer for å gjøre denne type utbygginger. Det vil jeg si er det motsatte av en offensiv dis-

triktspolitikk. Det er en antipolitikk, og det er ikke det som stimulerer til utbygging.

Senterpartiet var i forrige periode – sammen med Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre – en forkjemper for å gjøre det enklere å bygge ut slike typer kraftverk. Vi har forenklet der den nye regjeringen nå vil byråkratisere. Jeg lurer på om representanten Borten Moe er enig med Høyre i at Soria Moria-erklæringen på dette punktet faktisk er et gedigent tilbakeskritt for dem som ønsker å bygge småkraftverk?

Ola Borten Moe (Sp) [14:12:30]: Jeg skal begynne med å si at det at jeg i stad satt på statsministerens stol da jeg ventet på replikkordskiftet, nok var et uttrykk for en praktisk tilnærming til hvordan man kunne komme seg på talerstolen raskt og effektivt – ikke noe annet enn det.

Så har jeg lyst til å si at heller ikke under Høyre, heller ikke under den forrige regjering, var det slik at man etablerte noe grønt regime for småkraftverk. Det var ikke slik at man etablerte et offensivt regime for å få på plass dette. Så uansett hva denne regjeringen klarer eller ikke klarer å få til, vil det ikke være noe tilbakeskritt i forhold til det som har vært situasjonen fram til nå. Men vår klare holdning, både i Senterpartiet og i regjeringen, er at man skal klare å få på plass mest mulig fornybar energi, mest mulig fornybar miljøvennlig energi. Da er det sånn at vi skal sette oss ned i denne salen, og vi i komiteen, og ha en bred debatt om hvordan dette på best mulig måte kan skje. Akkurat like lite her som ellers skal vi forskuttere resultatet før saken ligger på bordet.

Presidenten: Presidenten så det ikke som noe forsøk på statskupp. Men det kan være greit at vi opprettholder skillet mellom den lovgivende og den utøvende makt. (Munterhet i salen)

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [14:13:59]: Skogvern er viktig for friluftslivet og for å sikre det biologiske mangfoldet.

Gjennom behandlingen av stortingsmeldingen om rikets miljøtilstand har Stortinget lagt til grunn at frivillig skogvern skal være en viktig strategi i arbeidet for å øke skogvernet i Norge. Senterpartiet har lenge ønsket en vernepause, og tok til orde for det senest i budsjettdebatten i fjor. I Soria Moria-erklæringen står det:

«Regjeringen vil øke barskogvernet slik at det biologiske mangfoldet ivaretas.»

I innlegget så Borten Moe på seg selv som en brobygger. Han skulle være brobygger, bl.a. i vernesaker. Mitt spørsmål blir da: Har Senterpartiet nå innsett at vern er viktig for å sikre det biologiske mangfoldet, eller har brobyggeren Senterpartiet bare tapt en sak i forhandlingene?

Ola Borten Moe (Sp) [14:15:16]: Det er ingen tvil om at vern er en viktig del av det å bevare det biologiske mangfoldet i Norge. Det er heller ingen tvil om at vern vil være en viktig del av norsk miljøpolitikk også i framtiden. Men det er også viktig å understreke på hvilken måte man skal gjennomføre dette vernet. Der er min oppriktige me-

ning at forrige regjering ikke var like heldig med måten de gjennomførte alle sine prosesser på, og at det med fordel kan tenkes nytt på dette området, og at en kan ha en annen tilnærming der man i større grad spiller på lag med lokale krefter.

Erfaringene så langt fra de gangene man har gjort det, er udelt positive. Jeg tror Regjeringen og Stortinget har alt å vinne på at man nå lokalt får et eierskap til det vernet som gjennomføres, og at det legges til rette for at dette representerer noe positivt i form av utvikling av arbeidsplasser og næringsutvikling – ikke en statlig overtakelse av eiendom, selv om det har slått meg at både Høyre og Kristelig Folkeparti virker å være veldig glad i det siste.

Presidenten: Replikkordskiftet er over.

Statsråd Helen Bjørnøy [14:16:40]: Denne regjeringen vil gjøre Norge til et foregangsland i miljøpolitikken, både nasjonalt og internasjonalt. Vi har hatt denne rollen før, og vi ligger langt framme på en del områder. Andre områder har vært neglisjert, og nå trenger vi en satsing på bred front.

Vi vil bl.a. ha en offensiv miljøpolitikk, med vekt på sektorvise handlingsplaner. Vi vil ha en helhetlig gjennomgang av skatte- og avgiftssystemet med sikte på endringer som fremmer miljøvennlig atferd. Vi vil legge vekt på miljødimensjonen i bistandspolitikken for å fremme miljø og helse i land i sør og øst, og for å sikre globale miljøgevinster. Det budsjettforslaget som vi diskuterer her i dag, er ett steg på den veien.

Regjeringen øker bevilgningene over Miljøverndepartementets budsjett med 29 mill. kr, og øker kjøp av friluftsområder med 30 mill. kr utover forslaget fra regjeringen Bondevik II. En stor andel av økningen på 29 mill. kr skal gå til opprydding og kartlegging av miljøgifter. Vi styrker innsatsen for å bekjempe lakseparasitten Gyrodactylus salaris. Tilskuddene til lokalt miljøvern styrkes også.

På mange andre områder viderefører Regjeringen satsingene som lå inne i den forrige regjeringens budsjettforslag. Jeg er glad for at energi- og miljøkomiteen har sluttet seg til budsjettforslaget, og så sterkt understreker stortingsflertallets miljøpolitiske ambisjoner.

På vesentlige områder begynner vi å følge opp Soria Moria-erklæringen. Vi vil intensivere arbeidet for å sikre friluftsområder for allmennheten. Derfor har vi økt tilsagnsfullmakten med 30 mill. kr. Dette gjør oss i stand til å kjøpe attraktive friluft- og naturområder og ivareta arbeidet med å sikre allmennbruksrett av eiendommer som går ut av Forsvarets og Kystverkets bruk. Vi gjeninnfører også ordningen med båndlegging av områder og strandsoneproblematikk.

Regjeringen prioriterer arbeidet for å bevare naturområder og arts mangfold. Den forrige regjeringens forslag til satsing på skogvern føres videre. Vi fører også videre satsingen på forebyggende og konfliktdempende rovvilttiltak.

Den økte bevilgningen til bekjempelse av lakseparasitten Gyro skal spesielt sikre forarbeider i Vefsna.

Komiteen understreker vårt særlige ansvar for bevaring av villreinbestandene. Regjeringen er seg dette ansvaret bevisst. Vi vil nøye overveie anbefalingene i «Villrein og Samfunn»-rapporten, med utgangspunkt i de utredninger som Direktoratet for naturforvaltning er i gang med.

Regjeringen Bondevik foreslo en styrking av kulturminnebudsjettet som ledd i oppfølgingen av stortingsmeldingen Leve med kulturminner. Forslagene i meldingen fikk stor tilslutning fra en samlet komite. I tillegg bad Stortinget i et eget vedtak regjeringen om å øke fondskapitalen i Norsk kulturminnefond til 1,4 milliarder kr i inneværende stortingsperiode. Regjeringen stiller seg bak forslagene i stortingsmeldingen, og foreslår denne satsingen opprettholdt.

Gamle miljøsynder hjemsøker oss. Opprydding og kartlegging av miljøgifter er en høyst påkrevd oppgave. Regjeringen øker bevilgningene betydelig i forhold til Bondevik-regjeringen. Vi vil bl.a. starte opp arbeidet med å rydde opp i forurenset jord i barnehager og skolegårder og på lekeplasser. Samtidig styrker vi arbeidet med å kartlegge og stanse utslipp av nye miljøgifter, utslipp som kommende generasjoner ellers må rydde opp i. Jeg vil legge fram en egen stortingsmelding om kjemikaliebruk og miljøgifter.

Vi styrker også bevilgningen til de frivillige miljøvernorganisasjonene, i bevissthet om det verdifulle arbeidet de gjør for å opprettholde og styrke folks miljøinteresse.

I Soria-Moria-erklæringen sier Regjeringen:

«Vår visjon er at vi kan overlate til neste generasjon noe mer verdifullt enn det vi selv overtok».

Dette gjelder alle sider av samfunnet, og ikke minst miljøressursene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tord Lien (FrP) [14:22:04]: Det kunne jo være grunn til å stille spørsmål både om Gyro-satsing, eller mangel på sådan, og Regjeringens noe uavklarte forhold til ulv, men det skal jeg ikke gjøre.

Jeg synes det er viktig å få klarhet i hva som skjer i Nord-Norge nå. Er det en forvaltningsplan for Barentshavet vi holder på med, eller er det en verneplan for Barentshavet, som statsråd Bjørnøy selv har kalt det for, vi holder på med, eller er det en industriplan, som representanten Tore Nordtun kaller det? Det kan jo ikke være alt på en gang, så jeg ønsker en avklaring fra statsråden på hva som egentlig kommer til behandling i Regjeringen. Er det grunn til optimisme i Nord-Norge, eller kommer vi til å få det som jeg frykter, nemlig en verneplan fra Regjeringen?

Statsråd Helen Bjørnøy [14:23:09]: Det er all grunn til optimisme i Nord-Norge, og særlig knytter det seg optimisme til at vi skal føre en politikk som er framtidsrettet, og som dermed også tar nødvendige miljøhensyn.

Regjeringen har sagt at vi skal slutføre den 19. konsesjonsrunden som forutsatt, men vi har også sagt at det er når den helhetlige forvaltningsplanen foreligger, at vi skal avgjøre hvilke områder som eventuelt skal åpnes, og hvil-

ke områder som det ikke skal foregå petroleumsaktivitet i. Dette skal bestemmes av Stortinget, men Regjeringen vil altså påse at den nødvendige samordningen mellom den helhetlige forvaltningsplanen for Barentshavet og tildeling av blokker i 19. konsesjonsrunde vil bli samordnet når det legges fram for Stortinget.

Børge Brende (H) [14:24:25]: Miljøvernministeren hadde en offensiv holdning til klimautfordringene da hun var i Montreal under de klimaforhandlingene som var der. Miljøvernministeren har også i ulike intervjuer gitt uttrykk for at nå skal man også redusere de norske klimagassutslippene. Senest i Aftenposten den 29. november i år garanterer statsråd Bjørnøy bedring. Det står:

«Helen Bjørnøy garanterer at norske miljøtall vil se annerledes ut ved neste femårssjekk.»

Videre står det:

«Dette bekrefter at tidligere regjeringer ikke har tatt Norges klimautfordringer på alvor.»

Og videre:

«Ja. Det skal ikke være noen som helst tvil om at denne regjeringen vil gjøre det som er mulig for å oppfylle våre internasjonale klimaforpliktelser.»

Jeg lurer på om miljøvernministeren kan utdype overfor Stortinget hvilke tiltak hun har i tankene i forhold til å redusere de norske klimagassutslippene i årene framover. Hvor mye vil statsråden at de skal reduseres?

Statsråd Helen Bjørnøy [14:25:46]: Jeg er glad for at debatten så langt har vist at det er tverrpolitisk enighet om at reduksjon av klimagassutslipp er helt nødvendig. Vi har sagt at vi skal oppfylle våre forpliktelser under Kyotoprotokollen, og en betydelig del av forpliktelsene må skje gjennom nasjonale tiltak. Vi startet arbeidet med sektorvise klimahandlingsplaner og sektorvise mål. Dessuten startes det mye arbeid med fornybare energikilder og energisparing, og i transportsektoren vil Regjeringen også iverksette betydelig satsing på biodrivstoff. CO₂-håndteringen på Kårstø er også et ledd. I tillegg er vi i gang med det langsiktige arbeidet gjennom Lavutslippsutvalgets arbeid, hvor det skal utarbeides en generasjonsmålsetting for reduksjon av norske klimagassutslipp.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [14:26:54]: «Vi er kommet et skritt videre, selv om skrittet ikke var så veldig stort,» kunne vi lese i Aftenposten i går angående forhandlingsresultatet etter forhandlingene i Montreal.

Klimaproblemet er den største miljøutfordringen vi står overfor, selv om det har vært en liten diskusjon om dette i denne debatten. Men det må iallfall føres en offensiv klimapolitikk. Den må føres internasjonalt, og den må også føres nasjonalt. Derfor vil jeg be statsråden garantere at det blir stilt krav til CO₂-håndtering ved eventuelle nye konsesjoner både på Tjeldbergodden og på Mongstad, og at konsesjonene ikke bare skal baseres på, men skal være CO₂-håndtering.

Statsråden sa i tidligere svar til representanten Brende at Kårstø skulle ha CO₂-håndtering, men jeg spør altså om

det også gjelder konsesjonene for Tjeldbergodden og Mongstad.

Statsråd Helen Bjørnøy [14:28:11]: Jeg er glad for at vi får økt oppmerksomhet rundt klimaproblemet. Det er ingen tvil om, som representanten for Kristelig Folkeparti nettopp sa, at det er et av framtidens største problem. Kravet til CO₂-håndtering har vi sagt gjelder for Kårstø, men det er også klart at når det gjelder framtidige gasskraftverk, vil det ikke være naturlig for denne regjering å tenke at det skal etableres uten CO₂-håndtering.

Gunnar Kvasheim (V) [14:29:00]: Etter klimaforhandlingene i Montreal er det klart at det blir tungt å bringe Kyoto-prosessen videre, og ikke minst å få flere land med i forpliktende avtaler.

Utviklingslandene reserverer seg og viser til at de industrialiserte landene som har ansvaret for hovedtyngden av utslippene, ikke gjør jobben å kutte på hjemmebane. SV har vært tydelige på at minst 50 pst. av Kyoto-forpliktelsene skal tas nasjonalt. I Soria Moria-erklæringen heter det at «betydelige deler» skal tas nasjonalt. Kan miljøvernministeren klart bekrefte at «betydelige deler» betyr mer enn 50 pst., og at SVs miljøambisjon ikke er forlatt også på dette området?

Statsråd Helen Bjørnøy [14:29:57]: Det som er klart, er at denne regjeringen ser at det er behov for å ta noen helt nye grep i den nasjonale klimapolitikken som vil føre til større begrensninger i klimagassutslippene i Norge enn det vi inntil i dag har sett.

Jeg vil ikke tallfeste hva som ligger i «betydelige deler». Men vi har altså varslet og er allerede i gang med å utarbeide handlingsplaner med sektorvise mål. Det skal gjøres mye arbeid i tiden som kommer, nettopp for at vi skal klare forpliktelsene, og for at vi skal ta en betydelig del av våre Kyoto-forpliktelser nasjonalt.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [14:30:56]: Det har vært et stort engasjement for klimasaken i dagens debatt. Det mangler ikke på gode ønsker om tiltak, noe statsråden også har uttalt. Samtidig frykter industrien at det innføres mange særnorske restriksjoner og avgifter for CO₂-utslipp, som dermed vil skade norsk industris konkurransevne. Konsekvensen kan være at vi opplever en økt utflytting av industrien, spesielt til land utenfor kvotesystemet. Faren er da at man i det godes hensikt flytter norsk industri uten at man får miljøeffekter tilbake. Tvert imot kan man risikere dårligere miljø hvis den industrien havner i Kina, som ikke på langt nær har de samme restriksjoner som i Norge.

Kan statsråden forsikre Stortinget om at det ikke vil bli innført særnorske reguleringer som ødelegger norsk industris konkurransevne, og at man når man skal ha restriksjoner på CO₂-utslipp, i stedet i størst mulig grad sørger for å binde seg opp til EUs kvotesystem?

Statsråd Helen Bjørnøy [14:32:10]: Jeg ønsker å bekrefte at den endelige utformingen av kvotesystemet for

perioden 2008–2012 bl.a. må ses i lys av hvordan oppkoblingen til EUs kvotesystem blir etablert.

Regjeringen er i dialog med EU-kommisjonen for å sikre en praktisk kobling mellom de to kvotesystemene, men det er altså ennå ikke avgjort hvordan det blir. Vi jobber tett og nøye med den saken.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Torny Pedersen (A) [14:33:12]: Store deler av verden ser mot nordområdene der Norge har store interesser å ivareta. Derfor har Regjeringen sagt at de ser nordområdene som Norges viktigste strategiske satsingsområde i årene som kommer.

Soria Moria-plattformen har lagt et grunnlag for en god, framtidsrettet politikk som vil løfte nordområdene og en hel landsdel, og som vil videreutvikle verdiskaping, sysselsetting og kompetanse på et høyt nivå.

Vi har store muligheter, men også utfordringer – ikke minst når det gjelder miljøet i forbindelse med petroleumsvirksomheten i Norskehavet og Barentshavet. Vi har ikke råd til å la disse ressursene ligge urørt. Å si nei til norsk petroleumsvirksomhet i nordområdene er det samme som å overlate til russerne å bestemme miljøutvikling og tempo i nord. Det er en risikosport som jeg vil fraråde. Vi skal være der med vår teknologi og sette standard i fortsettelsen av olje- og gassvirksomheten i nordområdene. Til våren vil Regjeringen legge fram en handlingsplan for forvaltning av nordområdene. Dette ser vi fram til, ikke minst i Nordland.

Selskapene har store interesser i Norskehavet utenfor Lofoten og Vesterålen, det vi kaller Nordland VI og VII. Foreløpig er Nordland VI satt i bero ut denne stortingsperioden, men handlingsplanen vil forhåpentligvis gi oss et bilde av framtidens petroleumsvirksomhet også her. Næringslivet venter i spenning. Det merkelige var at Høyre i valgkampen gikk høyt på banen og mente at med en rød-grønn regjering ville aktiviteten i nordområdene nærmest bli stoppet. Usanne påstander slår tilbake. Det viste valgresultatet.

Petroleumsvirksomheten i nordområdene vil styrke ikke bare økonomien i Russland og Norge, men vil også være en pådriver for å styrke det internasjonale økonomiske samarbeidet i Nord-Europa.

Vi har flere store utfordringer når det gjelder næring og utvikling. Det gjelder framtiden til den kraftkrevende industri når gamle kraftkontrakter løper ut, det gjelder hjemfall og hvem som skal eie våre vannkraftressurser i framtiden.

Stortinget har tidligere bedt Regjeringen om å legge fram en egen sak for Stortinget om å etablere et eget industrikraftmarked. Det sa Bondevik-regjeringen nei til. Det nei, kombinert med mangel på andre initiativ, ville ført til en massiv utflagging av norske arbeidsplasser, noe vi i Arbeiderpartiet ikke kan akseptere.

Heldigvis har denne regjeringen et godt samarbeid med industrien. Regjeringen jobber nå på spreng med denne saken, for Soria Moria-plattformen er helt klar: Det skal utredes og etableres et eget industrikraftmarked.

Når det gjelder hjemfall, er det en glede å spore at også Venstre og Kristelig Folkeparti vil jobbe for et sterkt of-fentlig eierskap gjennom hjemfallsinstituttet.

Regjeringen har bestemt at Vefsnvassdraget skal inn i suppleringen av Verneplan for vassdrag. Da er det meget viktig at dette vassdraget igjen blir en stor lakseelv. I dag er den infisert av Gyrodactylus salaris.

Jeg er glad for at Regjeringen allerede i budsjettet for neste år har lagt inn 1 mill. kr ekstra til forarbeidet med bekjempelsen av Gyroen, og at bekjempelsen av parasiten kan starte for fullt i 2007. Samtidig bidro arbeidet på Soria Moria til at regionen blir tilført næringsfondsmidler. Dette vil nok ikke på langt nær erstatte inntektene kommunene hadde fått ved kraftutbygging, men da er det enda viktigere å få elva ren for Gyro, slik at inntekter fra fiske og turisme kan bli en næringsvei.

Til slutt vil jeg nevne viktigheten av at planene om kalking, som ligger hos Direktoratet for naturforvaltning, får en oppfølging. Jeg ser fram til at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med en oversikt over de tiltak som er nødvendige.

Tord Lien (FrP) [14:38:27]: Jeg skal bruke litt tid på å snakke om de tingene som vi faktisk er enige om i komiteen.

Vi er bl.a. enige om villreinsentrene og deres betydning for det biologiske mangfoldet i fjellregionene. Selvfølgelig vil villreinen stå i sentrum, men jeg tror det vil få betydning også for andre ting.

Kulturminnevernet og den støtten til private eiere som ligger i dagens budsjett, er jeg veldig fornøyd med – det er viktig at vern skjer i dialog med eierne.

Når det gjelder fartøyvernet, er Soria Moria-erklæringen veldig ambisøs. Løftene er ikke helt innfridd, men jeg mener at det er grunn til optimisme og ser veldig fram til den nasjonale verneplanen for fartøy som det er tilkjenning vil komme. Statens kartverk har sagt at de skal prioritere å ferdigstille sjøkart for hele kysten, også for Nord-Norge, fra og med 2007. Dette handler også om sikkerhet. De statsrådene som er til stede i dag, har ikke ansvar for oljevernberedskap, men jeg kunne tenke meg at de likevel tok ordet senere i dag for å fortelle litt om hva de ønsker å gjøre i forhold til oljevernberedskapen i Norge, som er en viktig forutsetning for oljevirkosomhet i nord, men som det er viktig kommer på plass uansett.

Så til kalking. Til tross for at dagens regjeringspartier og Fremskrittspartiet har vært enige om at man bør bevilge opp mot 90 mill.–100 mill. kr, har altså Regjeringen ikke funnet formålet verdig ett øre mer enn det regjeringen Bondevik bevilget. Vi ender altså opp med en bevilgning som vil redusere kalkingen dramatisk. Ikke bare vil de nasjonale prosjektene som Bjørnøy viser til i sitt brev til komiteen den 22. november, forsvinne – kuttet vil ikke minst ramme de mindre prosjektene, der lokale krefter, fiskere og grunneiere, har båret kalk, målt vannkvaliteten og drevet aktiv fiskekultivering på dugnad i mange år. Takken er en brå amputasjon. Dette oppfatter jeg, og sikkert mange av dem som har deltatt i dette arbeidet, som uforståelig.

Et av de store prosjektene Miljøverndepartementet vurderer å kutte i, er kalkingen av Mandalselva, verdens største kalkingsprosjekt med en årlig bevilgning på opp mot 10 mill. kr. Slutter staten å engasjere seg i dette prosjektet, vil prosjektet være en saga blott, og 50 mill. kr kan være tapt. Likeens har Stortinget tidligere, etter oppfordring fra Regjeringen, vedtatt en handlingsplan for bekjempelse av Gyroen. Denne planen forutsetter en årlig bevilgning på 30 mill. kr. Regjeringen og flertallet i denne salen legger opp til en bevilgning rett i overkant av halvparten av denne. Når man ser dette i sammenheng med de nye signalene som kommer om en særdeles kostnadskrevende satsing på aluminium, blir dette uforståelig. Et eksempel jeg vil gi i forhold til det, er at Gyro-bekjempelse i Steinkjervassdraget alene vil koste nesten 20 mill. kr., altså hele bevilgningen for 2006.

Det de øvrige partiene uten videre er villige til å gjøre i villaksens tjeneste, er å forkaste Fremskrittspartiets forslag om å evaluere miljøgevinsten og kostnadene ved videreføring og opptrapping av nasjonale laksefjorder. Dette forslaget stemte alle de andre imot under finansdebatten, til tross for at både Tore Nordtun, som er storfraksjonsleder for energi- og miljøområdet, og Magnhild Meltveit Kleppa, parlamentarisk leder i Senterpartiet, i valgkampen stilte seg positivt til en slik evaluering.

Oppdrettsnæringen er en av de viktigste, og ikke den viktigste, vekstnæringen i Norge. I motsetning til mange andre næringer kan ikke denne virksomheten flyttes ut av distriktene. Dette burde jo være viktig for denne regjeringen, som legger vekt på distriktspolitikk. Man bør i hvert fall ikke akseptere at fylker som Rogaland og Sør-Trøndelag får vernet over halvparten av sin kyst uten at man evaluerer miljøgevinst og kostnader ved denne politikken.

Så helt avslutningsvis om skogvern. En stadig større del av Fastlands-Norge er vernet. Vi har i dag hørt at vernet økte med 50 pst. under Bondevik-regjeringen. Dette utgjør 50 pst. av skogen i Norge – ikke i seg selv avskrek-kende, men jeg har merket meg at flertallet konsekvent kaller denne skogen, altså den eldste skogen, for gammel-skog. På skogbruksspråket kalles dette høstbar skog eller produktiv skog, og av denne kategorien skog er 20 pst. vernet. Da begynner jeg å bli skeptisk. Og på dette grunnlaget fremmer vi forslag om å innføre en vernepause for å se på konsekvensene for norsk trelastindustri, skogbruksnæring og prosessindustrien. Forsvinner disse næringene fra Norge, vil vi om 60 år ha bare gammel skog, med de negative konsekvensene det vil ha både for arbeidsplasser i distriktene og for det biologiske mangfoldet.

Terje Aasland (A) [14:43:54]: På noen områder er det gjennom budsjettprosessen skapt bred enighet. Det er jeg glad for. Men det er også store prinsipielle og ideologiske forskjeller i budsjettet. Jeg har lyst til å starte med å nevne noen av de små, men likevel viktige områdene det er enighet om, bl.a. om å bevare fjellreven og sette i verk flere tiltak der. Jeg er også glad for at vi er enige om å ivareta vårt ansvar for villreinen. Jeg er glad for at vi peker på at det bør etableres to nasjonale kompetansesentre for

villrein, henholdsvis ved Møsvatn i Telemark og på Dovre. Slike sentre tror jeg vil bety mye for forvaltningen, kunnskapsformidlingen og interessen. Men kanskje aller mest er en eventuell etablering i første fase en positiv stimulator for lokalområdet og lokalbefolkningen. Dette er ikke uten betydning i denne sammenhengen. Derfor håper jeg at vi så snart som mulig kan foreta konkrete handlinger, slik at sentra blir etablert.

Et annet område hvor man gjennom budsjettprosessen har kommet til et bredt flertall, gjelder behovet for å foreta grep for å utjevne prisene på transport av strøm. Vi ser at kostnadene for transport av strøm er variable, etter vårt skjønn for variable. Vi er derfor svært tilfreds med at Regjeringen nå har lagt inn 30 mill. kr til utjevning av overføringstariffene. Den brede enigheten er nå kommet til tross for at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsket å fjerne dette fra budsjettet både for 2005 og nå for 2006. Men nå er det altså enighet om at vi må bidra fra felleskassa til utjevning av overføringstariffene, og det er jeg glad for.

Som jeg sa: Vi er langt fra enige på alle områder. Overføringsnett for elektrisitet er en av samfunnets aller viktigste infrastrukturer. Nærmest alle innretninger i samfunnet er avhengig av en sikker elektrisitetsforsyning. Små utkoblinger rammer hardt og ofte dramatisk, samtidig som de gir store samfunnsmessige tap. I den siste tiden har vi fått signaler fra bransjen om at rammebetingelsene gir en negativ utvikling med tanke på sikkerheten. Tidligere var investeringstakten på om lag 40 år. Nå får vi opplysninger som kan tyde på at investeringstakten er oppimot 120 år mange steder. Dersom dette medfører riktighet, er dette – og jeg har lyst til å understreke det – en meget alvorlig situasjon. Men vi tar samtidig denne situasjonen på alvor. Derfor vil vi også ha en gjennomgang av nettsystemet, noe det er et bredt flertall for i denne sal, med unntak av Høyre. På meg virker det nokså underlig at Høyre som det eneste parti ikke ønsker en ny gjennomgang av nettsystemet. De viser til at det ble gjort for noen år siden. Jeg tror derimot det er klokt å lytte til dagens signaler og ta dem på alvor. Vi må se med nye øyne på situasjonen og sørge for å sikre investeringene, bedre sikkerheten og øke tryggheten, samtidig som vi kanskje kan klare å oppnå en bedre utjevning av kostnader i tillegg. Jeg beklager at Høyre ikke er med, som sagt, men utfordrer dem samtidig til å være med på en systemgjennomgang.

Regjeringspartiene vil understreke at det ikke er tilstrekkelig kun å vurdere nettsystemet. Vi har derfor slått fast at energiloven skal evalueres. Etter Arbeiderpartiets syn må vi bygge oppunder en motivasjon for nye investeringer samt en eierstruktur som ivaretar samfunnsinteressene på en best mulig måte. I det perspektivet er jeg overbevist om at det er det offentlige eierskapet som best ivaretar samfunnets interesser og behov. En viktig begrunnelse for meg er at den private verdiforvaltningen har hatt og har et annet mål enn den offentlige. Derfor har det bekymret mange at den foregående regjeringen med Høyre i spissen la et politisk løp for mer konkurranseutsetting og mer privatisering. Jeg er ikke forundret over at de opprett-

holder denne tanken i budsjettet, men heldigvis står dette i kontrast til det nåværende flertall, og vi kan vel konkludere med at også på dette området fikk valgresultatet et lykksalig utfall.

Til slutt vil jeg bare forsikre om at Arbeiderpartiets løfter om et gassrør til Grenland ligger fast. Til Fremskrittspartiet og Solvik-Olsen må jeg jo si at når de forsøker å så tvil om Regjeringens vilje til å ta gassen i bruk, må det tilsynelatende ha sammenheng med at de må ha unngått å lese der dette er omtalt i Soria Moria-erklæringen.

Budsjettet som i dag vedtas, løser ikke alle utfordringer og tar kanskje ikke alle utfordringene opp i seg heller. Men det er et budsjett i riktig retning.

Elisabeth Aspaker (H) [14:49:00]: Få bestrider i dag potensialet i nordområdene og den muligheten dette gir Norge til å sette energipolitisk dagsorden. Høyre er nå svært opptatt av at vi må bruke denne muligheten aktivt til å bygge og forsterke næringsgrunnlaget i Nord-Norge og til å satse målrettet på kunnskapsutvikling og forskning relatert til aktivitet i nord.

Det er med en viss forbauselse jeg har lest miljøvernministerens uttalelser om den nordnorske olje- og gassdebatten, der hun innfører det nye begrepet «petroholikere». Jeg forstår det slik at hun med dette mener menn med bare én tanke i hodet: bygge ut petroleumsaktivitet, koste hva det koste vil. Slike karakteristikk av debatten i nord henger, for å bruke et folkelig uttrykk, ikke på greip. Jeg skal gi Bjørnøy rett i at det er en klar overvekt av menn som er engasjert i næringen og debatten, men hun tar grundig feil når hun omtaler debatten som ensidig på oljenæringens premisser. Miljøvernministeren har en viktig rolle i utformingen av framtidens petroleumsvirksomhet i nord. Dess-to viktigere er det da at hun finner en anledning til å møte nordnorske næringer og politikere og lytter til budskapet derfra for å få korrigert sine feiloppfatninger.

Høyre ønsker et moderne Nord-Norge som nå kan få del i utvikling av petroleumsnæringen i vårt nærrområde. Når oljealderen endelig står for døren i nord, vil ikke landsdelen finne seg i å bli gjort til et nasjonalt miljøsymbol, slik flere av miljøorganisasjonene nå prøver på å oppnå.

Utviklingen i Nordvest-Russland og norske selskapers mulige deltakelse på Shtokman-feltet tilsier at Norge tilrettelegger for opptrapping av petroleumsvirksomheten på vår side i Barentshavet. Det vil kunne skape en positiv «drive» knyttet til teknologiutvikling og ytterligere miljøforebyggende tiltak. Ambisjonen må være at petroleumsnæringen i Barentshavet skal ligge i tet og være verdensledende på miljø og sikkerhet. Økt aktivitet vil videre ha den effekt at beredskapen også bedres. Partnerskapet med russerne må videreutvikles. Da må aktiviteten på norsk side matche russernes aktivitet, for å få til et enda mer omfattende og gjensidig samarbeid på tvers av landegrensener i nord.

Enhver som har deltatt på den nordnorske oljearenaen, vet at det er utenkelig å diskutere leting og utbygging av olje- og gassfunn uten at dette kan skje på en miljømessig forsvarlig måte. Jeg kjenner meg ikke igjen i miljøvern-

ministerens beskrivelse av en ensidig oljevinkling. Hvorfor skulle vi som bor i landsdelen, av alle, gamble med miljøet eller fiskeressursene, som er ryggraden i store deler av sysselsettingen langs kysten?

Min erfaring er at den nordnorske petroleumsdebatten er en balansert debatt, der hensynet til fiskeri og miljø står sentralt, der vi er oss svært bevisst de klimatiske utfordringer vi står overfor, der vi er opptatt av utbyggingsløsninger som legger til rette for samspill mellom fiskeri og petroleumsaktivitet, og sist, men ikke minst, nordnorske politikere er svært opptatt av høyere beredskap og tilgang til nødvendig utstyr om uhellet skulle være ute. Selv om den norske aktiviteten i dag er beskjedent, er russernes omfattende skipstrafikk med utskipping av olje fra nord en stor utfordring for vår beredskap langs kysten.

Når NHO gjør mulighetene i nordområdene til hovedtema på sin årskonferanse 2006, «Oppdrag Nord», er det fantastisk sett med nordnorske øyne og en bekreftelse på at vi i nord er nærmest honningkrukka. Selv om olje- og gassperspektivet ligger i bunnen, er også økt verdiskaping basert på unike naturkvaliteter og fiskerinæringen viet bred plass i programmet.

Fra Høyres side leter vi nå etter balansepunktet som kan sikre maksimal uttelling innenfor flere viktige næringer samtidig, og som skal gjøre det attraktivt å bosette seg i nord. Jeg konstaterer at enkelte miljøorganisasjoner har et fundamentalistisk syn på olje- og gassvirksomhet utenfor den nordligste landsdelen. I Høyre tar vi avstand fra denne tilnærmingen, og jeg vil konkret utfordre miljøvernministeren på hva hun mener om akkurat den problemstillingen.

Her i landet kan vi se tilbake på en vellykket historie for oljenæringen i sør, og vi har etter hvert betydelig erfaring også fra boring i nordlige farvann. Det kunne da være interessant å høre hva en samlet regjering mener om at det fra miljøhold nå stilles helt andre krav til ny virksomhet i nord enn i sør.

Olje- og energiministeren har vært rimelig klar i sin tale der miljøvernministeren og regjeringserklæringen tar forbehold. Jeg hører at representanten Torny Pedersen uttaler seg skråsikkert, men jeg hører også at SV lover kamp når forvaltningsplanen skal behandles til våren. Det er viktig med kontinuitet for å sikre større næringsmessige ringvirkninger og bygging av kompetanse i nord. Forvaltningsplanen for Barentshavet kan gi oss dette. Jeg har forhåpning om en mer nyansert debatt enn den vi har sett til løp til fra miljøhold de siste årene. Her må miljøvernministeren ta ansvar for at følelsene ikke tar overhånd, men at man bygger framtidig petroleumspolitikk i nord på fakta og erfaringer.

Eva M. Nielsen (A) [14:54:19]: Nordområdene har gått fra å være et sikkerhetspolitisk oppmarsjrområde under den kalde krigen til å bli et energipolitisk kraftsentrum. Utfordringene i nord dreier seg om hvordan vi skal forholde oss til noen av de største industrielle mulighetene og utfordringene vi som nasjon har stått overfor.

Regjeringserklæringen slår fast at vi vil opprettholde leteaktiviteten etter olje og gass, og at oljeindustrien må få

tilgang på interessante leteområder. Videre slås det fast at petroleumsvirksomheten i Barentshavet og i Norskehavet skal være verdens fremste i forhold til oljevernberedskap og miljøovervåking.

Vi skal ha en næringsutvikling med et bærekraftig perspektiv. Vi skal ha en petroleumsindustri med grønn profil. Regjeringa har lagt til grunn at all aktivitet i disse områdene skal foregå innenfor bærekraftige rammer som opprettholder det biologiske mangfoldet og sikrer uberørte områder for framtidige generasjoner. Vi ønsker olje og fisk i godt naboskap.

I den sammenheng er det viktig å understreke at virksomheten skal baseres på målet om nullutslipp til sjø. Vår miljøstandard bør være så god at den blir modell for tilsvarende utbygginger andre steder. Regjeringa ser nordområdene som Norges viktigste strategiske satsingsområde i årene som kommer. Mens Snøhvit-utbyggingen kanskje kom litt brått på, kan vi nå planlegge langsiktig og strategisk og posisjonere oss for de prosjektene som kommer i årene framover, og på den måten sikre nasjonen store skatteinntekter i mange år.

Når det gjelder framtidig petroleumsvirksomhet, er det mange av oss som ser for oss en betydelig økning av forsknings-, utrednings- og innovasjonsvirksomhet. Stikkord her er bærekraft, leting, utvinning og drift, miljøovervåking og beredskap, og det viktigste av alt, arbeidsplasser.

Men la oss være enige om at det er et stykke vei å gå før vi er der, og det bør det også være. Det er enighet i Stortinget om at en helhetlig forvaltningsplan for petroleumsvirksomheten i nord skal danne grunnlaget for hvilke områder som skal åpnes, og hvilke det ikke skal foregå slik virksomhet i – en forvaltningsplan hvor et mangfold av interesser ses i sammenheng. Industrien har innsett at miljøvern er en forutsetning for utnyttelse. Det innebærer at enhver seriøs aktør må planlegge i et miljøperspektiv fra dag én.

Fra Regjeringas side er det et uttalt mål at innen 2009 skal alt CO₂-utslipp til luft fra Kårstøanlegget være fjernet, og det skal bli mulig å bruke CO₂ som trykkstøtte for felt i Nordsjøen. Regjeringspartiene er svært tilfredse med at det gjennom økonomiske virkemidler og satsing på ny teknologi nå legges opp til at oppstart av nye konsesjoner til gasskraft skal basere seg på CO₂-rensing.

Vi skal i tillegg holde oppe trykket på forskning på de fornybare energikildene. Regjeringa har økt bevilgningene på forskningskapitlet med 15 mill. kr, som uavkortet skal gå til styrking av forskningsprogrammene RENERGI og Climit.

Arbeiderpartiet er tilfreds med at Regjeringa har økt budsjettkapitlet for miljøvennlig gassteknologi med 20 mill. kr utover det Bondevik-regjeringa foreslo, og at økningen øremerkes igangsetting av tiltak med CO₂-håndtering og verdikjede for CO₂.

Innenfor våre internasjonale klimaforpliktelser må en større del av naturgassen som utvinnes på norsk sokkel, tas i bruk innenlands til industri-, energi- og transportformål. Det er vår målsetting at Norge skal bli verdensledende innen miljøvennlig bruk av gass.

Avslutningsvis vil jeg komme litt inn på omfanget av den petroleumsfrakten som går fra Murmansk, langs vår kyst og videre sørover. Oljevernberedskapen i nord er et kapittel som vi skal vie stor oppmerksomhet. Vi vet at det fraktes tonnevis med olje langs vår kyst, og overvåkings-sentralen i Vardø, som skal settes i drift i 2007, er viktig i forhold til det arbeidet. Jeg vil også tro at det settes i gang en stor debatt om Kystvaktas rolle, om oljevernberedska-

pen og ansvaret for operativ handlingskapasitet. Øvelsen Barents Rescue gav oss noen svar, men den etterlot også veldig mange spørsmål – spørsmål som må finne sin løsning.

Presidenten: Den reglementsmessige tid for formid-dagens møte er omme.

Møtet blir nå hevet, og nytt møte settes igjen kl. 18.

Møtet hevet kl. 15.

Møte mandag den 12. desember kl. 18 President: **T h o r b j ø r n J a g l a n d**

D a g s o r d e n :

Sakene på dagens kart (nr. 26)

Man fortsatte behandlingen av

s a k n r . 1

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2006, kapitler under Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet (rammeområdene 12 og 13) (Budsjett-innst. S. nr. 9 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 1 (2005-2006) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005-2006))

s a k n r . 2

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om endring på statsbudsjettet for 2005 under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 30 Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder (Innst. S. nr. 32 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 4 (2005-2006))

s a k n r . 3

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Børge Brende, Line Henriette Holten Hjemdal og Gunnar Kvasheim om statlig erverv av eiendommen Vestre Vollane på Hardangervidda (Innst. S. nr. 33 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:7 (2005-2006))

Torbjørn Andersen (FrP) [18:01:22]: Siden 1980 har forbruket av elektrisitet i Norge økt med nesten 50 pst., noe som tilsvarer en økning på over 1 TWh pr. år i gjennomsnitt. Økningen i det norske elektrisitetsforbruket har i løpet av de siste 15 årene vært mer enn tre ganger større enn økningen i ny kraftproduksjon. Denne betydelige ubalansen mellom tilbud og etterspørsel av strøm har skapt en svært stram kraftbalanse og en stadig mer bekymringsfull og svekket forsyningssikkerhet i Norge.

Siden 99 pst. av Norges elektrisitetsforbruk og 46 pst. av vårt totale energiforbruk er basert på vannkraft, vil et år med nedbørssvikt føre til stor sårbarhet, også fordi kraftbalansen selv i et normalår er blitt betydelig svekket de siste årene. Det er derfor i dag en absolutt berettiget grunn til å advare mot et forsyningssituasjonen i Norge kan bli svært dramatisk dersom – eller skal vi heller si når – et tørrår inntreffer. Både Finland, Sverige og Norge har i dag en negativ kraftbalanse samlet sett, selv i et år med normal, gjennomsnittlig nedbør. Norge har derfor ingen fullgod garanti for at et effektivt nordisk energimarked kan hjelpe Norge gjennom et tørrår, slik tilfellet var i 2002/2003.

Dette er i lengden en uholdbar situasjon. Det kreves derfor handling, og vi trenger langt mer offensiv og kraft-

full energipolitikk og energipolitisk strategi i Norge. Norge trenger en ny energipolitikk som legger til rette for en nødvendig utbygging og økt kapasitet, basert både på mer vannkraftutbygging og på tilskudd fra andre fornybare energikilder, samt ikke minst økt kraftproduksjon basert på norsk gass. Norske myndigheter må ha en bevisst strategi for å skape en mer robust kraftforsyning, og i dag er det først og fremst gass som er det mest aktuelle alternativet for betydelig kraftutbygging i Norge.

Norge er i dag verdens tredje største nettoeksportør av olje og gass. Vi har eksportert gass siden 1977, men allikevel bare i svært beskjeden grad maktet å utnytte norsk gass til kraftproduksjon i Norge. Dette er, som det er nevnt i debatten tidligere i kveld, paradoksalt. I Norge og Norden har vi svært gode forutsetninger, ja, langt bedre forutsetninger enn de fleste andre land for å møte våre framtidige energiutfordringer på en god miljømessig måte, og på en måte som gjør vår industri og vårt næringsliv konkurransedyktig, basert på god tilgang på billig energi. Men så langt har den nye regjeringen slett ikke klart å markere seg særlig positivt på det energipolitiske området. Det er, slik Fremskrittspartiet vurderer det, og ut fra de signalene vi har fra Regjeringen så langt, meget lite som hittil tyder på at Stoltenberg-regjeringen vil føre en mer offensiv og ambisiøs energipolitikk enn det den forrige regjeringen Bondevik presterte.

Forslaget til statsbudsjett som vi behandler i dag, understreker i seg selv Regjeringens passive og uforutsigbare energipolitiske linje. Budsjettforslaget varsler ingen store energipolitiske ambisjoner. Kostnadene knyttet til CO₂-rensing av gasskraftverk er langt fra avklart, og signalene så langt i forhold til småkraftverk og et eventuelt framtidig pliktig elsertifikatsystem virker ikke særlig oppløftende.

Konklusjonen må være at Norge har svært gode forutsetninger for å møte de energimessige utfordringene vi står overfor vedrørende kraftbalanse og forsyningssikkerhet. Men én viktig forutsetning har sviktet hittil, og det er den politiske. Der ligger Norges energipolitiske dilemma: Mangelen på politisk vilje til å finne løsninger når det gjelder de energimessige utfordringer og problemer, er prekær. Det har lenge vært et problem for norsk energipolitikk.

Fremskrittspartiet har i flere år vært svært kritisk til de andre partienes mangel på offensiv energipolitikk. Fremskrittspartiet har lenge tatt de nasjonale energipolitiske realiteter på ramme alvor, dessverre uten å få særlig gehør hos de andre partiene her på Stortinget. Akkurat det vekker grunn til alvorlig bekymring, og vi frykter det verste når det gjelder den framtidige situasjonen vedrørende kraftbalanse og forsyningssikkerhet i Norge.

Asmund Kristoffersen (A) [18:06:49]: Den dokumentasjonen på jordas miljøtilstand som på forskjellig vis ble lagt fram under de nylig avsluttede klimaforhandlingene i Montreal, gav en hel verden et meget alvorlig bilde av situasjonen i dag og en forventet utvikling i framtiden. Selv om miljøutfordringene består av mange enkeltele-menter som f.eks. enorme mengder med miljøgifter i jord,

vann og luft, er nok klimaproblemene de aller største og kanskje de vanskeligste å løse. Selv om noen måtte ha ment at endringer i klima kunne ha andre årsaker enn menneskeskapte, er dette ikke lenger noen diskusjon blant seriøse forskere.

ACIA-rapporten om allerede synlige klimaendringer i Arktis og nordområdene og forestående kraftige endringer er egentlig skremmende fakta som påkaller alles oppmerksomhet. Temperaturen har økt dobbelt så raskt i Arktis de siste 50 årene som på resten av kloden. Pr. i dag regner en med at temperaturen vil øke mellom 4 og 6 grader i Arktis i løpet av ca. 100 år. En kraftig økende smelting av fastlandsisen i sommermånedene på Grønland, havis rundt polområdene som både er tynnere og minker i utstrekning, smelting av tundraen m.m. viser at disse klimaendringene nå begynner å ramme befolkningen i disse områdene. Marine økosystemer i Nord-Atlanteren er i endring, med konsekvenser for bl.a. fiskeri, sjøfugl, hval og sel. En mulig svekkelse av Golfstrømmen kan være katastrofal.

Denne regjeringen har satt seg som mål at Norge skal bli et foregangsland i miljøpolitikken. Det er et viktig signal både for vår egen politikk innenlands og som drivkraft i vårt internasjonale arbeid på klima- og miljøområdet.

Det er ofte slik at for å få til handling, må en ha god dokumentasjon på behovet for å handle. De fleste forandringer kan bare observeres og klargjøres gjennom langvarig forskning og overvåking. Jeg mener derfor at overvåkingsprogram er et svært viktig redskap, og at overvåking må styrkes nasjonalt.

Jeg vil også her understreke den betydning som de frivillige miljøorganisasjonene har som pådrivere i miljøarbeidet og for å styrke kunnskapen om og interessen for miljøarbeid i befolkningen. Det er derfor svært bra at Regjeringen allerede i budsjettet for 2006 vil styrke dette arbeidet med økende bevilgninger.

Kraftbalansen i Norge er bekymringsfull, som mange har vært inne på før i dag. Selv i et normalt nedbørsår må vi importere kraft. Jeg kjenner rimelig godt til kraftsituasjonen i de andre nordiske land gjennom mitt arbeid i Nordisk Råd. Fra at vi i Norden opp til nå har hatt en balanse mellom produksjon og etterspørsel, går vi nå inn i en situasjon med underbalanse. Selv om det nordiske energimarkedet nå fungerer ganske godt som en enhet, betyr det at de nordiske land ikke lenger er selvforsynt med kraft i en normalsituasjon, til tross for at Sverige oppruster sine atomkraftverk, Finland bygger minst ett nytt og danskene dekker ca. 20 pst. av sitt behov gjennom vindkraft. Dette tilsier at Norge ikke kan stole på at det er kraft nok i det nordiske markedet når vi har underdekningsperioder. Samtidig er det visse kapasitetsproblemer i kraftutvekslingen som ytterligere bør gi oss bekymringer.

Import fra Nordens naboer betyr import av atomkraft fra russiske atomkraftverk av tsjernobylytten – som allerede burde vært stengt på grunn av risiko for atomulykker – og import av sterkt forurensende kullkraft. Dette er i seg selv miljømessig umoralsk. Slikt kan vi ikke fortsette med.

Vi må derfor gjøre som Regjeringen har foreslått: satse på alternativ kraft, sette inn tiltak for å redusere vekst i forbruket og bygge gasskraftverk med CO₂-håndtering. Jeg vil sterkt understreke behovet for å komme videre med byggingen av disse gasskraftverkene.

Jeg er med meget god grunn bekymret for kraftsituasjonen i min egen region, Midt-Norge, og da spesielt Møre og Romsdal. Om få år vil det ikke være kraft nok til verken husholdningene eller industrien, og overføringskapasiteten er sterkt mangelfull når det gjelder å dekke det framtidige behovet. Denne situasjonen krever omgående oppmerksomhet. Det blir om kort tid to ilandføringssteder for gass i fylket, og begge steder er meget godt egnet til gasskraftverk. Dette må utnyttes.

Statsråd Odd Roger Enoksen [18:12:02]: Jeg har lyttet med interesse til debatten i dag. Forsynings sikkerhet på energisiden har stått sentralt i de aller fleste innlegg. Stortinget er samstemt i synet på at vi ikke skal basere vår energipolitikk på import, men ha balanse mellom produksjon og forbruk. Med ett unntak er alle partiene også enige om at vår største miljøpolitiske utfordring er klimaendringene. Dette er et godt utgangspunkt for dagens debatt.

Norsk energiforsyning har blitt mer sårbar for svikt i nedbøren enn tidligere. Fra å ha overskudd av kraft i et år med normal nedbør på begynnelsen av 1990-tallet, har vi i dag, som flere av talerne har påpekt, underskudd på kraftbalansen også i et normalår. Med de ressursene vi har i Norge, stiller vi oss veldig galt om denne utviklingen bare fortsetter. Hensynet til forsynings sikkerhet og miljø gjør at balansen mellom egen produksjon og forbruk må få stor oppmerksomhet i tiden framover. Regjeringen vil derfor legge til rette for økt kraftproduksjon ved en aktiv satsing på miljøvennlige energiformer. Det er fortsatt viktig å utnytte den etablerte vannkraftkapasiteten gjennom bl.a. å utnytte potensialet som ligger i opprusting av de eksisterende vannkraftverk. Det er også et betydelig potensial for bygging av både små-, mini- og mikrokraftverk. Men vi er for ensidig avhengig av vannkraft. Derfor er det nødvendig også å satse på energieffektivisering og nye fornybare energikilder. Vi må sørge for å ha et mer variert energisystem uten skadelige utslipp. Regjeringen vil derfor øke Enovas totalmål for energisparing og ny fornybar energi. Vi har et stort potensial for nye fornybare energikilder som f.eks. vind, bioenergi, sol, bølge- og tidevannskraft.

Regjeringen vil også arbeide for å legge til rette for økt miljøvennlig bruk av naturgass både til kraftproduksjon og til direkte bruk i industri og husholdninger. Dette vil til sammen bidra til en mer variert og dermed mindre sårbar energiforsyning.

I Soria Moria-erklæringen er det skissert en ambisiøs plan for å realisere CO₂-håndtering og skape en verdikjede for CO₂ i tilknytning til gasskraft. Det er helt nødvendig at dette temaet blir fulgt opp på en skikkelig måte. Spørsmålet om gasskraft har vært en sentral energipolitisk sak siden Naturkraft i 1996 fremmet søknad om å bygge gasskraftverk. Siden den tid har det vært mange ut-

redninger, ikke minst fra Oljedirektoratet, som har slått fast at det er et betydelig teknisk potensial for CO₂-injeksjon for økt utvinning på norsk sokkel.

Det er en krevende oppgave å oppfylle målsettingene i Soria Moria-erklæringen. Men i motsetning til tidligere regjeringer vil denne regjeringen ta den utfordring det er å bidra til å løse et av de store miljøproblemene, nemlig klimaendringene, samtidig som vi kan bidra til å øke oljeutvinningen på norsk sokkel. Det forarbeidet som Regjeringen nå igangsetter, vil bestå av et konkret samarbeid med aktører som er aktuelle leverandører av teknologi, samt med potensielle selgere og kjøpere av CO₂.

Jeg registrerer at opposisjonen er utålmodig i forhold til å få greie på hvem som skal betale de ulike andelene av kostnadene. Det er behov for å etablere et best mulig grunnlag for å vurdere nødvendig omfang av det statlige engasjementet i etablering av en verdikjede for CO₂. Det betyr ikke at Regjeringen har tenkt å vike tilbake for å realisere dette, men rett og slett at vi skal gjøre den jobben som er nødvendig.

I 2006 er det foreslått bevilget 20 mill. kr for å igangsette nødvendige forarbeider. Dette vil sikre organiseringen av det statlige engasjementet, og det skal skje innenfor forsvarlige juridiske og økonomiske rammer. Bevilgningen på 20 mill. kr kommer altså i tillegg til satsingen på teknologiutvikling gjennom Gassnova og forskning på CO₂-håndtering gjennom Forskningsrådet.

Noen ord om utfordringene på sokkelen. Petroleumsektoren er av stor betydning for norsk økonomi. Vi har i dag utnyttet ca. 1/3 av ressursene på kontinentalsokkelen. Norsk sokkel har derfor fortsatt mye å by på. Det er vår oppgave å utnytte Norges naturgitte potensial til landets beste. Det er høy aktivitet for tiden. Investeringene er rekordhøye og produksjonsnivået nærmer seg raskt et forventet toppnivå.

I et lengre perspektiv ser jeg to hovedutfordringer for olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel. For det første er det nødvendig å finne nye ressurser. I dag høster vi av funn og investeringer som ble gjort på 1980- og 1990-tallet. Den andre hovedutfordringen er å utnytte de ressursene vi allerede har påvist, på en best mulig måte. Dette innebærer økt utvinning fra produserende felt, utvikling av funn som er gjort, og god utnyttelse av infrastrukturen offshore. Selv om aktiviteten har pågått i 40 år, er det fortsatt mye å hente. Jeg er derfor glad for at det er en samlet komite som står bak prioriteringen om å øke bevilgningene til forskning på dette området. Det er en helt nødvendig økning om vi skal klare å nå de ambisjonene vi har på dette området.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torbjørn Andersen (FrP) [18:17:29]: Statsråden hadde et poengtert innlegg med fokus på helt sentrale energipolitiske utfordringer som landet står overfor. Statsråden har også vært tidlig ute og varslet at han vil rette stor oppmerksomhet nettopp mot kraftbalanse og forsyningssikkerhet i Norge. Det er Fremskrittspartiet veldig fornøyd med. Men selv i et normalår har vi altså under-

skudd i Norge. Og i et tørrår kan vi komme ned i en produksjon på rundt 90 TWh. Det er klart at vi ikke har importkapasitet til å dekke opp et slikt underskudd. Da er mitt spørsmål: Hvilke kriseplaner og beredskapsplaner har egentlig Regjeringen for å opprettholde kraftforsyningen dersom – eller skal vi heller si når – et tørrår inntreffer i dette landet? Dette er et helt relevant og reelt scenario som Regjeringen og ansvarlige myndigheter må ha et svar på.

Statsråd Odd Roger Enoksen [18:18:43]: La meg først få lov til å replisere til representanten Andersens hovedinnlegg at det faktisk har vært flertall i denne sal fra 1996 for å bygge gasskraftverk. Nå har man så vidt gått i gang med bygging av gasskraftverk på Kårstø, og det er ikke mangel på vilje fra denne regjeringen som gjør at vi har kommet i den situasjonen vi er i i dag. Det er et sammensatt bilde.

Så til forsyningssikkerhet og beredskapsplaner. For det første vil det i løpet av neste år, eller tidlig i 2007, være ferdigstilt en ny kabel til Nederland, NorNed. Det vil øke importkapasiteten en del. Den forrige regjeringen satte i gang et arbeid etter krisen vi hadde vinteren 2002/2003, bl.a. for å få til avtaler med industrien om å redusere forbruket i perioder med knapp energitilgang.

Vi er på mange områder nødt til å videreføre det arbeidet som den forrige regjeringen igangsatte. Nå er heldigvis situasjonen den at vi for inneværende vinter er i en svært god forsyningssituasjon. Vi har langt mer vann i magasinene enn det vi normalt har på dette tidspunkt, så for vinteren som nå kommer, er det ingen grunn til å være nervøs. Men dette er et arbeid som Regjeringen i aller høyeste grad tar på alvor i forhold til situasjonen vi har.

Børge Brende (H) [18:20:21]: Jeg er veldig fornøyd med at statsråd Enoksen i dag slår fast at det at Norge skal oppnå kraftbalanse, er en svært viktig prioritering for Regjeringen.

Så forstår statsråden også godt at opposisjonen er utålmodig når det gjelder spørsmålet om hvem som skal dekke en eventuell ekstraregning når det gjelder CO₂-håndtering. Grunnen til at vi er utålmodige i forhold til det, er at dette spørsmålet må avklares for at man skal kunne realisere de gasskraftverkene som nå venter langs Vestlandskysten og oppover til Trøndelag.

Tidligere statsråd Olav Akselsen har uttalt til Dagsavisen:

«Arbeiderpartiet kaller det en tragedie for Norge at regjeringen ikke gjør noe for å få bygd gasskraftverkene. – Med en mer aktiv regjering ville det blitt bygd gasskraft nå.»

Mitt spørsmål til statsråd Enoksen er: Når man nå har bestemt seg for at det skal kreves CO₂-håndtering av gasskraftverkene, og gasskraftverktutbyggerne sier at de ikke har anledning til å dekke en slik ekstraregning uten at det blir manglende økonomi i prosjektet, kan statsråden forsikre Stortinget om at dette kravet ikke skal hindre en gjennomføring av gasskraftverkene, og at staten stiller opp med det som er nødvendig?

Statsråd Odd Roger Enoksen [18:22:02]: Regjeringen har definitivt ikke til hensikt å håndtere dette på en måte som hindrer bygging av gasskraftverk på Kårstø, bl.a., som er det gasskraftverket som er i gang. Jeg går ut fra at det sitatet som representanten Brende hadde fra Olav Akselsen, er noen måneder gammelt, mens den forrige regjeringen satt. For det stemmer at det ikke ble gjort så veldig mye for å få bygd dette gasskraftverket.

Det er vel også kjent at undertegnede har hatt et sterkt engasjement i forhold til nettopp rensing av CO₂ fra gasskraftverk, hvis det skulle bli en realitet. Det engasjementet er ikke blitt noe mindre nå.

Det er altså slik at Regjeringens ambisjon er å etablere en verdikjede, der vi skal få økt oljeutvinning igjen som et resultat av CO₂-håndtering. Det er et ambisiøst mål Regjeringen har satt seg, men hvis vi lykkes med det, vil vi som nasjon kunne få mer ut av CO₂-håndtering enn noe annet land kan få, og dermed også få en positiv økonomi ut av dette. Så det skal ikke stå på Regjeringens vilje til å løse dette, det kan jeg love.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [18:23:21]: Oljeproduksjonen på norsk sokkel faller langt mer enn ventet, viser nye tall. Statsråden tok derfor i helgen til orde for økt leteaktivitet. Også i sitt innlegg her i dag sier han at man bør prøve å finne nye forekomster, og også øke utvinningsgraden. Jeg tolker da statsråden dit hen at økt leteboring – i håp om å gjøre nye og store funn – vil bli prioritert framover fra Regjeringens side, slik at det norske oljeeventyret kan fortsette, og da på bekostning av satsing på fornybar energi.

Statsråd Odd Roger Enoksen [18:24:16]: Oljeaktivitet skal definitivt ikke gå på bekostning av satsing på alternativ energi. Vi snakker her om to ulike ting. Regjeringen har store ambisjoner i forhold til satsing på alternativ energi og på energisparing. Det er helt nødvendig for å sikre en kraftbalanse.

Når det gjelder økt utvinning, dreier det seg først og fremst om økt utvinning på felt der vi allerede er i gang med produksjon. Det er store verdier som ligger skjult i de felt som vi allerede er i gang med, hvis vi klarer å øke utvinningsgraden. Det er også et prioritert område. Det vil fremdeles ligge store ressurser i det vil kaller for modent område. Der er det nødvendig å gjøre funn i tilknytning til eksisterende installasjoner, mens installasjonene fremdeles står på sokkelen. Vi snakker om små funn. Vi snakker om haleproduksjon, og dermed også nødvendigheten av å få tatt de små funnene mens installasjonene er på plass. Ellers vil det ikke være lønnsomt i å gjøre det. Derfor vil dette spesielt være prioritert fra Regjeringens side framover.

Gunnar Kvasheim (V) [18:25:37]: Statsråden sa i sitt innlegg at den nye regjeringen vil satse mer på CO₂-rensing og CO₂-håndtering. De kalde fakta er at når budsjettet er vedtatt, vil de nye regjeringspartiene bruke 5 mill. kr mindre på dette enn det de partiene som utgjorde Samarbeidsregjeringen, ville bruke.

I Soria Moria-erklæringen vil Regjeringen at et statlig selskap skal få ansvar for å skape en verdikjede for transport og injeksjon av CO₂. I statsbudsjettet er ikke det operative ansvaret for dette adressert. I et brev til statsministeren og olje- og energiministeren har ulike organisasjoner tatt til orde for at Petoro får ansvaret for å koordinere dette arbeidet.

Er statsråden enig i at Petoro utmerker seg som best egnet for denne viktige oppgaven? Og når kan dette spørsmålet bli avklart? Det haster med å komme i gang, selv om utslippene på Kårstø ikke skal renses innen 2009, men i løpet av 2009.

Statsråd Odd Roger Enoksen [18:26:50]: Jeg merket meg at representanten Kvasheim i sitt hovedinnlegg tidligere i dag var svært offensiv når det gjelder hva opposisjonen har gjort etter at de gikk ut av regjeringskontorene. Den satsingen som Kvasheim nå refererer til, var man altså ikke i stand til å få til mens man satt i regjering. Da prioriterte man skattelette. Dermed hadde man ikke den satsingen som denne regjeringen har. Man var ikke i stand til å sette av penger til CO₂-håndtering. Man var ikke i stand til å lande i spørsmålet om heimfall – det var oppe i debatten tidligere i dag – som man har hatt fire år på seg til å gjøre. Man var ikke i stand til å etablere et industriregime. Og jeg vil vel helst tro at man heller ikke ville brukt penger på å kjøpe Vestre Vollane, som har vært et tema i dag. Den forrige regjering har også brukt mindre penger på miljøområdet enn det denne regjeringen gjør. Til tross for det har altså Gunnar Kvasheim prestert å holde fanen svært høyt i debatten i dag. Det får stå for Gunnar Kvasheims regning. Vi har sett det budsjettet som den forrige regjering la fram, og vi vet hva man stod for.

Regjeringen er i disse dager i ferd med å ta en beslutning når det gjelder organisering av håndtering av CO₂. Vi skal komme tilbake til den saken.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [18:28:11]: Senterpartiet har tapt mange viktig hjertesaker i forhandlinger på Soria Moria – og i debatten for øvrig. Når en ser på rovdyrproblematikken rundt Elverum, er jo det i seg selv et bevis på at Senterpartiet ikke har blitt lyttet til. I tillegg ser vi også at kravet om vernepause er blitt lagt i en skuff.

Jeg registrerer at representanten Borten Moe omtaler kalkingspolitikken til Regjeringen som offensiv, til tross for at de kutter med 30 pst. Og representanten Borten Moe har allerede nå vist at han trives så dårlig i det sosialistiske selskap at han begynner å trygle Kristelig Folkeparti og Venstre om å komme inn i et samarbeid – ikke fordi man trenger stemmene, men sannsynligvis fordi man trenger noen likesinnede. Representanten prøvde å framstille småkraftpolitikken som veldig offensiv. Da blir jeg veldig nysgjerrig. Jeg håper at statsråden kan forklare tiltak Regjeringen planlegger for å sikre at småkraftpolitikken blir så offensiv som representanten Borten Moe ønsker, i forhold til den restriktive politikken de har lagt fram i Soria Moria-erklæringen.

Statsråd Odd Roger Enoksen [18:29:26]: Man kan ikke ha lest Soria Moria-erklæringen spesielt grundig når det påstås at Senterpartiet har tapt mange viktig saker. Jeg vil bare minne om den massive satsingen på økning i kommuneøkonomien som vi ser for neste år, og den betydning det vil ha i forhold til satsing på svært mange av de områdene som vi har brukt tid på å drøfte i dag.

Det er overhodet heller ikke noen defensiv holdning i Soria Moria-erklæringen til satsing også på småkraft-, på minikraft- og på mikrokraftverk. Det det er diskusjon om, er hva som skal inkluderes i de grønne sertifikatene. Men det står altså at man skal utnytte det potensialet som ligger i dette, innenfor miljømessig forsvarlige rammer. Der har vi flere virkemidler. Vi har Energifondet som ett alternativ, ved Enova. Vi er i gang med et arbeid med grønne sertifikater for å se på utformingen av det og på hva det vil innebære. Det er altså slik at hvis vi tar noe ut av sertifikatordningen, men beholder Energifondet, vil det gjennom Energifondet kunne bli satset enda kraftigere på de energikildene som blir igjen i Energifondet.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Khalid Mahmood (A) [18:30:57]: Miljø- og klimaspørsmålet er av de aller største utfordringene som vi står overfor i vår nyere moderne tid. Derfor er vi glad for at den sittende regjering, utgått fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV, har dette som et av sine hovedsatsingsområder. Det er også gledelig å diskutere denne saken to dager etter at de vanskelige klimaforhandlingene i FN-regi i Montreal endte med en enighet som er i tråd med veldig mange miljøvenners ønske. Den norske delegasjonen, ledet av miljøvernministeren, gjorde en god figur for Norge som en miljøvennlig nasjon som vil vedstå seg sine globale forpliktelser til å bidra til forbedring av klimaet.

Vi er klar over at ikke i noen andre saker er landene mer avhengige av hverandre enn i miljø- og klimasaker. Alle land er avhengig av hverandre for å få til en forbedring her. Det er mulig for et lands befolkning å leve uten å ta hensyn til andre i andre land når det gjelder de materielle godene. Noen kan være fattige rett ved siden av de rike land. Våre landegrenser gir oss mulighet og rett til å leve uavhengig av andre innenfor våre grenser. Men miljø og klima kjenner ingen landegrenser. Luften beveger seg over landegrenser uten å vise respekt for grensekontroll, og uten å ta en tur innom tollene, om den bærer med seg for store mengder CO₂. Røyken som spyttes ut av pipene i ett land, beveger seg akkurat i den retning og mot det landet den vil uten å ha behov for visum, og den sure nedbøren som daler ned i våre elver og innsjøer, har ikke behov for å søke asyl for å være der den er. Dette er med på å understreke at det å ta vare på miljøet og klimaet er et globalt ansvar som alle er avhengig av. Derfor mener jeg og Arbeiderpartiet at vårt internasjonale engasjement, enten det er gjennom Kyoto-avtalen eller u-hjelp, er med på å trygge våre nære omgivelser også.

Vi vet at vi har et stort ansvar, men vi vet også at alle store saker starter med små handlinger. Våre lokale valg

er premissgivende for utvikling på globalt nivå. Den sittende regjering gjør det som flertallet av folket i Norge ønsker, nemlig å satse sterkt på miljøet.

Et annet område som Regjeringen har framhevet, og som gleder oss, er arbeidet for styrking av friluftslivet. Ikke bare er 2005 erklært som Friluftslivets År, men vi vet også at friluftsliv er en kilde til livskvalitet, rekreasjon og bedre folkehelse. Det er ikke til å legge skjul på at et aktivt friluftsliv krever en innsats fra myndighetenes side for å legge til rette for at mange av naturområdene kan tas i bruk av fellesskapet. Utøvelse av aktivt friluftsliv er avhengig av allemannsretten. Derfor er det viktig at dette ikke svekkes, og at det gjøres kontinuerlig arbeid for å sikre at allemannsretten står sterkt både i juridisk og i allmenn rettsoppfatning.

Å bevare allemannsretten og sikre allmennheten tilgang til viktige naturområder er svært viktig. For å utvide friluftsområdene er det viktig at staten legger ut egnede statseiendommer til friluftsmål, men staten må også kjøpe eiendommer for å gi fellesskapet tilgang til disse – bl.a. strandsoner. Derfor var det stor glede i Oslo da den sittende regjering som en av sine første handlinger gikk ut og kjøpte en eiendom på Bygdøy i Oslo for å gi allmennheten tilgang til strandsonen som lenge var stengt med store gjerder, siden den var privat eiendom. Dette viser at Regjeringen har satt i gang en prosess der allmennheten og fellesskapet har noe å glede seg til i tiden som kommer.

I etterkant av dette kjøpet har det vært hevdet fra enkelte hold at staten har gjort et feil kjøp. Men sett fra Oslos befolknings side var det en meget kjærkommen og god handling, for det er ingen tvil om at strandsonen i østlandsområdet er blitt spist opp bit for bit av private i de siste årene, noe som har redusert allmennhetens tilgang.

Avslutningsvis vil jeg si at hvis man deler 30 mill. kr – som denne eiendommen på Bygdøy kostet – på befolkningen som bor i Oslo, er det ikke mer enn 56 kr pr. innbygger. 56 kr pr. innbygger for å få tilgang til strandsonen er ingen høy pris hvis vi veier det opp mot den verdien som ligger i at vanlige mennesker har tilgang til naturområder i sin umiddelbare nærhet.

Presidenten: De talere som heretter har ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [18:35:36]: På noen områder har denne debatten vært spennende. Vi har fått noen avklaringer. For det første er jeg glad for de positive signalene, slik jeg tolker statsråd Bjørnøy, i forhold til krav til CO₂-håndtering ved framtidige gasskraftverk. Dette var et steg i riktig retning, slik Kristelig Folkeparti ser det.

Videre har vi hatt en debatt om den helhetlige forvaltningsplanen og eventuelt nye vinklinger/dreininger av denne. Begrepene «verneplan», «industriplan» eller «handlingsplan», som er brukt i salen i dag, er tilnærming, slik jeg ser det, som ikke blir riktige. Begrepet «en helhetlig forvaltningsplan» beskriver noe av det vi skal få oss forelagt, nemlig en helhet. Det er en helhet med kanskje fire store delområder – det er konsekvenser for petro-

leumsvirksomheten, det er fiskeriene, det er skipsfarten, og det er de ytre påvirkningene. Disse fire delområdene skal inngå i det vi skal få oss forelagt. Formålet med forvaltningsplanen må jo være å etablere rammebetingelser som gjør det mulig å balansere næringsinteresser knyttet til industri, sjøtransport og petroleumsvirksomhet innenfor rammen av en bærekraftig utvikling.

Derfor er jeg veldig glad for at representanten Sørensen presiserer i debatten at det denne regjeringen gjør, er bare å følge opp de politiske føringer som er lagt av den tidligere regjering. I Politisk kvarter for en uke siden ble det sagt at behandlingen av den helhetlige forvaltningsplanen og den 19. konsesjonsrunde vil gå mer eller mindre parallelt. Siden dette ble sagt av en ansvarlig statsråd, stoler jeg på dette, ellers vil det være uheldig, slik Kristelig Folkeparti ser det, å behandle forvaltningsplanen etter at den 19. konsesjonsrunde er avgjort i Regjeringen.

Gunnar Kvasheim (V) [18:38:16]: Jeg registrerte av miljøvernministerens svar på mitt spørsmål i replikk-runden at Regjeringen ikke vil binde seg til SVs målsetting om at mer enn 50 pst. av Kyoto-forpliktelsen skal tas på hjemmebane. Det betyr at vi i nok en miljøsak ser at Regjeringens politikk faller ned på en annen side av gjerdet enn det som er SVs politikk. Det er tilfellet når det gjelder petroleumsfrie soner, hva tolkningen av «innen 2009» og rensing av utslippene fra gasskraftverk skal være, og altså på dette området når det gjelder Kyoto-forpliktelsene.

Jeg synes miljøvernministeren framstår som ambisiøs på bortebane når det gjelder klimaufordringene, men svært uklar på hjemmebane.

I den debatten som vi har hatt i dag, har begrepene «verneplan» og «industriplan» blitt brukt om forvaltningsplanen for nordområdene. Statsråden har brukt begrepet «verneplan». Jeg registrerer at Tore Nordtun sier at å bruke begrepet «verneplan» om forvaltningsplanen er en misforståelse. Det kunne være interessant å høre om miljøvernministeren er enig i det, og hvordan hun vurderer «industriplan» som dekkende betegnelse på den planen som skal sortere mellom næring og fisk i nord.

Statsråden var også inne på at skatte- og avgiftspolitikken kan brukes for å få en bedre miljøpolitikk. Det kunne være interessant for Stortinget å høre statsråden kort si litt om hvilke endringer hun ser for seg i skatte- og avgiftspolitikken for å nå den ønskede endringen når det gjelder miljøatferd.

I sitt innlegg sa Ola Borten Moe at uansett kommer ikke den nye regjeringen til å gjøre noe som er verre enn det den gamle gjorde når det gjelder småkraftverk, så det kan ikke oppstå noen skade. Det er en fundamental misforståelse. Den forrige regjeringen gjorde det klart at småkraftverk skulle inn under ordningen med grønne sertifikater. En rekke aktører la det til grunn, og har satt i gang arbeid med konkrete prosjekter. Det som nå har oppstått, er en uklarhet som har ført til sterke reaksjoner fra store deler av Distrikts-Norge, og det bygger selvfølgelig på realiteter som disse folkene det her er tale om, er svært bevisste på.

Avslutningsvis vil jeg si at vi trekker forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vedrørende Vestre Vollane, da det er tilnærmet identisk med det som utgjør flertallsinnstillingen.

Dag Terje Andersen (A) [18:41:15]: Jeg har lyst til å ta utgangspunkt i at det i år er Friluftslivets år. Det er rørende enighet mellom – jeg tror – alle partier om at den rettigheten vi som innbyggere her i landet, og for så vidt tilreisende, har til å bruke utmarka i Norge, den skal ligge fast. På det punktet er enigheten veldig bred. Men når en kommer til praktisk tilrettelegging for at vi skal utøve friluftslivet vårt, da kommer tvert imot noen av de tydeligste skillelinjene i norsk politikk fram.

Jeg har hørt flere her i dag som har brukt Bolærne-saken i Vestfold som eksempel i miljøpolitikken. Den var veldig tydeliggjørende. Det vakte sterkt engasjement blant politikere i Vestfold, med fylkesordføreren i spissen, og blant mange innbyggere i Vestfold da vi ble klar over at Høyres filosofi var å selge en offentlig eiendom som er en perle på kysten i Vestfold, til markedspris – altså til den som har mest å by – ja, da var reaksjonen sterk. Derfor er vi veldig glade for at vi klarte å snu den saken slik at øya i stedet kom allmennheten til gode. Men det gikk altså et veldig tydelig skille her, ved å la dem som har størst evne til å betale, gå foran allmennhetens interesser i området. Den øya er berget for framtiden, for fellesskapet. Men det er en tydelig forskjell: Vi vet at Vestfold Arbeiderparti har vært blant dem som har stått på for at vi skal få mer penger til å kjøpe opp eiendommer langs kysten, og for at vi skal bruke juridisk bistand til kommunene for å bevare allmennhetens rettigheter, mens vi vet at Høyres tilsvarende organisasjonsledd går inn for at Fylkesmannen skal få mindre myndighet til å stoppe dispensasjoner for nedbygging av strandsonen. Der er forskjellene tydelige. Jeg skulle ønske at Høyre, på samme måte som representanten Børge Brende har gitt uttrykk for det i andre sammenhenger, også her kunne tenke på å bruke føre var-prinsippet. For hvis kystsonen blir bygd ned, blir den bygd ned én gang for alle, og muligheten for allmennheten til å bruke den er borte. I de sakene er det noen som får nei til sitt ønske. Enten er det slik at enkeltpersoner får ja til å bygge, da får allmennheten nei til å bruke, eller så får enkeltpersoner nei til å bygge, og da får allmennheten også for framtiden adgang til å benytte de områdene. Spørsmålet er: Hvem skal vi stå ved siden av? For vår del er valget klart: Vi støtter allmennhetens adgang til kysten. Jeg er glad for at Regjeringen tydelig signaliserer det og alt har bevilget de første kronene for å komme lenger på den veien.

Per Roar Bredvold (FrP) [18:44:30]: Rovdyr engasjerer. Det engasjerer om man vil ha flere, det engasjerer om man vil ha færre. Noen vil ikke ha rovdyr i det hele tatt, mens andre vil ha ubegrenset med rovdyr. Slik sett vil vi aldri bli enige om hvilket antall som vil være det riktige.

Som distriktsrepresentant fra Hedmark med både jege-re, bufeholdere, småbarnsfamilier – eller hvem som helst –

rundt meg, ser jeg at rovdirene reduserer vår livskvalitet. De skaper rett og slett uhygge og redsel. Jegere tør ikke slippe eller bruke sine hunder. Bufeholdere må ha dyra mest mulig hjemme. Småbarnsforeldre tør ikke la barna sine leke hvor de vil, etc. Dette betyr at vi lever på rovdirenes premisser.

Det rovdiret jeg spesielt tenker på, er ulv. Selv om det finnes både jerv, bjørn og gaupe, er det ulven som skaper redsel av betydning. De andre dyra er til å leve med – og er i et mindre antall.

I en avisartikkel i Nationen fredag 28. oktober kunne vi lese:

«Elverum likner et ulvereservat»

Hele 14 ulver var observert. Det er ikke rart at slikt skaper noe – eller kanskje mye – redsel. Ved en ulvetelling i et noe større område noen dager etterpå kunne man registrere nærmere 30 ulver. Det sier seg selv at å drive med f.eks. sau på utmarksbeite ikke blir enkelt. Uansett hva man gjør eller får støtte til, vil rovdyrskadene være store. Mat må ulven ha, og den går dit matfatet er. Derfor må det gis fellingstillatelser i henhold til det man ønsker i dette området – noe annet ville være å si at her skal kun ulven være. Det handler om distriktspolitikk, rett og slett. Når næringsgrunnlaget er marginalt fra før, er naturens gaver for viktige til at rovdyra skal kunne ødelegge det.

Som grensefylker er Hedmark og flere andre fylker spesielt ille plassert – fordi Sverige har en enda mer liberal rovdyrpolitikk enn Norge. Her er tallet på ulv atskillig høyere. Noen av disse ulvene er grensedyr, dvs. at de den ene dagen befinner seg på svensk side og den neste dagen på norsk side. Dette skaper selvfølgelig stor frustrasjon på norsk side. Jeg håper at statsråden vil se på denne problematikken, og at hun kan få Sverige til å innse at en stor svensk rovdyrstamme er et stort problem på norsk side.

Dette handler om livskvalitet og om at man i framtiden skal kunne leve av bufe og av det som naturen kan gi av jaktmuligheter og andre opplevelser, slik at folk også i framtiden skal kunne bo ute i distriktene.

For øvrig kan jeg være fristet til å stille følgende spørsmål: Hvor er Senterpartiet som regjeringsparti i denne saken?

Tord Lien (FrP) [18:47:42]: Det kommer til å bli mye ulv her – forhåpentligvis ikke i denne salen, men iallfall omtalt fra talerstolen.

Jeg skal begynne med noe annet. Når man i denne debatten hører hvor lite som er igjen av Senterpartiets miljøstandpunkter, har jeg stor forståelse for at senterpartirepresentanten Ola Borten Moe i sin replikk til Kristelig Folkeparti valgte å angripe Fremskrittspartiet. Men når jeg hører påstander som at Fremskrittspartiet er et parti – jeg siterer fra replikken fra Ola Borten Moe – «som mener at rømt oppdrettslaks bare er en berikelse for det biologiske mangfoldet i elvene våre», må jeg si at et slikt utspill skulle jeg ønske vi hadde sluppet å høre fra denne talerstolen.

Når Ola Borten Moe sammen med komitelederen, Kvasheim, representanten Torny Pedersen fra Arbeiderpartiet og statsråd Bjørnøy viser slik omsorg for villaksen,

finner jeg grunn til å minne om at Direktoratet for naturforvaltning i sine årlige bestandsrapporter peker på ni trusler mot villaksen. Forsuring er den klart alvorligste trusselen. Gyrodactylus salaris truer villaksen i 24 elver, og forsuring truer i 39 elver.

På dette grunnlaget oppfordrer jeg regjeringspartiene til å gi sin tilslutning til forslag nr. 6, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, om bekjempelse av Gyrodactylus salaris, og forslag nr. 14, fra Fremskrittspartiet, om å sikre at igangsatte kalkingsprosjekter blir videreført.

Om rovdyr vil jeg si at det ikke kan være fnugg av tvil om at tilstedeværelsen av 24 ulver i distriktet rundt Elverum må oppfattes som en trussel mot – og jeg siterer fra Soria Moria-erklæringen – «livskvaliteten for folk i rovdyrutsatte områder». Så vil jeg sitere fra Nationen 13. januar 2005. Det gjelder omkamp om rovdyrforliket. Inger S. Enger fra Senterpartiet sier:

«I første omgang er vi nødt til å videreføre kompromisset som ble inngått. Men her vil det sikkert komme omkamper fra vår side.»

«Når konfliktene blir store», skal disse omkampene komme, sier hun. Og hun sier videre:

«Jeg kan ikke si en bestemt dato, men omkampene kommer når konfliktene blir store, og om man ikke håndterer dette (på) skikkelig måte.»

Jeg hadde gjerne sett at en representant fra Senterpartiet bad om ordet til et innlegg og svarte meg på følgende: Hvis Miljøverndepartementet ikke imøtekommer anken om jakt på ulv i Elverum, er da tiden for omkamp om rovdyrpolitikken kommet?

Torbjørn Andersen (FrP) [18:50:36]: La meg tillate meg å si at den debatten vi har hatt her i dag, har vært rimelig kraftløs, og at den ikke gir grunn til noen stor optimisme når gjelder det energipolitiske videre framover for vår nasjon.

Enten Regjeringen vil eller ikke, må den ta innover seg realiteten: De siste 15 årene har det norske strømforbruket økt med over 16 pst., mens produksjonskapasiteten kun har økt med rundt 4,5 pst. Og jeg gjentar: Resultatet av den dramatisk økende ubalansen mellom forbruk og produksjon av elektrisk kraft er at verdens sjetteste største vannkraftprodusent, Norge, selv i et normalår er helt ute av stand til å dekke sitt eget strømforbruk og må basere seg på import fra forurensende danske kullkraftverk. Det er ikke til å tro.

Jeg har derfor med stor bekymring registrert at mens behovet for økt kraftproduksjon har blitt stadig mer prekärt i Norge, har skiftende norske regjeringer og stortingsflertall – istedenfor å fokusere på hvordan landet kan øke kraftproduksjonen – vært opptatt av å forhindre og begrense nye kraftutbygginger, verne flest mulige vassdrag mot kraftutbygging samt skape vanskeligst mulige rammevilkår for bygging av lønnsomme gasskraftverk i Norge. Jeg vil også tillate meg å nevne Øvre Otta, Sauda-utbyggingen og – nå sist – vern av Vefsna samt supplering av Verneplan for vassdrag, som ble vedtatt her i Stortinget 18. februar. Da vernet man hele 7 TWh, noe som tilsvarer

betydelig mer kraft enn det man har klart å bygge ut de siste 15 årene i dette landet. I ett eneste vedtak i februar i år vernet stortingsflertallet mer kraft enn denne nasjonen har klart å bygge ut i løpet av 15 år. Vern er altså blitt viktigere enn kraft i Norge.

Nå er det også slik at Det internasjonale energibyrået, IEA, varsler en økning i verdens energiforbruk på 50 pst. de neste 25 årene, og de aller fleste av verdens nasjoner står overfor en av historiens største utfordringer noensinne: å sikre sine land nok energiforsyning. Norge er i så måte blant de mest heldigstilte. Vi har ressurser som langt overgår vårt nasjonale energiforbruk. Norge har altså i dag ca. 1 pst. av EUs befolkning, men vi sitter på 60 pst. av oljeressursene, 40 pst. av gassressursene og 20 pst. av vannkraftressursene i Europa. Allikevel har vi klart å bringe oss i den kritikkverdige situasjonen at vi selv i et normalår ikke klarer å forsyne 4,6 millioner mennesker med strøm. Slik kan det ikke fortsette. Fremskrittspartiet krever en langt mer ambisøs energipolitikk, og når det gjelder debatten i dag, må jeg bare konstatere at i så måte bærer den dessverre ikke bud om at landet står overfor en nødvendig forbedring i energipolitikken.

Ola Borten Moe (Sp) [18:54:09]: Jeg skal begynne med å rette opp den misforståelsen som er mellom meg og Tord Lien. Han har rett når han presiserer at han nok ikke har sagt at dette representerer en berikelse. Det som faktisk var sagt, var at i den grad rømt oppdrettslaks representerer et problem, ville naturen selv sørge for at dårlig arvemateriale kom til å utgå – uansett er det en original tilnærming til problematikken, og jeg skal sørge for å uttrykke meg mer presist i framtiden.

Det som har vært en av høstens store debatter, har dreid seg om allmennhetens tilgang til utmark og statens rolle for å sikre denne. Det har vært en forunderlig debatt, for det som jeg hadde tenkt ville være en tradisjonell tilnærming til denne problematikken fra ulike partier, har blitt snudd helt på hodet. Man har i denne debatten prøvd å argumentere med at sikring av strandsonen i Oslo gjennom oppkjøpet av eiendommen på Huk er håpløst, mens det å bruke 112 mill. kr på å kjøpe jakt- og fiskerettigheter på Hardangervidda derimot er tvingende nødvendig. Det som er mest oppsiktsvekkende, er den tvilen som de tidligere regjeringspartiene sår om hvorvidt privat eiendomsrett kan være et godt utgangspunkt for allmennhetens tilgang til ressursene i utmarka. Og det at Høyre velger å gå i front for en slik argumentasjon og sår mer tvil og skaper det jeg vil kalle en slags frykt, der man konkluderer med at statlig eiendomsrett er det eneste saliggjørende, er oppsiktsvekkende, ikke noe annet.

Vi varsler i dette budsjettet at man skal gjennomgå lovverket med sikte på å gjennomgå konsesjonslovgivningen. Man kan vurdere prisreguleringer, og her er det på samme vis som på landbrukssiden: Man kan vurdere kommunenes rett til å stille konsesjonsvilkår ved overdragelse. Dette er virkemidler som den forrige regjeringen har fratatt forvaltningen, og den har følgelig oppfordret til den utviklingen som man nå har sett, der noen få

private, store selskaper kan slå under seg store utmarksressurser.

Så til rovdyr. Der har vi blitt utfordret av Fremskrittspartiet: Hvor er Senterpartiet i rovdyrdebatten? Vi har – for den som leser Soria Moria-erklæringen – fått på plass ganske store justeringer av rovdyrpolitikken. Det går på bedre bestandstillinger, det går på et mer effektivt uttak av skadedyr, det går på å beholde dagens erstatningsregler for rovdyrtrap. Og jeg har stor tro på at hvis man ser de tilpasningene som ligger i rovdyrpolitikken, i forhold til det rovdyrforliket som Senterpartiet ikke var en del av i denne salen, ville man komme et langt skritt videre, og uansett mye lenger enn dit Fremskrittspartiet har klart å bringe denne debatten.

Børge Brende (H) [18:57:35]: Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og Høyre har et forslag, nr. 4, hvor vi «ber Regjeringen om å fremme en stortingsmelding omkring kjemikaliebruk og miljøgifter». Jeg ber miljøvernministeren fra Stortingets talerstol bekrefte at Regjeringen har konkrete planer om å fremme en slik melding i løpet av vårsesjonen. Hvis det medfører riktighet, vil vi frafalle det å få satt et slik forslag under votering her i salen, for da er det faktisk unødvendig. Jeg synes det er viktig at vi løfter dette med kjemikaliepolitikken, og at vi nå også har fått fastslått den norske kjemikaliepolitikken og premissene rundt den samtidig som EU driver med forbedrelsene av det såkalte REACH-direktivet, som også statsråden har uttalt seg om tidligere.

Samtidig synes jeg det ville vært fornuftig om miljøvernministeren hadde sagt noen ord om norsk klimapolitikk – ikke bare ute, men også hjemme. Det er riktig, som komitelederen understreket i sitt innlegg, at miljøvernministeren hadde høy flaggføring i Montreal. Jeg hadde ikke tenkt å ta opp dette spørsmålet, men har registrert at statsråden uttalte følgende til Aftenposten i et stort oppslått intervju den 30. november:

«Den forrige regjeringen hadde en altfor passiv tilnærming. Men tiden for store ord er nå over.»

Hun uttalte også at «og ja, vi er nødt til å våge å gjennomføre kraftige tiltak for å få resultater». Man skal altså være mye bedre enn den forrige regjering, og det skal være en kraftig handling i forhold til klimagasser.

Nå er det slik at Norge har økt sine klimagassutslipp med 9 pst. med utgangspunkt i 1990, og vi har hatt anledning til å øke i forhold til Kyoto-protokollen med 1 pst. Når statsråden da sier at tiden for de store ord er over, og at den forrige regjeringen ikke var konkret nok, vil jeg spørre: På hvilken måte vil miljøvernministeren fremme en konkret politikk for at klimagassutslippene i Norge skal reduseres, og hvordan skal dette være bedre enn den forrige regjeringens politikk? Jeg må si at vi gjorde det vi kunne, men det kan godt hende at det ikke var godt nok. Derfor er jeg veldig spent på å få høre ikke bare hvordan vi skal fremme denne type politikk i Montreal, altså internasjonalt, men hva de konkrete handlingene som Regjeringen legger opp til, er. Og hvor store – det synes jeg vi har et krav på å få vite – skal disse norske klimagassre-

(Brende)

duksjonene være? Hvor store skal de være? Vi må i alle fall få en retning i denne sammenheng.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [19:00:38]: I mitt hovedinnlegg etterlyste jeg en oppklaring og konkretisering av Regjeringens standpunkt på flere områder. Den påfølgende debatten har derimot vært preget av tre regjeringspartier som strutter av selvtilfredshet, og hvor selvfølgeligheter og store ord brukes flittig. Alle spørsmål om å utdype Regjeringens politikk besvares med påstander om at Regjeringen har en offensiv politikk – man mener det er svar godt nok. Jeg er ikke enig.

Det er mange ting en kan peke på. Regjeringen opprettholder usikkerheten om hvem som til slutt skal betale for CO₂-håndtering for gasskraftverk. Regjeringen sier den skal bidra økonomisk, men gir ingen avklaring om hvor mye. Imens sitter næringen på vent.

Regjeringen nekter å si om de vil garantere full statlig finansiering av hovedinfrastruktur for gass. Soria Moria-erklæringen nevner at staten skal delta i finansieringen sammen med private aktører, men sier intet om beløpets størrelse eller andelen private aktører i prosjektet. I opposisjon hadde Arbeiderpartiet penger nok selv om prosjektet ikke engang var begynt å bli utredet, men i posisjon sitter de samme og sier vent og se.

Det har ikke kommet noen avklaringer om petroleumsfrie soner og forvaltningsplan. Det har heller ikke kommet noen avklaringer om de tildelte områdene i 19. konsesjonsrunde garantert unngår å bli vernet. Det er fortsatt usikkert hvordan Statnett skal få finansiert oppgradering av strømmettet, selv om flere arbeiderpartirepresentanter har snakket varmt om behovet for dette. Vi vet ikke hvordan skjebnen blir for småkraftverk, hvor til og med Senterpartiets parlamentariske leder har innrømmet at Soria Moria-erklæringen er selvmotsigende. Regjeringen har ikke presentert noen troverdig løsning på det akutte behovet for mer kraft i Midt-Norge.

Det er hyggelig at representanter for regjeringspartiene tolker Soria Moria-erklæringen offensivt, men jeg forholder meg til statsrådens uttalelser inntil regjeringspartiene pålegger Regjeringen nye standpunkter. Det tviler jeg på kommer til å skje de nærmeste årene.

I dette budsjettet har ikke regjeringspartiene engang våget å reversere det store kuttet i kalking, noe de har talt for i alle år i opposisjon. Jeg registrerer at representanten Borten Moe og andre likevel er fornøyde med det de kaller for en offensiv satsing på kalking, til tross for et kutt på 30 pst.

Til slutt merker jeg meg at det har vært et tverrpolitisk mål å skjelle ut Fremskrittspartiet i klimapolitikken. Jeg kjenner meg ikke helt igjen i den svart-hvitt-framstillingen som tegnes av Fremskrittspartiets politikk. Det jeg egentlig er mest forundret over, er at de øvrige partiene først sier at menneskeskapte CO₂-utslipp er den største miljøtrusselen mot verden. Deretter snakker de om hvor viktig det er å opprettholde norsk olje- og gass eksport, som medfører økte globale CO₂-utslipp. For meg virker det som om gleden over å angripe Fremskrittspartiet over-

går evnen til kritisk gjennomgang av helheten i egne standpunkter. Det er beklagelig.

Det er foreløpig lite som tyder på at en flertallsregjering innebærer en bedre energi- og miljøpolitikk. Debatten vi har hatt i dag, viser at Regjeringen ikke klarer å formulere konkrete og forutsigbare standpunkter. Det gir selvsagt grunnlag for en del morsomme debatter i Stortinget de neste tre og et halvt årene, men på vegne av norsk energi- og petroleumsnæring er det en stor skuffelse.

Statsråd Helen Bjørnøy [19:04:00]: Jeg vil bare kommentere det representanten Børge Brende nevnte angående stortingsmelding. Jeg sa i mitt innlegg i dag at jeg vil legge fram en egen stortingsmelding om kjemikaliebruk og miljøgifter. Det er et tema som Regjeringen er veldig opptatt av, og som det er viktig for oss å få tatt ordentlig tak i.

Et annet område jeg har lyst til å kommentere, er spørsmål knyttet til klima. Det er riktig at det er viktig for oss å være aktive både internasjonalt og nasjonalt. Derfor har Regjeringen startet opp arbeidet med sektorvise klimahandlingsplaner og også sektorvise mål. Så skal det satses på arbeidet med fornybare energikilder og energisparing. I tillegg har vi vært opptatt av at i transportsektoren vil vi satse mer på biodrivstoff. CO₂-håndteringen på Kårstø og eventuelle andre framtidige gasskraftverk er viktige. Vi er også opptatt av å se på hva kommunene kan bidra med av utslippsreduksjoner. Så vi er allerede i gang på en rekke områder for å sørge for at vi får en mer offensiv reduksjon av utslippene av klimagassene også nasjonalt.

Det siste jeg har lyst til å nevne, er knyttet til handlingsplanen for bekjempelse av lakseparasitten Gyro. Jeg vil forsikre Stortinget om at dette området er Regjeringen veldig opptatt av, og vi vil komme tilbake til Stortinget så snart som mulig med en nærmere redegjørelse om handlingsplanen for bekjempelse av Gyro.

Tore Nordtun (A) [19:06:31]: Det var representanten Ketil Solvik-Olsen som fikk meg til å ta ordet, i og med den tiraden han nå framførte mot den sittende regjering og flertallet i stortingsalen. Jeg er jo for så vidt ikke overrasket, men jeg er overrasket over freidigheten ved å ta ordet i en slik sak. Fremskrittspartiet, som det eneste partiet i stortingsalen og snart som det eneste partiet i den vestlige verden ser ikke at vi har klimautfordringer, ser ikke at vi har utfordringer på dette området som vi må ta fatt i, og som vi må løse både nasjonalt og internasjonalt. De skyver det til side. Ja, da er det meget lettvis å være politiker. I tillegg skal vi nesten ikke ta nasjonale åtgjerder for å få dette på plass. Men så er ikke det heller godt nok. Det skal vi heller ikke gjøre. Ja, jeg må si at en lever i en virkelighetsverden som det store flertallet ikke befinner seg i. Da er det enkelt.

Videre – når det gjelder petroleumsvirksomheten, og det som gjelder på det området, og som blir kritisert veldig, har vi sagt at vi skal opprettholde sysselsettingen, leteaktiviteten osv. både i Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet. Denne regjeringen har lagt opp til konkrete tiltak på en rekke områder når det gjelder CO₂, innenlands

bruk av gass, verdikjeder osv. Det gjorde ikke den forrige regjeringen i det hele tatt. Dette har vi sagt er en fireårsplan. Så kritiserer Fremskrittspartiet i tillegg at markedet ikke fungerer godt nok nå. Det er jo ingen som er mer liberale når det gjelder energiloven, enn Fremskrittspartiet. Vi har tatt fatt i dette og sier at vi vil gjøre noe med kraftkontraktene for industrien. Vi tar fatt i spørsmålet når det gjelder hjemfallsretten. Det er ganske utrolig å høre slike utsagn fra Fremskrittspartiet. Fremskrittspartiet bør sette seg ned og lese ytterligere og sterkere og mer grundig plattformen som er grunnlaget for Regjeringen, og som flertallet i denne forsamlingen støtter. Det skal gjennomføres i denne fireårsperioden, men nå har vi kun vært fire uker i gang.

Presidenten: Representanten Gunnar Kvasshheim har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, avgrenset til 1 minutt.

Gunnar Kvasshheim (V) [19:09:13]: Jeg registrerer at miljøvernministeren på spørsmål fra Børge Brende om hva som er den mye mer offensive politikken, kun lister opp punkter som er etablert politikk med bred enighet, og som er en videreføring av den forrige regjeringens politikk. Jeg vil utfordre statsråden til å komme opp med hva som er nytt fra den nye regjeringen, og hva som representerer en mer offensiv politikk. Eksempelet med innblanding av biodrivstoff er jo nettopp en videreføring av det den forrige regjeringen la til grunn med økt innblanding på angitte årstall. Det hadde vært nyttig for Stortinget å høre på hvilke områder en vil gå lenger og har større ambisjoner enn den forrige regjeringen.

Presidenten: Representanten Børge Brende har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, avgrenset til 1 minutt.

Børge Brende (H) [19:10:15]: Med bakgrunn i miljøvernministerens svar trekker vi vårt forslag nr. 4. Vi ser frem til å få en stortingsmelding om kjemikalier til behandling og håper selvsagt det er mulig at den blir fremlagt i løpet av vårsesjonen. Jeg merker meg at vi ikke fikk noen forsikring om det, men det får vi ta til etterretning. Det viktigste er selvsagt at meldingen blir god. Desto bedre er det at den kommer så raskt som mulig, for da kan man ha større innflytelse på utviklingen av REACH-direktivet i EU-sammenheng.

Så har jeg også merket meg det representanten Kvasshheim nå var inne på, om at den offensive klimapolitikken nasjonalt, som åpenbart var mangelfull hos den forrige regjeringen, kokte noe bort i kålen i miljøvernministerens innlegg. Vi får se hvilke tiltak som nå kommer for å oppfylle den garantien som statsråden har utstedt i Aftenposten, om at Norge også skal foreta reduksjoner i sine klimagassutslipp. Vi får nye anledninger til å komme tilbake til det i årene fremover.

Presidenten: Representanten Ketil Solvik-Olsen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, avgrenset til 1 minutt.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [19:11:39]: Jeg har bare et svar til representanten Nordtun. Jeg har ingen problemer med at Nordtun har masse ambisiøse målsettinger, men det jeg har etterlyst flere ganger i debatten, er de konkrete virkemidlene. For eksempel: Hvor stort er bidraget staten skal ha fra dem som skal bygge CO₂-håndteringsanlegg? Det er ganske vesentlig hvis noen i det hele tatt skal våge å investere milliarder kroner. Til og med LO har sagt at hvis ikke staten tar 100 pst., blir det ikke bygd gasskraftverk i Norge. Der savner jeg fortsatt en avklaring og merker meg at representanten Nordtun nok en gang unngikk å gå inn i realiteter.

Jeg er også villig til å være med i en klimadebatt en gang til. Jeg kan godt diskutere klima, men da må vi ta det i en annen debatt. Fremskrittspartiets standpunkt er ganske enkelt: Skal vi ha klimatiltak i Norge, skal de være 100 pst. integrert med EU, slik at norsk næringsliv ikke får dårligere rammebetingelser og dårligere konkurransemuligheter enn våre europeiske konkurrenter. Det ser vi at dagens regjering og den forrige regjeringen ikke er villige til å inngå i, selv om jeg trodde at Arbeiderpartiet i utgangspunktet var et EU-vennlig parti.

Heidi Sørensen (SV) [19:12:55]: La meg få takke for en god debatt, og la meg få takke for en debatt som har handlet om miljø, med mange gode og engasjerte innlegg. Jeg er glad for at vi har en levende klimadebatt i Stortinget. Det trenger vi, for de utfordringene vi står overfor, er kjempestore.

Jeg er også glad for det engasjementet som mange av talerne i dag har vist, knyttet til å ta vare på det biologiske mangfoldet i Norge. Det gjelder villrein, fjellrev og å ta vare på de verdiene vi har i skogene våre. Det lover godt for det samarbeidet vi skal ha i Stortinget når det gjelder miljø- og energispørsmål framover.

Jeg er kjempeglad for at det er et så bredt flertall som står bak at vi skal få til en verdikjede for CO₂. Det er et arbeid denne regjeringen skal klare. Vi skal ikke klare det fordi det er lett, for vi har også respekt for at det var mange krefter i den forrige regjeringen som jobbet hardt for å få til det, men det er litt fristende å si at vi skal klare det fordi det er vanskelig. Vi er fast bestemt på at dette er en oppgave vi skal løse. Da vet vi at vi vil sette spor etter oss i miljøhistorien, ikke bare nasjonalt, men internasjonalt, hvis vi klarer å få den teknologien opp å stå.

La meg avslutte med en setning fra Soria Moria-erklæringen som jeg er spesielt glad i, og som jeg håper at vi skal kunne vise at vi klarer å leve opp til. Der slår vi fast:

«Naturen skal tas vare på for framtida fordi vi som mennesker er avhengig av den, men også fordi den har verdi i seg selv.»

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 1, 2 og 3.

(Votering, se side 779)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten**: Da går vi til votering over sakene nr. 1–3 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 16 forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Gunnar Kvasheim på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 2, 3, 5 og 6, fra Gunnar Kvasheim på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslagene nr. 7–16, fra Ketil Solvik-Olsen på vegne av Fremskrittspartiet

Forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, er trukket i løpet av debatten.

Presidenten tar først opp de rammeuavhengige forslagene, forslagene nr. 7–16, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide forslag til forenklinger i søknads- og konsesjonsprosessen for bygging av småkraftverk, samt innføre tidsfrister for konsesjonsbehandlingen.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av det kompliserte skatte- og avgiftssystemet som er gjeldende for kraftsektoren, se på dets totale virkninger for kraftsektoren, og legge saken frem for Stortinget i egnet form.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å pålegge nettselskapene å konkurransesette drift og vedlikehold av nettet.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av grunneiernes rettigheter i forbindelse med råderetten over egne fossefall ved utbygging av småkraftverk»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en grundig evaluering av klimavotesystemets positive og negative effekter, og spesielt konsekvensene for norsk industris konkurransevilkår. Regjeringen bes fremme sak med forslag til endringer i kvoteloven, eventuelt andre avbøtende tiltak, som sikrer at norsk industri over tid ikke flytter ut av Norge som følge av klimavoteloven.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sikre tilstrekkelig egenkapital til et statlig selskap, som har i oppgave å delta sammen med andre investorer i langsiktige investeringer i infrastruktur for transport av naturgass. Selskapet får garantier om at det skal tilføres 5 mrd. kroner i egenkapital innen utbygging av hovedinfrastruktur for gass iverksettes.»

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede fordeler og ulemper ved å gi Petoro AS ansvaret for myndighetenes bidrag til petroleumsforskningen, og fremme en sak om dette for Stortinget.»

Forslag nr. 14 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en sak i Revidert nasjonalbudsjett 2006 som sikrer at igangsatte kalkingsprosjekter blir videreført i 2006.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2006 sørge for tilstrekkelige midler til å sikre M/S Hamen.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utrede kostnader, inntekter og miljøgevinst med vrakpant for bil på kr 6 000 pr. enhet.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.23.09)

Presidenten: Forslagene nr. 2, 3, 5 og 6, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, tas opp til votering.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide en egen energimelding i form av en stortingsmelding om «Rikets Energitilstand» med jevne mellomrom, for eksempel annethvert år.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Statnett som systemansvarlig nettselskap, har virkemidler som setter Statnett i stand til å sikre kraftforsyningen i kritiske perioder.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utrede en ordning med kjøp av oppsynstjenester fra andre enn staten.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en sak i Revidert nasjonalbudsjett 2006 om oppfølging av handlingsplanen for bekjempelse av Gyrodactylus salaris.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 55 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.23.43)

Komiteen hadde innstilt:

**A. Rammeområde 12
(Olje- og energi)**

I

På statsbudsjettet for 2006 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4800)		
	1	Driftsutgifter	111 340 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	22 863 000	
	22	Beredskapslagre for drivstoff, <i>kan overføres</i>	18 000 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	4 600 000	
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)		
	1	Driftsutgifter	156 093 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	67 067 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 507 000	
1815		Petoro AS		
	70	Administrasjon	225 000 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)		
	1	Driftsutgifter	258 458 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	52 833 000	
	22	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, <i>kan overføres</i>	78 847 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 946 000	
	73	Tilskudd til utjevning av overførings-tariffer, <i>kan overføres</i>	30 000 000	
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	14 500 000	
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i>	30 000 000	
1830		Forskning (jf. kap. 4829)		
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	18 048 000	
	50	Norges forskningsråd	477 100 000	
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklings-tiltak, <i>kan overføres</i>	10 400 000	
1831		Miljøvennlig gassteknologi (jf. kap. 4831)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
	50	Overføring til Gassnova	91 800 000	
1832		Internasjonalisering		
	70	Internasjonalisering av petroleums-virksomheten, <i>kan overføres</i>	19 850 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440)		
	30	Investeringer	19 400 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	50	Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond	1 000 000 000	
2490		NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-43 000 000	
		2 Driftsutgifter	36 500 000	
		3 Avskrivninger	5 400 000	
		4 Renter av statens kapital	1 100 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	5 000 000	
		Totale utgifter		22 121 252 000
I n n t e k t e r				
4800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 1800)		
	2	Ymse inntekter	1 080 000 000	
4810		Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	3 450 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	34 000 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	9 800 000	
	8	Inntekter barnehage	4 000 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	28 400 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	43 600 000	
	40	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag	18 000 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830)		
	50	Overføring fra fondet	148 900 000	
4831		Miljøvennlig gassteknologi (jf. kap. 1831)		
	80	Fondsavkastning	91 800 000	
4860		Statnett SF		
	70	Garantiprovisjon	5 800 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	166 100 000 000	
		2 Driftsutgifter	-21 100 000 000	
		3 Lete- og feltutvklingsutgifter	-900 000 000	
		4 Avskrivninger	-15 800 000 000	
		5 Renter av statens kapital	-7 200 000 000	121 100 000 000
	30	Avskrivninger	15 800 000 000	
	80	Renter av statens kapital	7 200 000 000	
5490		NVE Anlegg (jf. kap. 2490)		
	1	Salg av utstyr mv.	1 000 000	
5608		Renter av lån til Statnett SF		
	80	Renter	24 250 000	
		Totale inntekter		145 593 000 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 2
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 2
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 1

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet post 21 Spesielle driftsutgifter til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan:

1. utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning pro et contra-oppgjør i forbindelse med salg av SDØE- andeler under:

- a) kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 25 Pro et contra-oppgjør.
  - b) kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 1 Pro et contra-oppgjør.
2. utgiftsføre uten bevilgning tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen under kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen post 70 Tilskudd.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	74	Naturgass	20,0 mill. kroner
1830		Forskning	
	50	Norges forskningsråd	33,0 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	2,5 mill. kroner
1815		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35,0 mill. kroner

VII

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Statoil ASA.

VIII

Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger

under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØEs forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/ fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltagelse i:

1. Utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. Pre-interessentskapsfasen ved anlegg av nye rørledninger i tilknytning til norsk kontinentalsokkel.
3. Utviklingsprosjekter under Gassled.

IX

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

X

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XI

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

XII

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 41 (2003-2004) kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. Overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. Forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. Ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE- deltakelse.
4. Overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XIII

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

Presidenten: Her foreligger det et avvikende forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Det er forslag nr. 1, som lyder:

**«A. Rammeområde 12
(Olje og energi)**

I

På statsbudsjettet for 2006 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4800)		
	1	Driftsutgifter	108 340 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	22 863 000	
	22	Beredskapslagre for drivstoff, <i>kan overføres</i>	18 000 000	
	71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	4 600 000	
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)		
	1	Driftsutgifter	154 093 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	67 067 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 507 000	
1815		Petoro AS		
	70	Administrasjon	225 000 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)		
	1	Driftsutgifter	262 458 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	52 833 000	
	22	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, <i>kan overføres</i>	78 847 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 946 000	
	73	Tilskudd til utjevning av overførings- tariffer, <i>kan overføres</i>	30 000 000	
1825		Omlagging av energibruk og energiproduksjon		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
	74	Naturgass, <i>kan overføres</i>	30 000 000	
1830		Forskning (jf. kap. 4829)		
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	18 048 000	
	50	Norges forskningsråd	477 100 000	
	70	Internasjonale samarbeids- og utviklings- tiltak, <i>kan overføres</i>	10 400 000	
1831		Miljøvennlig gassteknologi (jf. kap. 4831)		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	25 000 000	
	50	Overføring til Gassnova	91 800 000	
1832		Internasjonalisering		
	70	Internasjonalisering av petroleums- virksomheten, <i>kan overføres</i>	19 850 000	
2440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleums- virksomheten (jf. kap. 5440)		
	30	Investeringer	19 400 000 000	
	50	Overføring til Statens petroleums- forsikringsfond	1 000 000 000	
2490		NVE Anlegg (jf. kap. 5490, 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-43 000 000	
	2	Driftsutgifter	36 500 000	
	3	Avskrivninger	5 400 000	
	4	Renter av statens kapital	1 100 000	0
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
		Totale utgifter		22 121 252 000
I n n t e k t e r				
4800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 1800)		
	2	Ymse inntekter	1 080 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
4810		Oljedirektoratet (jf. kap. 1810)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	3 450 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	34 000 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	9 800 000	
	8	Inntekter barnehage	4 000 000	
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 1820)		
	1	Gebyr- og avgiftsinntekter	28 400 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	43 600 000	
	40	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag	18 000 000	
4829		Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830)		
	50	Overføring fra fondet	148 900 000	
4831		Miljøvennlig gassteknologi (jf. kap. 1831)		
	80	Fondsavkastning	91 800 000	
4860		Statnett SF		
	70	Garantiprovisjon	5 800 000	
5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleums- virksomheten (jf. kap. 2440)		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	166 100 000 000	
		2 Driftsutgifter	-21 100 000 000	
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-900 000 000	
		4 Avskrivninger	-15 800 000 000	
		5 Renter av statens kapital	-7 200 000 000	121 100 000 000
	30	Avskrivninger	15 800 000 000	
	80	Renter av statens kapital	7 200 000 000	
5490		NVE Anlegg (jf. kap. 2490)		
	1	Salg av utstyr mv.	1 000 000	
5608		Renter av lån til Statnett SF		
	80	Renter	24 250 000	
		Totale inntekter		145 593 000 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 2
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 2
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 1

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet post 21 Spesielle driftsutgifter til dekning av meglarhonorar og utgifter til faglig bistand ved

salg av statlige aksjeposter samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan:

1. utgiftsføre og inntektsføre uten bevilgning pro et contra-oppgjør i forbindelse med salg av SDØE-andeler under:
  - a) kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 25 Pro et contra-oppgjør.
  - b) kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten post 1 Pro et contra-oppgjør.

2. utgiftsføre uten bevilgning tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen under kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen post 70 Tilskudd.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon	
	74	Naturgass	20,0 mill. kroner
1830		Forskning	
	50	Norges forskningsråd	33,0 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	2,5 mill. kroner
1815		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35,0 mill. kroner

VII

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Statoil ASA.

VIII

Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØEs forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltagelse i:

1. Utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. Pre-interessentskapsfasen ved anlegg av nye rørledninger i tilknytning til norsk kontinentalsokkel.
3. Utviklingsprosjekter under Gassled.

IX

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2006 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

X

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutset-

ning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XI

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

XII

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 i tråd med forutsetningene i St.prp. nr. 41 (2003-2004) kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. Overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. Forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. Ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. Overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XIII

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.»

Presidenten har forstått det slik at Fremskrittspartiet går mot både mindretallsforslagene og innstillingens forslag til vedtak under begge rammeområdene.

Det votes først over forslag nr. 1, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 78 mot 26 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.24.29)

Presidenten: Det votes nå over innstillingens forslag til vedtak under rammeområde nr. 12.

Presidenten har forstått det slik at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre nå stemmer subsidiært for innstillingen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 81 mot 24 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.24.57)

Videre var innstilt:

B. Rammeområde 13

(Miljø)

I

På statsbudsjettet for 2006 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)		
	1	Driftsutgifter	163 160 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	43 838 000	
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	32 000 000	
	71	Internasjonale organisasjoner	38 507 000	
	72	Miljøverntiltak i nordområdene, kan overføres	7 000 000	
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, kan overføres	23 200 000	
	74	Tilskudd til AMAP, kan overføres	2 200 000	
	75	Miljøvennlig byutvikling, kan overføres .	5 000 000	
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, kan overføres	9 046 000	
	78	Miljøtiltak i nikkerverkene på Kola, kan overføres, kan nyttes under post 21....	109 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	79	Den nordiske verdensarvstiftelsen	3 500 000	
	80	Tilskudd til universell utforming og til gjengelighet for alle, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	20 000 000	
	81	Tilskudd lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	13 000 000	
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 4410)		
	21	Miljøovervåkning og miljødata	98 752 000	
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	102 086 000	
	51	Forskningsprogrammer m.m.	126 018 000	
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøvernforskning	5 000 000	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	15 151 000	
1425		Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425)		
	1	Driftsutgifter	25 885 000	
	61	Tilskudd til kommunale vilttiltak, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	6 500 000	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	30 500 000	
1426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426)		
	1	Driftsutgifter	59 297 000	
	30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i>	8 391 000	
	31	Tiltak i naturvern-, kulturlandskap- og friluftsområder, <i>kan overføres</i>	21 171 000	
	32	Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>	13 195 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)		
	1	Driftsutgifter	79 739 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	54 832 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	34 405 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	19 450 000	
	33	Statlige erverv, barskogvern, <i>kan overføres</i>	43 668 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	5 100 000	
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	68 213 000	
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	76 970 000	
	73	Forebyggende og konfliktdepende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	37 000 000	
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	15 520 000	
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 010 000	
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre, <i>kan overføres</i>	12 700 000	
	78	Friluftsrådenes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	6 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1429		Riksantikvaren (jf. kap. 4429)		
	1	Driftsutgifter	80 367 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	24 825 000	
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	2 000 000	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	145 030 000	
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 953 000	
	74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	29 004 000	
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i> ..	1 100 000	
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	6 000 000	
1432		Norsk kulturminnefond (jf. kap. 4432)		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	16 700 000	
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)		
	1	Driftsutgifter	181 630 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 945 000	
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	93 080 000	
	73	Tilskudd til biloppsamlingssystemet	154 455 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	171 793 000	
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	54 000 000	
1444		Produktregisteret		
	1	Driftsutgifter	13 778 000	
1445		Miljøvennlig skipsfart		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 000 000	
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk		
	21	Betaling for statsoppdraget, <i>kan overføres</i>	350 788 000	
1471		Norsk Polarinstitutt (jf. kap. 4471)		
	1	Driftsutgifter	112 159 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	50 605 000	
	50	Stipend	498 000	
1472		Svalbard miljøvernfond (jf. kap. 4472)		
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 1</i>	5 400 000	
2465		Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-598 288 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	585 987 000	
	3	Avskrivninger	9 933 000	
	4	Renter av statens kapital	2 368 000	0
	45	Større utstørsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
		Totale utgifter		3 042 114 000

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
I n n t e k t e r				
4400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 1400)		
	2	Ymse inntekter	96 000	
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	664 000	
	21	Oppdragsinntekter	761 000	
4410		Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 1410)		
	50	Refusjon av diverse fond	4 000 000	
4425		Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond (jf. kap. 1425)		
	51	Refusjoner fra Viltfondet	54 385 000	
	52	Refusjoner fra Statens fiskefond	13 500 000	
4426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 1426)		
	1	Ymse inntekter	122 000	
4427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 1427)		
	1	Ymse inntekter	7 008 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 953 000	
	54	Gebyrer	2 900 000	
4429		Riksantikvaren (jf. kap. 1429)		
	2	Refusjoner og diverse inntekter	3 268 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 207 000	
4432		Norsk kulturminnefond (jf. kap. 1432)		
	80	Avkastning fra Norsk kulturminnefond	16 700 000	
4441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441)		
	4	Gebyrer	21 059 000	
	5	Leieinntekter	947 000	
	8	Inntekter fra salg av bilvrak	94 249 000	
	9	Internasjonale oppdrag	4 805 000	
4471		Norsk Polarinstitutt (jf. kap. 1471)		
	1	Salgs- og utleieinntekter	7 572 000	
	3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	18 454 000	
4472		Svalbard miljøvernfond (jf. kap. 1472)		
	50	Refusjon fra fondet	5 400 000	
5621		Statens miljøfond, renteinntekter		
	80	Renteinntekter	3 400 000	
		Totale inntekter		262 450 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 1	kap. 4400 post 2
kap. 1400 post 21	kap. 4400 post 21
kap. 1427 post 1	kap. 4427 post 1

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1427 post 21	kap. 4427 post 9 og 54
kap. 1429 post 1	kap. 4429 post 2 og 9
kap. 1432 post 50	kap. 4432 post 80
kap. 1441 post 1	kap. 4441 post 4, 5 og 9
kap. 1471 post 1	kap. 4471 post 1 og 3
kap. 1472 post 1 og 70	kap. 4472 post 50

2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold med et beløp som tilsvarende regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved beregning av overført beløp.
3. overskride bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 33 Statlige erverv, barskogvern, med et beløp som tilsvarende regnskapsførte inntekter fra salg av makeskiftearealer under kap. 4427 Direktoratet for naturforvaltning post 40 Inntekter fra salg av makeskiftearealer. Ubenyttede merinntekter fra salg av makeskiftearealer kan tas med ved beregning av overført beløp.

III

Fullmakter til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan utgiftsføre uten bevilgning fastslåtte tap på ga-

rantier for lån til miljøverntiltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke, under kap. 1400 Miljøverndepartementet post 77 Oppfyllelse av garantiansvar.

IV

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan omdisponere inntil 3 mill. kroner mellom kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk post 21 Betaling for statsoppdraget og kap. 2465 Statens kartverk post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1426		Statens naturoppsyn	
	32	Skjærgårdsparker mv.	2,0 mill. kroner
1441		Statens forurensningstilsyn	
	39	Oppryddingstiltak	25,0 mill. kroner

2. av sjømålingsdata og kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk, post 21 Betaling for statsoppdraget, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 gir tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1400		Miljøverndepartementet	
	78	Miljøtiltak i nikkelverkene på Kola	85,3 mill. kroner
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	47,2 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	56,9 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	74,4 mill. kroner
	35	Statlig erverv, nytt skogvern	71,4 mill. kroner
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre	2,0 mill. kroner
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg	6,75 mill. kroner
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	8,5 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,0 mill. kroner
	74	Fartøyvern	8,0 mill. kroner

VII

Kjøp av makeskifteareal

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan benytte inntil 8 mill. kroner av bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 33

Statlige erverv, barskogvern til kjøp av arealer som senere kan makeskiftes med barskogarealer som blir vernet.

Presidenten: Her foreligger det et avvikende forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Det er også forslag nr. 1. Forslaget lyder:

«B. Rammeområde 13

(Miljø)

I

På statsbudsjettet for 2006 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)		
	1	Driftsutgifter	163 160 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	43 838 000	
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvern-organisasjoner	32 000 000	
	71	Internasjonale organisasjoner	38 507 000	
	72	Miljøverntiltak i nordområdene, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, <i>kan overføres</i>	21 200 000	
	74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	2 200 000	
	75	Miljøvennlig byutvikling, <i>kan overføres</i> ...	5 000 000	
	76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	9 046 000	
	78	Miljøtiltak i nikkelverkene på Kola, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	109 000 000	
	79	Den nordiske verdensarvstiftelsen	3 500 000	
	80	Tilskudd til universell utforming og til gjengelighet for alle, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	20 000 000	
	81	Tilskudd lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	13 000 000	
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 4410)		
	21	Miljøovervåkning og miljødata	98 752 000	
	50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	102 086 000	
	51	Forskningsprogrammer m.m.	126 018 000	
	53	Internasjonalt samarbeid om miljøvern forskning	5 000 000	
	70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	15 151 000	
1425		Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425)		
	1	Driftsutgifter	25 885 000	
	61	Tilskudd til kommunale vilttiltak, <i>kan overføres</i>	5 000 000	
	70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	6 500 000	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	30 500 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426)		
	1	Driftsutgifter	59 297 000	
	30	Tiltak i nasjonalparkene, <i>kan overføres</i> ...	8 391 000	
	31	Tiltak i naturvern-, kulturlandskap- og friluftsområder, <i>kan overføres</i>	21 171 000	
	32	Skjærgårdsparker mv., <i>kan overføres</i>	13 195 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)		
	1	Driftsutgifter	79 739 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	54 832 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	34 405 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	19 450 000	
	33	Statlige erverv, barskogvern, <i>kan overføres</i>	43 668 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	5 100 000	
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	68 213 000	
	70	Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål, <i>kan overføres</i>	72 000 000	
	71	Risikoerstatninger i rovviltområder, <i>kan overføres</i>	56 970 000	
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	20 000 000	
	73	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	37 000 000	
	74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	15 520 000	
	75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 010 000	
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre, <i>kan overføres</i>	12 700 000	
	78	Friluftsrådenes landsforbund og interkommunale friluftsråd, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
1429		Riksantikvaren (jf. kap. 4429)		
	1	Driftsutgifter	80 367 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	24 825 000	
	50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	2 000 000	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> ...	145 030 000	
	73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 953 000	
	74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	29 004 000	
	75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i> ..	1 100 000	
	77	Verdiskapingsprogram på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	6 000 000	
1432		Norsk kulturminnefond (jf. kap. 4432)		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	16 700 000	
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)		
	1	Driftsutgifter	181 630 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 945 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres</i>	93 080 000	
	73	Tilskudd til biloppsamlingssystemet	154 455 000	
	75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	171 793 000	
	76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	54 000 000	
1444		Produktregisteret		
	1	Driftsutgifter	13 778 000	
1445		Miljøvennlig skipsfart		
	21	Spesielle driftsutgifter	2 000 000	
1465		Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk		
	21	Betaling for statsoppdraget, <i>kan overføres</i>	350 788 000	
1471		Norsk Polarinstitutt (jf. kap. 4471)		
	1	Driftsutgifter	112 159 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	50 605 000	
	50	Stipend	498 000	
1472		Svalbard miljøvernfond (jf. kap. 4472)		
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 1</i>	5 400 000	
2465		Statens kartverk (jf. kap. 5491 og 5603)		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-598 288 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	585 987 000	
	3	Avskrivninger	9 933 000	
	4	Renter av statens kapital	2 368 000	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000	
		Totale utgifter		3 042 114 000
I n n t e k t e r				
4400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 1400)		
	2	Ymse inntekter	96 000	
	3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	664 000	
	21	Oppdragsinntekter	761 000	
4410		Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 1410)		
	50	Refusjon av diverse fond	4 000 000	
4425		Refusjoner fra Viltfondet og Statens fiskefond (jf. kap. 1425)		
	51	Refusjoner fra Viltfondet	54 385 000	
	52	Refusjoner fra Statens fiskefond	13 500 000	
4426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 1426)		
	1	Ymse inntekter	122 000	
4427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 1427)		
	1	Ymse inntekter	7 008 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 953 000	
	54	Gebyrer	2 900 000	
4429		Riksantikvaren (jf. kap. 1429)		
	2	Refusjoner og diverse inntekter	3 268 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	9	Internasjonale oppdrag	1 207 000	
4432		Norsk kulturminnefond (jf. kap. 1432)		
	80	Avkastning fra Norsk kulturminnefond ...	16 700 000	
4441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 1441)		
	4	Gebyrer	21 059 000	
	5	Leieinntekter	947 000	
	8	Inntekter fra salg av bilvrak	94 249 000	
	9	Internasjonale oppdrag	4 805 000	
4471		Norsk Polarinstitutt (jf. kap. 1471)		
	1	Salgs- og utleieinntekter	7 572 000	
	3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	18 454 000	
4472		Svalbard miljøvernfond (jf. kap. 1472)		
	50	Refusjon fra fondet	5 400 000	
5621		Statens miljøfond, renteinntekter		
	80	Renteinntekter	3 400 000	
		Totale inntekter		262 450 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 1	kap. 4400 post 2
kap. 1400 post 21	kap. 4400 post 21
kap. 1427 post 1	kap. 4427 post 1
kap. 1427 post 21	kap. 4427 post 9 og 54
kap. 1429 post 1	kap. 4429 post 2 og 9
kap. 1432 post 50	kap. 4432 post 80
kap. 1441 post 1	kap. 4441 post 4, 5 og 9
kap. 1471 post 1	kap. 4471 post 1 og 3
kap. 1472 post 1 og 70	kap. 4472 post 50

2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved beregning av overført beløp.

3. overskride bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 33 Statlige erverv, barskogvern med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av makeskiftearealer under kap. 4427 Direktoratet for naturforvaltning post 40 Inntekter fra salg av makeskiftearealer. Ubenyttede merinntekter fra salg av makeskiftearealer kan tas med ved beregning av overført beløp.

III

Fullmakter til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan utgiftsføre uten bevilgning fastslåtte tap på garantier for lån til miljøverntiltak og energiøkonomiseringsformål som staten er juridisk forpliktet til å dekke, under kap. 1400 Miljøverndepartementet post 77 Oppfyllelse av garantiansvar.

IV

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan omdisponere inntil 3 mill. kroner mellom kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk post 21 Betaling for statsoppdraget og kap. 2465 Statens kartverk post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1426		Statens naturoppsyn	
	32	Skjærgårdsparker mv.	2,0 mill. kroner
1441		Statens forurensningstilsyn	
	39	Oppryddingstiltak	25,0 mill. kroner

2. av sjømålingsdata og kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk post 21 Betaling for statsoppdraget men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 gir tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1400		Miljøverndepartementet	
	78	Miljøtiltak i nikkilverkene på Kola	85,3 mill. kroner
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	67,2 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	56,9 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	74,4 mill. kroner
	35	Statlig erverv, nytt skogvern	71,4 mill. kroner
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre	2,0 mill. kroner
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg	6,75 mill. kroner
1429		Riksantikvaren.....	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	8,5 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,0 mill. kroner
	74	Fartøyvern	8,0 mill. kroner

VII

Kjøp av makeskifteareal

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan benytte inntil 8 mill. kroner av bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 33 Statlige erverv, barskogvern til kjøp av arealer som senere kan makeskiftes med barskogarealer som blir vernet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 63 mot 39 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 19.25.28)

Presidenten: Det votes nå over innstillingens forslag til vedtak under rammeområde 13.

Presidenten forstår det slik at Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre også her vil stemme for innstillingen subsidiært.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble bifalt med 82 mot 23 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 19.25.56)

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten har Gunnar Kvasheim satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avstå fra å erverve Schiøtts vei 8 i Oslo, og i stedet bruke den foreslåtte tilleggsbevilgningen for 2005 på kap. 1427 post 30 Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder på 31 mill. kroner til erverv av eiendommer som ut fra en faglig vurdering gir en større gevinst i form av bedre tilgang for allmennheten til naturområder i pressområder enn det et oppkjøp av denne eiendommen vil gi.»

Komiteen hadde innstilt:

I statsbudsjettet for 2005 under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning post 30 Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1427	30	Statlig erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres, f o r h ø y e s med ...</i>	31 000 000

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble innstillingen bifalt med 55 mot 49 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 19.26.53)

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten satte Gunnar Kvasheim fram et forslag som siden har blitt trukket.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:7 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene Børge Brende, Line Henriette Holten Hjemdal og Gunnar Kvasheim om statlig erverv av eiendommen Vestre Vollane på Hardangervidda – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

S a k n r . 4

Referat

1. (99) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 70/2005 av 29. april 2005 om innlem-

melse i EØS-avtalen av direktiv 2004/25/EF om overtakelsestilbud (St.prp. nr. 32 (2005-2006))

Enst.: Sendes finanskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenrikskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.

2. (100) Endring av Stortingets vedtak 24. november 2005 om avgifter på drikkevareemballasje for budsjettåret 2006 (St.prp. nr. 34 (2005-2006))

Enst.: Sendes finanskomiteen.

3. (101) Samtykke til godtakelse av vedtak om videreutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 871/2004 og rådsbeslutning 2005/211/JIS om innføring av visse nye funksjoner i Schengen informasjonssystem, herunder i kampen mot terrorisme) (St.prp. nr. 31 (2005-2006))

Enst.: Sendes justiskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for utenrikskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.

4. (102) Navigasjonssystemet Loran-C – forslag om forlenga drift i 2006 (St.prp. nr. 35 (2005-2006))

Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen.

5. (103) Samtykke til ratifikasjon av FNs konvensjon av 2. desember 2004 om immunitet for stater og deres eiendom overfor fremmede staters domsmyndighet (St.prp. nr. 33 (2005-2006))

Enst.: Sendes utenrikskomiteen.

Møtet hevet kl. 19.30.